

Výroční zpráva

o činnosti a hospodaření za rok 2025

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.

Akademie věd ČR

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2025

Stanovisko Rady Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., projednala tuto výroční zprávu včetně účetní závěrky a zprávy auditora dne 20. května 2026.

Stanovisko Dozorčí rady Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Dozorčí rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., schválila tuto výroční zprávu včetně účetní závěrky a zprávy auditora dne 9. června 2026.

V Praze dne 10. května 2026

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.

1 — Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách	7	6 — Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj	47
2 — Informace o změnách zřizovací listiny	11	7 — Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště	49
3 — Hodnocení hlavní činnosti	13	8 — Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí	51
4 — Hodnocení další a jiné činnosti	43	9 — Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů	53
5 — Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce	45	10 — Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	55
		Zpráva auditora o ověření účetní závěrky za rok 2025	56
		Příloha – Seznam výsledků	73

1 — Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Složení orgánů Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

Ředitelka Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:
JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.

Rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Interní členové:

JUDr. Jan Malíř, Ph.D. – předseda
JUDr. Jan Bárta, CSc. – místopředseda
JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.
JUDr. Michal Šejvl, Ph.D.

Externí členové:

doc. JUDr. Pavel Ondřejek, Ph.D. (Právnická fakulta UK)
prof. JUDr. Radim Polčák, Ph.D. (Právnická fakulta MU)
PhDr. Ondřej Ševeček, Ph.D. (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.)

Dozorčí rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Mgr. Ondřej Beránek, Ph.D. (místopředseda AV ČR) – předseda
prof. JUDr. Martin Štefko, Ph.D., DSc. (Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.) – místopředseda
doc. JUDr. Regina Hučková, Ph.D. (Právnická fakulta Univerzity P. J. Šafárika)
PhDr. Taťána Petrasová, CSc. (Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i.)
Lenka Kýhosová, DiS. (Knihovna AV ČR)

b) Změny ve složení orgánů Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i. a jejich činnost

Ředitel Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Do 25. 3. 2025 vykonával funkci ředitele JUDr. Ján Matejka, Ph.D., který odstoupil z důvodu svého zvolení členem Akademické rady Akademie věd ČR. S účinností od 16. 6. 2025 byla jmenována ředitelkou ÚSP JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D., která v souladu se zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, byla pověřena řízením ÚSP od 26. 3. 2025.

Ředitel a ředitelka jako statutární orgán veřejné výzkumné instituce vykonávali v roce 2025 úkoly stanovené zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, jinými právními předpisy a rámcem zřizovací listiny Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i. Na základě Organizačního řádu Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., řídili také agendu vypracovávání vědeckých posudků a projektové činnosti ÚSP. V roce 2025 se zabývali mj. také agendou hodnocení pracovišť AV ČR za roky 2020–2024.

ÚSP v roce 2025 slavil 70. výročí od svého založení. Hlavní odbornou akcí v rámci oslavy výročí byla konference Ochrana vlastnictví, kterou ÚSP uspořádal v listopadu v konferenčním zařízení Akademie věd ČR v Liblicích. Na konferenci byla ředitelkou ÚSP předána čestná oborová medaile Karla Engliše za zásluhy v sociálních a ekonomických vědách prof. JUDr. Jiřímu Malenovskému, CSc., dlouholetému členovi redakční rady časopisu Právník. Medaili uděluje Akademie věd České republiky.

Rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

Rada v roce 2025 působila v nezměněném složení. Rada při své činnosti vycházela z působnosti, kterou jí dává zákon o veřejných výzkumných institucích a vnitřní předpisy ÚSP.

Rada se v průběhu roku 2025 sešla na čtyřech zasedáních (z toho tři řádná a jedno mimořádné), a to ve dnech 8. 1., 12. 3., 28. 5. a 26. 11. Vedle toho Rada opakovaně rozhodovala i *per rollam*.

Podstatné místo v činnosti Rady v roce 2025 zaujímaly zejména kroky spojené s výběrovým řízením na obsazení funkce ředitele ÚSP a dále s mezinárodním hodnocením pracovišť AV ČR. V rámci výběrového řízení na obsazení funkce ředitele ÚSP se Rada na svém zasedání konaném dne 8. 1. 2025 usnesla na návrhu sedmi členů do

devítičlenné výběrové komise zřizované podle směrnice Akademické rady AV ČR č. 1/2024, o ředitelích pracovišť Akademie věd České republiky, z nichž předsedkyně AV ČR do výběrové komise jmenovala šest. Rada byla také průběžně informována o práci výběrové komise. Na zasedání konaném dne 28. 5. 2025 vzala na vědomí záměr předsedy AV ČR jmenovat ředitelkou ÚSP JUDr. L. Vostrou, Ph.D., kterou výběrová komise na základě výběrového řízení navrhla na funkci ředitelky ÚSP.

Jde-li o mezinárodní hodnocení pracovišť AV ČR, Rada sledovala proces přípravy podkladů do I. a II. fáze hodnocení, na zasedáních konaných ve dnech 12. 3. a 28. 5. 2025 se rovněž aktivně zapojila do procesu definování východisek pro tuto přípravu, včetně sdílení zkušeností z dalších výzkumných organizací. Rada byla rovněž informována o konání prezenční návštěvy mezinárodní hodnotící komise v ÚSP dne 13. 10. 2025, o jejím průběhu a o hlavních závěrech obsažených v hodnotící zprávě, kterou hodnotící komise vypracovala.

Rada dále plnila i další úkoly, které jí ukládá zákon a vnitřní předpisy. Na zasedání konaném dne 28. 5. projednala Rada návrh rozpočtu ÚSP na rok 2025 a střednědobého rozpočtového výhledu na léta 2026–2027 a výroční zprávu ÚSP za rok 2024, spolu s účetní závěrkou a zprávou auditora. Soustavně Rada projednávala a připomínkovala návrhy výzkumných projektů předkládaných domácími i zahraničními poskytovateli účelové podpory výzkumu a návrhy smluv o spolupráci s jinými výzkumnými organizacemi (např. Historickým ústavem AV ČR, v. v. i., a Ústavem státu a práva SAV). Na zasedání konaném dne 26. 11. Rada dále jednala o principech přístupu k předkládání výsledků do vládního hodnocení výzkumných organizací a o změnách, které do systému vnáší Metodika 2025+. Pozornost byla věnována i změnám legislativního rámce vztahujícího se k výzkumu a jeho financování. Na zasedání konaném dne 26. 11. Rada rovněž na návrh ředitelky ÚSP projednala návrh změn organizačního řádu ÚSP.

Dozorčí rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.:

V průběhu roku 2025 došlo k postupné proměně složení dozorčí rady ÚSP, kdy složení dozorčí rady se měnilo následovně – předsedou byl do 14. 1. 2025 PhDr. Pavel Baran, CSc., následně se s účinností od 15. 1. 2025 stal předsedou Mgr. Ondřej Beránek, Ph.D. Místopředsedkyní dozorčí rady byla nejprve do 14. 1. 2025 JUDr. Miloslava Hálová, Ph.D., od 15. 1. do

17. 6. 2025 byl místopředsedou JUDr. Pavel Hamerník, Ph.D., kterého následně vystřídal s účinností od 18. 8. 2025 prof. JUDr. Martin Štefko, Ph.D. Dalšími členy byli prof. JUDr. Vladimír Balaš, CSc. (rezignace dne 2. 6. 2025), doc. JUDr. Regina Hučková, Ph.D., a Lenka Kýhosová, DiS. (s účinností od 3. 8. 2025). Došlo rovněž ke změně na pozici tajemníka dozorčí rady, kdy se 15. 3. 2025 stala tajemnicí JUDr. Monika Feigerlová, Ph.D., LL.M., a to namísto JUDr. Pavla Hamerníka, Ph.D. (do 14. 1. 2025).

Pravidelná zasedání se konala dvakrát (28. 4. a 2. 6. 2025) a další rozhodnutí byla přijata *per rollam*. Dozorčí rada se aktivně podílela na projednávání návrhů, vyžadovala jejich doplnění a upřesnění, aby její rozhodnutí, popřípadě stanovisko, bylo v souladu s požadavkem řádného využívání majetku ÚSP, především k realizaci hlavní činnosti. Na zasedání konaném dne 2. 6. 2025 Dozorčí rada projednala a vzala na vědomí záměr předsedy AV ČR jmenovat ředitelkou ÚSP JUDr. L. Vostrou, Ph.D., na 1. funkční období 2025–2030.

Mezi hlavní právní jednání, ke kterým Dozorčí rada udělila souhlas, patřilo uzavření nájemní smlouvy se Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i., na garážové stání a povolení umístění sídla spolku Společnost rodinného práva, z. s., v budově ÚSP. Dozorčí rada taktéž dohlížela na hospodaření, projednala rozpočet na rok 2025, zprávu o hospodaření za rok 2024 a schválila výroční zprávu za rok 2024. Určila auditorskou firmu a provedla hodnocení manažerských schopností ředitele. Dozorčí rada sledovala i investiční akce, včetně návrhů na financování oprav budovy a řešení havarijního stavu způsobeného přívalovými srážkami. Kontrolovala smlouvy v registru a byla informována o grantových projektech a významných akcích pracoviště.

2 — Informace o změnách zřizovací listiny

V roce 2025 nedošlo ve zřizovací listině
Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.,
k žádným změnám.

3 —

Hodnocení hlavní činnosti

Předmětem hlavní činnosti ÚSP je podle zřizovací listiny vědecký výzkum v oblasti práva a právní informatiky. Hlavní směry výzkumné činnosti vyplývají z vědecké koncepce ÚSP.

V roce 2025 pokračovalo multidisciplinární zaměření výzkumné činnosti ÚSP, které bylo formálně zahájeno změnou organizačního řádu z roku 2017. Vědecká oddělení v této koncepci plní primárně funkci administrativních útvarů pro potřeby zajišťování a organizace personálních záležitostí a pracovněprávních vztahů. Nositeli výzkumu jsou jednotliví výzkumní pracovníci nebo menší vědecké týmy sestavené z těchto výzkumných pracovníků, případně z dalších specialistů nutných pro plnění jednotlivých vědeckých úkolů. Výzkum a vývoj je primárně zajišťován výzkumnými pracovníky s podporou pracovníků servisních oddělení (zejména Střediska vědeckých informací a projektového řízení v rámci hospodářské správy), a to jak samostatně, tak v rámci vědeckých týmů.

Tematicky, respektive projektově orientovaný výzkum probíhá zejména v rámci výzkumných jednotek zřízených se souhlasem Rady ÚSP podle článku VIII. odst. 3 a 4 Organizačního řádu ÚSP, jimiž v roce 2025 byly nadále:

- *Kabinet zdravotnického práva a bioetiky,*
- *Centre for Law and Public Affairs (CeLAPA),*
- *Centrum pro výzkum právního jazyka (CVPJ),*
- *Centrum pro klimatické právo a udržitelnost (CLASS),*

- *Centrum práva výzkumu, vývoje a inovací (Research Law Centre – RLC),*
- *Centrum pro výzkum inovací a kyberpráva (CICeRO),*
- *Centrum pro výzkum pracovního práva, dopadů nových technologií a podporu výzkumných infrastruktur (CeLLIT).*

V rámci aplikačně orientovaného výzkumu je nutno zmínit i neformálně působící projektové týmy realizující svou činnost v rámci *Strategie AV21*, kam patří zejména *Centrum Karla Čapka pro studium hodnot ve vědě a technice*, na jehož činnosti se dále podílejí Filosofický ústav AV ČR, Ústav informatiky AV ČR a Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy.

14 V roce 2025 nadále probíhal výzkum prostřednictvím řešení projektu *Národního institutu pro výzkum socioekonomických dopadů nemocí a systémových rizik* (zkráceně SYRI – Systemic Risk Institute), na jehož řešení se kromě AV ČR podílí rovněž Univerzita Karlova a Masarykova univerzita. Tento projekt byl podporován MŠMT v rámci *Programu podpory excelentního výzkumu v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví (EXCELES)*, který je realizací komponenty 5.1 Národního plánu obnovy, a ukončen byl k 31. 12. 2025.

1. Charakteristika výzkumné činnosti

Výzkum v oblasti teorie práva, právní filosofie a právních dějin

V roce 2025 zůstávalo zaměření oddělení v podstatě stejné jako v předchozích letech, a proto se oddělení i nadále věnovalo již tradičně především analytické právní filosofii (a s tím souvisejícím oborům, jako je metaetika nebo analytická politická filozofie), právní informatice a lingvistiky a právní historii.

Tomáš Sobek připravil hesla *Legal Expressivism* a *Normative Pluralism* pro 3. vydání *Encyclopedia of the Philosophy of Law and Social Philosophy*, která budou publikována v roce 2026. Jedná se o velký mezinárodní projekt nakladatelství Springer, na kterém participují špičkoví odborníci teorie a filosofie práva. Účelem tohoto živého projektu je zachytit současný stav poznání v oboru. Jana Kokešová pokračovala v práci na metaetických předpokladech politické filozofie článkem *Donald Regan vs. servisní koncepce autority*, který byl následně publikován v *Časopise pro právní vědu a praxi*. Michal Šejvl aplikoval hohfeldovskou analýzu právních pozic na problém unilaterálních sankcí, článek publikoval v *časopise Právník* jako jeden z výstupů projektu SYRI. V popularizační práci na poli historie pokračoval i František Emmert svou již tradiční rolí odborného garanta mezinárodní dějepisné soutěže gymnázií ČR a SR. Zdena Žáčková se věnovala studiu života a díla Viktora Knappa, publikovala studii o prvorepublikovém politikovi Lvu Borském v knize *Pozapomenutí lidé prvních let Československa. Právo – politika – sociální záležitosti* (Academia) a spolu s Lenkou Vostrou připravila knihu rozhovorů s Karlem

Eliášem (vedle své editorské činnosti pro časopisy a knihy vydávané ÚSP).

Výzkum v oblasti jurisprudence, ústavního práva a politologie

V roce 2025 byl výzkum v této oblasti nadále prováděn centrem CeLAPA a navazoval na předchozí výzkum, který se zabýval různými aspekty vztahu práva a politiky, nadnárodních soudních orgánů i otázkami vlivu a legitimacy transnacionálních právních úprav.

Kolektiv CeLAPA publikoval v roce 2025 kapitolu v kolektivní monografii s názvem *Mužské právo II*, kdy autorem kapitoly *Potřebujeme skutečně manželství pro všechny* byl Petr Agha. Jakub Drápal pak publikoval ve spolupráci odborný článek s názvem *Sentencing Elsewhere: Structuring Sentencing Discretion in Post-communist Europe* v *časopise European Journal on Criminal Policy and Research*.

Výzkum v oblasti právního jazyka a právní informatiky

Výzkumu právního jazyka a právní informatice se v ÚSP primárně věnuje výzkumná jednotka *Centrum pro výzkum právního jazyka* (CVPJ). V roce 2025 byla dokončena a publikována monografie s názvem *Metamorfózy českého právního řádu od roku 1918 do roku 2022*, jejímž autorem je František Cvrček. Monografie je založena na analýze dat o českém právním řádu (200 000 metadat a 100 000 plných textů), přičemž výchozí databáze byla v ÚSP vytvářena od roku 1985. Metodologie zpracování se opírá o statistické, logické, lingvistické a právní postupy. Jde o kompletní popis proměn českého právního řádu s mapováním základních trendů jednotlivých právních režimů s použitím originálních metod koncipovaných jako východisko operační teorie práva, tj. teorie postavené na reálných datech. Obdobný výzkum v ČR zatím nikdo neuskutečnil.

CVPJ dále udržuje programy *AcademicLex* a *PES*. Nejde pouze o aktualizace na úrovni předpisů, ale také o doplňování doktrinárních textů a tvorbu nových funkcí, zejména pro analytické úlohy využitelné v legislativě. Oba programy využívají

právní fakulty ČR v oborech právní informatika, legislativa a teorie práva. Celkově jde ročně o více než 1200 studentů. Programy jsou studentům poskytovány zdarma jako veřejná služba. Výhodou této spolupráce je přímý a rychlý přenos výsledků základního výzkumu do výuky. *AcademicLex* provozuje ÚSP a *PES* Fakulta informatiky MU v Brně.

Výzkum v oblasti veřejného práva

V roce 2025 pokračoval výzkum v oblasti veřejného práva, kdy se vědečtí pracovníci věnovali vybraným oborům a tématům. Díky existenci výzkumné jednotky Centrum pro klimatické právo a udržitelnost (CLASS) byla i nadále intenzivní pozornost soustředěna na oblast změny klimatu, životního prostředí a udržitelnosti (tato část je pojednána zvlášť). Mimo oblast udržitelnosti byla zkoumána řada témat z oborů ústavního práva, ústavněprávní komparistiky, ústavního soudnictví, lidských práv, právní historie, mezinárodního práva veřejného, mezinárodního práva trestního, práva EU, zdravotního práva, mezinárodního investičního práva a práva výzkumu, vývoje a inovací.

Zkoumaná témata často odrážejí současný stav světa a jeho aktuální výzvy. Šlo například o následující tematické okruhy: profesní odpovědnost a svoboda projevu z hlediska právních limitů v době systémových rizik; veřejnoprávní aspekty využití umělé inteligence; vliv vědeckotechnologického vývoje na ústavní právo, specificky pak otázka práva na platbu v hotovosti v kontextu ústavního práva v regionu střední Evropy; problematika národnostních menšin a téma uznávání nových menšin; změny v systému koordinace reakce na vážné přeshraniční zdravotní hrozby v EU; přenos konceptu politické otázky z oblasti ústavního práva do supranacionálního práva EU z pohledu konstitucionalizace tohoto práva; role politických činitelů, zejména politických stran, v řízeních před ústavními soudy; ústavní aspekty akademické svobody; zákaz použití ozbrojené síly a ozbrojené intervence; zločin genocida; právní úprava archeologických výzkumů.

Pracovníci působící v oblasti veřejného práva se v roce 2025 podíleli na projektové práci (mimo projekty v oblasti klimatického práva, které jsou pojednány), jmenovitě na zpracování a dokončení grantového projektu *Exceles/SYRI* podporovaného MŠMT v rámci *NextGeneration EU* a řešeného ve spolupráci s UK a MUNI.

Publikační činnost pracovníků v oblasti veřejného práva vydaná v roce 2025 zahrnovala například anglickojazyčné články J. Malíře *Joined Cases C-29/22 P and C-44/22 P KS and KD v Council and Others: From Expansive Judicial Review to the Political Question Doctrine in the Law of the CFSP?* v *časopise Hungarian Journal of Legal Studies* a J. Malíře (ve spolupráci s M. Svobodovou) *Coordinating National Responses to Serious Cross-Border Threats to Health in the European Union: European Health Union and beyond* v *časopise Review of European Administrative Law*. V českém a slovenském jazyce pak vyšly například články P. Šturmy *Charta OSN jako mezník v mezinárodním právu?* v *časopise Právník*, kapitola *Ödön Polner – maďarský rektor vo víre štátoprávných zmien* I. Halásze (ve spolupráci s G. Schweitzerem) v knize *Pozapomenutí lidé prvních let Československa. Právo – politika – sociální záležitosti* (Academia), nebo kapitola, jejímž spoluautorem je J. Malíř, *Pandemické právo a vládnutí v knize Pandemie COVID-19 z pohledu společenskovedních disciplín*.

Pracovníci oddělení veřejného práva rovněž šířili své odborné poznatky na pořádaných akcích. Šlo například o konferenci *Rok 1945 jako právní mezník* v červnu 2025 s účastí českých a slovenských právních vědců, konferenci *Ochrana vlastnictví* (Liblice), workshop *Zwangsvollstreckung in der Tschechischen Republik und in Deutschland*, nebo ÚSP pořádanou konferenci *Evropská unie a přeshraniční zdravotní hrozby: 5 let poté* (Senát, projekt SYRI).

Z četných vystoupení na mezinárodních konferencích lze uvést například příspěvek I. Halásze *Kríza štátnosti a budovanie nového politického systému Maďarska v rokoch 1918–1920 za asistencie medzinárodných aktérov* na konferenci Národního archivu v září 2025; příspěvek I. Halásze *Dilemmas and Perspectives of Constitutional Patriotism in Central Europe* na konferenci ústavních právníků ve Wroclawi (říjen 2025); a dva příspěvky J. Malíře na mezinárodní konferenci *European Law Unbound Society (ELU-S): Constitutional Review in Central and Eastern Europe 1990–2020: Critical Reflection a Political parties before the European Constitutional Courts: Political Parties and Judicial Review Between Theories and Reality*.

V roce 2025 se rovněž uskutečnily přednášky zvaných zahraničních hostů, jmenovitě přednáška

Výzkum v oblasti klimatického práva

Výzkum v oboru klimatického práva a udržitelnosti pokračoval prací *Centra pro klimatické právo a udržitelnost* (CLASS), pro nějž byl rok 2025 v určitém smyslu přelomový: ukončený projekt *Lumina quae-runtur – Právo ochrany klimatu* neměl bezprostřední projektové navázání, proto byla výzkumná jednotka CLASS na část roku 2025 personálně a úvazkově zmenšena; i tak pokračovala v pravidelných aktivitách (publikační činnost, blog, newsletter, účast na tuzemských akcích), zatímco aktivity, které lze realizovat spíše na projektové bázi (pořádání akcí, výjezdy na zahraniční konference apod.), byly poněkud zeslabeny. Členové Centra vyvíjeli o to větší snahu o získání další projektové podpory různého typu: návrhy tří standardních projektů GAČR, účast v návrzích *Strategie AV21*, *TAČR Impakt*, *MSCA Doctoral Networks*, *COST* či *ERC CZ*. Návrh projektu v poslední jmenované výzvě uspěl, a Centrum tak má projektové zaštitění MŠMT (projekt *ERC CZ Klimatické právo pod tlakem: výzvy k naléhavosti*) od září 2025 do srpna 2027, s opětným navýšením personálního stavu této výzkumné jednotky. Částečnou podporou jsou též programy *AV21*, na nichž se podílí někteří členové týmu – v roce 2025 prostřednictvím výzkumného programu *Identity ve světě válek a krizí*.

I přes popsání dílčí nesnáze lze uvést řadu vysoce kvalitních výstupů, jichž členové Centra v roce 2025 dosáhli. Z prestižních cizojazyčných publikací lze uvést zejména kapitolu M. Feigerlové *Enhancing Corporate Climate Responsibility: The Intersection of Mandatory Sustainability Due Diligence Laws and International Investment Agreements* v knize *Sustainable Development as Fundamental Pillar of Economic Governance and Public Affairs* (Bologna University Press); kapitolu M. Feigerlové *Influence of the OECD Guidelines and Jurisprudence in the Legislative Process of the EU Directive on Corporate Sustainability Due Diligence* v knize *Exploring Corporate Human Rights Responsibilities in OECD Case Law* (Springer); a kapitolu E. Balounové a T. Snopkové *Climate Change Impact on Agricultural Law – Legal Aspects of Food Security in Czechia* v knize *Climate Change Impact*

on Agricultural Law: Legal Aspects of Food Security (Brill/Nijhoff).

K českým čtenářům se pak obrací například článek H. Müllerové *Trojice posudků mezinárodních tribunálů jako impuls k nové interpretaci klimatických závazků států* v časopise *Právník*, článek M. Feigerlové *Udržitelnost v dodavatelských řetězcích v právu EU* v časopise *Acta Universitatis Carolinae Iuridica (AUCI)* a článek T. Snopkové a A. Nováka *Územní rozvoj v zorném úhlu OZE – legislativní základ v ČR a zahraniční zkušenosti* v časopise *Urbanismus a územní rozvoj*.

Co se týče prezentování poznatků vůči odborné veřejnosti, pracovníci Centra vystoupili na několika prestižních tuzemských akcích. Například H. Müllerová zahájila svou keynote přednáškou odbornou konferenci *Evropský soud pro lidská práva a klimatická změna* pořádanou na Právnické fakultě v Brně. E. Balounová, M. Feigerlová a T. Snopková vystoupily na konferenci PF UK *Právní aspekty udržitelného rozvoje: Aktuální trendy a budoucí výzvy*. E. Balounová, M. Feigerlová a E. Naz Němec se zúčastnily mezioborové konference *Klimatická krize a otázka spravedlnosti*, kterou spolupořádal Ústav státu a práva AV ČR společně s Filosofickým ústavem AV ČR v rámci *Strategie AV21*. A. Novák uspořádal v ÚSP odborné kolokvium v německém jazyce *Zwangsvollstreckung in Tschechien und in Deutschland*, věnované mimo jiné problematice vykonatelnosti českého klimatického rozsudku.

Z příspěvků na mezinárodních konferencích lze zmínit příspěvky H. Müllerové a E. Balounové na zakládající mezinárodní konferenci *Evropské společnosti pro klimatické právo*, která se konala v září 2025 v Berlíně. E. Balounová vystoupila na *International Environmental Law Colloquium (TIEC)* v Tarragoně. E. Naz Němec se účastnila workshopu pro *Early-Career Researchers* v Kolíně nad Rýnem s tématem lidských práv a udržitelnosti. M. Feigerlová vystoupila na mezinárodní konferenci v Lublani s tématem *Klimatická změna, byznys a lidská práva*. A. Novák se zúčastnil mezinárodní konference *Bratislavské právnícké fórum*.

Z hlediska vývoje oboru klimatického práva bylo významným milníkem roku 2025 vydání stanoviska Mezinárodního soudního dvora o klimatických povinnostech států. Členové Centra na něj reagovali nejen jeho komentováním vůči odborné veřejnosti v publikační formě (již zmíněný článek H. Müllerové *Trojice posudků mezinárodních tribunálů*) a ve formě odborných akcí (jmenovitě šlo o panelovou diskusi *Posudek Mezinárodního soudního dvora*

o povinnostech států v oblasti změny klimatu, spolupořádanou ČSMP a IALS a CLASS v prosinci 2025, kde vystoupily se svými příspěvky hned tři členky Centra), ale i jeho vysvětlováním v médiích široké veřejnosti (H. Müllerová v Českém rozhlasu – Radiožurnálu, ČT24 a v podcastu týdeníku *Respekt* a E. Balounová v rozhovoru pro deník *Referendum*).

Členové CLASS se účastnili několika zahraničních stáží, jejichž účelem bylo rozšiřovat své mezinárodní zkušenosti a kontakty: Hana Müllerová absolvovala dvouměsíční Visiting Fellowship na Aarhus Institute of Advanced Studies; Adam Novák absolvoval třítydenní odbornou stáž na Právnické fakultě Univerzity v Regensburgu a na Institut für Ostrecht; Eva Balounová vyjela v rámci short-term GreenDeal NET Research Fellowship programme v únoru 2025 do Lisabonu na CIES-Iscte.

V oblasti komunikace vědeckých poznatků vůči veřejnosti pokračovali členové CLASS v dříve nastavených komunikačních formátech, a to zejména v podobě webových prezentací včetně blogu (v českém i anglickém jazyce) a ve vydávání českého a anglickojazyčného newsletteru, jakož i ve vydávání nepravidelného podcastu autorky E. Balounové. V oblasti vzdělávání středoškolské mládeže poskytovala E. Balounová stáže v programu *Otevřená věda* a v rámci programu AV ČR *Jedu vědu*.

Posílena byla účast členů CLASS, a tím i zastoupení témat z oblasti udržitelnosti, v orgánech AV ČR: V Komisi pro životní prostředí (H. Müllerová ve funkci místopředsdkyně a T. Snopková ve funkci členky), v Komisi pro udržitelnost (H. Müllerová), v Kolegiu popularizátorů a PR pracovníků AV (E. Balounová), a v Kolegiu pro podporu inovací a transfer znalostí, pracovní skupiny Rady pro podporu inovací a transfer znalostí AV ČR (T. Snopková).

V oblasti zpracování odborných stanovisek je třeba uvést, že Ústavní soud ČR požádal Ústav státu a práva o odborné stanovisko k projednávané ústavní stížnosti týkající se změny klimatu; stanovisko zpracovaly tři pracovnice CLASS. Dále byla dvěma členy CLASS zpracována studie pro Ministerstvo životního prostředí ohledně právní úpravy ochrany před světelným znečištěním.

Konečně je třeba vyzdvihnout, že Eva Balounová v roce 2025 získala Cenu AV ČR pro vědecké pracovníky do 35 let za vynikající výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Výzkum v oblasti soukromého práva

V roce 2025 se výzkum v ÚSP věnoval problematice soukromého práva z několika rozdílných pohledů – jak v rovině obecné civilistiky, tak v rovině historického zkoumání. Činnost se výrazně projevila ve specifických oblastech, např. řešení problematiky korporálního práva, sportovního práva a medicínského práva. Významným elementem v minulém období byla tak činnost zaměřená na dílčí právní oblasti vyznačující se vysokým stupněm interdisciplinarity. V těchto oblastech se pak činnost často překrývala s výzkumnými jednotkami (*Kabinet zdravotnického práva a bioetiky* nebo *Centrum Karla Čapka pro studium hodnot ve vědě a technice*).

V oblasti korporálního práva se vědecká a publikační činnost realizovala v oblasti právních osob, obchodních společností a preventivní restrukturalizace. V oblasti sportovního práva byla pozornost věnována evropskému a mezinárodnímu sportovnímu právu ve světle nového vývoje v oboru. V oblasti občanského práva se vědecká činnost soustředila do několika velkých oblastí – problematiky odškodňování nemajetkové újmy v civilním právu a problematiky ochrany osobnostních práv. Badatelské aktivity byly provázeny rovněž výstupy na vnitrostátních a zahraničních konferencích a pobytech, jakož i prohlubováním mezinárodní spolupráce.

Pracovníci působící v oblasti soukromého práva se v roce 2025 podíleli na projektové práci, jmenovitě na zpracování a dokončení grantového projektu *Exceles/SYRI* podporovaného MŠMT řešeného ve spolupráci s UK a MUNI a dále projektu GAČR *Problematika ochrany osobnostních práv v civilním právu*.

Pracovníci se také podíleli na organizaci vnitrostátních a mezinárodních konferencí a řady workshopů, kdy lze zmínit třeba Mezinárodní sympózium s názvem *Právo, obchod, ekonomika* pořádané Univerzitou P. J. Šafárika v Košicích, ÚSP SAV a ÚSP ve Štrbském Plesu konané ve dnech 22.–23.10. 2025. Dále lze zmínit konferenci *Rok 1945 jako právní mezník*, kterou na své půdě pořádal ÚSP dne 6. 6. 2025. V neposlední řadě se pak jednalo o spolupořádání mezinárodní konference *Moral Competence in the Health Professions*.

Členové oddělení se také účastnili a vystupovali na významných zahraničních konferencích, kdy

18 Ize uvést příspěvek T. Doležala s názvem *Patient-AI-Doctor relationship – International perspectives and Strategies* na konferenci *AI Healthcare and human rights supporting patients, enabling doctors, safeguarding the therapeutic relationship* v Helsinkách konané 21. 5. 2025. Dále společný příspěvek T. Doležala a A. Doležala s názvem *The distinction between Personality Rights as Human Rights and Civil Law Rights and their Protection in Tort Law* na konferenci v Antverpách dne 24. 11. 2025. Také lze zmínit příspěvek J. Kobera s názvem *Forgotten Juries: Towards a Comparative Legal History and Legal Culture of Juries in Central Europe* na konferenci v Chicagu – *Law and Society Association Annual Meeting* konané dne 22. 5. 2025 – 25. 5. 2025.

Výzkum v oblasti zdravotnického práva a bioetiky

Výzkum v oblasti zdravotnického práva a bioetiky je v ÚSP tematicky rozvíjen primárně v rámci výzkumné jednotky *Kabinet zdravotnického práva a bioetiky* (dále jen „Kabinet“).

Činnost Kabinetu se v roce 2025 zaměřovala na několik témat – pokračoval především výzkum problematiky rozhodování na konci života, k němuž přibyla další významná oblast, a to výzkum ochrany osobnostních práv. Dále byla zkoumána problematika náhrady nemajetkové újmy a předpoklady odpovědnosti v civilním právu. Velmi intenzivně byly řešeny také otázky medicínského práva a užití moderních technologií – včetně problematiky užití AI ve zdravotnictví.

Významná část činnosti členů Kabinetu byla spojena s projektem *SYRI*, v jehož rámci se vědecká činnost věnovala problematice dostupnosti zdravotní péče a zejména telemedicině. Členové Kabinetu se dále aktivně účastnili nově vzniklého programu *AV 21 ART – Budoucnost asistované reprodukce*. K tomuto tématu bylo rovněž natočeno několik popularizačních videí a uspořádán workshop.

V rámci činnosti Kabinetu pokračovalo vydávání časopisu zdravotnického práva a bioetiky. Členové dále rozvíjeli mezinárodní spolupráci (např. Rakousko, Belgie, USA) a účastnili se mezinárodních a vnitrostátních konferencí, z nichž některé také uspořádali.

V rámci činnosti Kabinetu se jeho členové aktivně podíleli na řešení grantových projektů *MVČR IMPAKT Elektronické důkazy v trestním řízení*, *Národní institut pro výzkum socioekonomických dopadů nemoci a systémových rizik (SYRI)* a *GAČR Problematika ochrany osobnostních práv v civilním právu*.

Výzkum v oblasti práva výzkumu, vývoje a inovací

Výzkum v oblasti práva výzkumu, vývoje a inovací zajišťuje výzkumná jednotka *Centrum práva výzkumu, vývoje a inovací* (Research Law Centre – RLC). Cílem Centra je působit jako mezioborová platforma pro zkoumání a řešení aktuálních otázek a problémů v oblasti práva výzkumu, vývoje a inovací, včetně komplexního výzkumu a konsolidace souvisejících témat napříč dotčenými právními obory, zejména obory správního práva, práva duševního vlastnictví, ochrany dat, jakož i práva pracovního a korporátního. Účelem výzkumu je zvýšit právní jistotu při realizaci právních norem v této oblasti, efektivní využívání veřejných prostředků poskytovaných na podporu výzkumných projektů a vytvářet synergické efekty mezi veřejnými výzkumnými organizacemi a jejich zřizovateli.

V roce 2025 byly publikovány dvě kapitoly v odborných monografiích. Kapitola *Zvláštní režim poskytování výzkumných a statistických dat* [in: JÄGER, P. – BAUER, J. – KRŽIŽKA, V. – MATEJKA, J. – MATEŠ, P. – POLÁK, M. (eds.). *Svobodný přístup k informacím. Zákon č. 106/1999 Sb.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2025] byla věnována otázkám práva na informace poskytované formou otevřených dat (Open Data) a otevřeného přístupu (Open Access) při zpřístupňování výzkumných dat na základě žádosti podle zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, dále prostřednictvím informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a poskytování výzkumných informací v režimu zvláštních zákonů. V kapitole *K některým základním problémům regulace podpory výzkumu a vývoje z veřejných prostředků* [in: HAVEL, B. – VOSTRÁ, L. (eds.). *Pocta Karlu Eliášovi k 70. narozeninám.* Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025] byly analyzovány některé problémy spojené s nakládáním s veřejnými prostředky na výzkum, vývoj a inovace, zejména nejednoznačnost pojmového vymezení vědy, výzkumu a inovací, absence jasného a předvídatelného sankčního systému, včetně nezbytné potřeby

transparentnosti vědy i výzkumu se zřetelem na národní i evropskou legislativu.

V rámci publikačních aktivit pokračovalo v roce 2025 zpracovávání soudní judikatury v oblasti kontrolních činností ve veřejné správě a soudní kontroly veřejné správy pro připravovanou databázi této judikatury, zejména textové úpravy a systematické třídění judikátů podle klíčových druhů kontrolních činností z hlediska jejich teoreticko-právní klasifikace a pozitivně právního vymezení. Poznatky z této činnosti skýtají do budoucna i prostor pro využití v dalším výzkumu zaměřeném na optimalizaci legislativní úpravy správního dozoru ve veřejné správě, jehož výsledky by byly relevantní pro celou oblast kontrolně správní legislativy. Pro publikační činnost v následujícím roce byly rozpracovány i otázky vztahující se k ústavním aspektům akademické svobody.

V průběhu roku 2025 uspořádalo RLC v rámci *Série přednášek Prague Technology Law Lecture Series* osm odborných kolokvií zaměřených na právo technologií (zejména databáze a IoT, ochranu důvěrných informací a licence, nekalou soutěž a pirátské platformy, regulaci dezinformací a *deep-fakes*, svobodu projevu, kybernetickou bezpečnost včetně NIS 2, technologickou suverenitu a odolnost kritické infrastruktury). Každé kolokvium zahájila úvodní přednáška odborníka z akademické nebo veřejné sféry, na niž navázala odborná diskuse; akce probíhaly hybridně s možností prezenční i distanční účasti registrovaných zájemců.

V souladu se zaměřením RLC na infrastrukturní podporu AV ČR a jejích pracovišť byl realizován na Ústavu molekulární genetiky AV ČR, v. v. i., pro zaměstnance pracovišť výzkumného areálu v Praze-Krči metodický seminář *Etika a integrita vědeckého výzkumu a právní otázky* zaměřený na témata testů vědecké integrity, zapojení Etické komise AV ČR při řešení deliktů na pracovišti, významu závěrů Etické komise v souvislosti s právním řešením těchto konfliktů a aplikace autorského zákona při výzkumné činnosti. Pro vedoucí pracovníky technicko-hospodářských útvarů pracovišť AV ČR byla uspořádána přednáška na téma *Péče řádného hospodáře při činnosti VVI – otázka sebezaměstňování a sebeodměňování ředitelů*. Pro odbor veřejnosprávní kontroly Kanceláře AV ČR byly uspořádány tři semináře na téma *Právní aspekty finanční kontroly* zaměřené na aplikaci právní úpravy a interních předpisů AV ČR při výkonu veřejnosprávní finanční kontroly.

V neposlední řadě zpracovali výzkumní pracovníci RLC rovněž několik odborných stanovisek a vyjádření, např. pro Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., stanovisko k vybraným aspektům záměru založení dceřiné společnosti SSČ a vyjádření pro Ústav molekulární chemie AV ČR, v. v. i., k použití § 17 odst. 6 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích v otázce prevence střetu zájmů ředitele veřejné výzkumné instituce v souvislosti se správou vlastního majetku v podobě majetkového podílu v právnické osobě podnikající v oboru činnosti v. v. i.

Pracovníci RLC byli také aktivně zapojeni do prací v odborných komisích AV ČR, dozorčích radách pracovišť AV ČR a Archeologické evaluační komisi.

Výzkum v oblasti pracovního práva, dopadů nových technologií a podpory výzkumných infrastruktur

Výzkumná činnost v této oblasti byla realizována prostřednictvím *Centra pro výzkum pracovního práva, dopadů nových technologií a podporu výzkumných infrastruktur* (CeLLIT).

Centrum realizovalo svoji vědeckou činnost skrze infrastrukturní podporu Matematického ústavu AV ČR, v. v. i., a Historického ústavu AV ČR, v. v. i. Rovněž realizovalo popularizační činnost ve věci novel zákoníku práce. Výstupem centra byl článek s názvem *Pracovní pohotovost jako klíčový předpoklad vnitřní bezpečnosti ČR* (Petr Machálek a Martin Štefko) v odborném periodiku *Právní rozhledy*.

Výzkum v oblasti inovací a kybernetického práva

V projektové oblasti se výzkum soustředil především na oblast regulace umělé inteligence, a to v rámci několika projektů a dále v rámci *Strategie AV21*. V rámci končícího projektu financovaného Ministerstvem vnitra *AI Softwarový expertní vyhledávač pro videa a fotografie (AISEE)* byly připravovány odborné publikace na téma regulace AI v trestním vyšetřování a regulatorních výzev při využívání AI pro účely biometrie a rozpoznávání obrazu v trestním vyšetřování. Zároveň byla

20 zpracována právně-etická část výzkumné zprávy v projektu a stručná brožura *Etické využívání umělé inteligence v oblasti prosazování práva*. V rámci projektu TA ČR *Aplikovaný právní jazykový model a benchmarky pro využití v právní praxi* byla připravena elektronická brožura na téma benchmarky pro jazykové modely a jejich právní význam a výsledky výzkumu byly předneseny na dvou konferencích. V rámci projektu CZDEMOS4AI: *Prospěšný multiagentní AI avatar v malé demokratické společnosti*, který se zaměřuje na celospolečenské dopady aplikace umělé inteligence, byla navržena koncepce zpracování avatara a připravena odborná publikace zaměřená na využívání dat k trénování umělé inteligence.

V návaznosti na ukončený projekt TA ČR *Umělá inteligence, média a právo* (AIM Law) byla uspořádána mezinárodní konference *Artificial Intelligence, Personalized Media, and Personal Autonomy: Challenges of the 21st Century* a publikovány dva odborné články – první s názvem *Umělá inteligence a odpovědnostní vztahy* v časopise *Bulletin advokacie* a druhý s názvem *AI-Based Personalization and Privacy Protection: Can Current Laws Efficiently Protect Online Users?* v časopise *The Lawyer Quarterly* (Alžběta Solarczyk Krausová).

V návaznosti na ukončený projekt TA ČR *Legislativní překážky při zpracování velkých dat ve službách umělé inteligence* byla publikována monografie *Zpracování velkých dat pro výzkum a vývoj umělé inteligence* (PŘÍBAŇ ŽOLNERČÍKOVÁ, V. – FIALOVÁ, E. – MATEJKA, J. – NOVOTNÁ, T. a kol. Praha: Leges).

V rámci *Strategie AV21* ve výzkumném programu *Průlomové technologie budoucnosti* byla v září uspořádána mezinárodní konference SOLAIR 2025 s podtitulem *Implementing AI Regulations: Turning Complexity into Clarity*. Šlo již o osmý ročník této úspěšné konference, který byl v tomto roce zorganizován pod záštitou předsedy Akademie věd ČR. Kromě konference byl ještě v září uspořádán uzavřený workshop pro zástupce státní správy s názvem *Implementace AI Aktu* a v prosinci mezinárodní workshop *Legal Aspects of Quantum Technologies*.

Kromě projektové a publikační práce a organizace odborných akcí se členové centra aktivně účastnili řady tuzemských i mezinárodních konferencí. A. Solarczyk Krausová přednášela například na mezinárodních konferencích *Informace jako zbraň: vlivové působení autoritářských režimů*, SOLAIR 2025, AI Week a Cyber Week a na

tuzemských konferencích AI Act v akci: *Jak na to ve státní správě* (MPO), *Zážeh AI spolupráce* (Česká asociace umělé inteligence), DIGIMEDIA 2025, nebo II. ročník AI konference (Unie podnikových právníků). Přednesla rovněž zvanou přednášku na Bar-Ilan University na téma *Ethics as Infrastructure: How AI Governance Turns Values into Metrics*. E. Fialová se se svými příspěvky aktivně účastnila konference *Olomoucké právnické dny* a konference *České právo a informační technologie*, kde přednesla příspěvek na téma *Deficity uplatňování práv při využití automatizovaného rozhodování*. V. Příbáň Žolnerčíková přednesla příspěvek na téma *AI in Justice Systems: Exploring the Possibility of a Regulatory Sandbox under Czech Rule of Law* na mezinárodní konferenci *Cyberspace*. Centrum se věnovalo i popularizaci vědy, a to poskytováním rozhovorů médiím na téma regulace umělé inteligence.

2. Projekty

V návaznosti na výzkumnou činnost prováděnou v rámci výše uvedených oblastí výzkumu probíhalo v roce 2025 také řešení následujících projektů:

— Bylo ukončeno řešení projektu *Národní institut pro výzkum socioekonomických dopadů nemocí a systémových rizik* (SYRI – National Institute for Research on Socioeconomic Impacts of Diseases and Systemic Risks) s dobou řešení 06/2022 až 12/2025 (řešitel JUDr. Michal Šejvl, Ph.D., a spoluřešitel doc. JUDr. Tomáš Doležal, Ph.D.), na němž se podílí více řešitelů – několik ústavů AV ČR, Masarykova univerzita a Univerzita Karlova.

Systémová společenská rizika typu zdravotních ohrožení (pandemií) kladou nové typy závažných nároků na společenské obranné mechanismy a formování veřejné politiky. Dále mají zdravotní a systémové krize společenské dopady, jejichž řešení, stejně jako akutní obrana proti krizím, vyžadují systematický společenskovědní výzkum. Projekt vytváří v devíti vzájemně provázaných vědních okruzích (projektových aktivitách) národní autority, které na základě badatelského a aplikovaného výzkumu nabídnou oporu pro veřejné politiky: Komunikace, riziko a nejistota; Právo a vládnutí; Systémy resilience; Socioekonomické nerovnosti; Polarizace a populismus; Efektivita zdravotního

systému; Vzdělávání a dopady pandemie; Ekonomické dopady pandemie; Sociální dopady pandemie a trh práce.

— Bylo ukončeno řešení projektu *AISEE – AI Softwarový expertní vyhledávač pro videa a fotografie* (AISEE – Artificial Intelligence based Search Environment for video/photo) s dobou řešení 01/2022 až 12/2025 (spoluřešitelka Mgr. Alžběta Solarczyk Krausová, Ph.D., LL.M.).

Projekt řeší AI vytěžování dat ve forenzní praxi. Nabízí SW platformu pro detekci objektů zájmu na základě komplexních prostorově-časových vztahů s atributy objektů a indexovaných vzájemných vztahů. Umožnil trénování AI metod přímo v prostředí Policie ČR pomocí AI postupů semiautomatického a *weakly supervised* učení se zapojením koncového uživatele. Navržené postupy zohledňují nedostatek trénovacích dat. Součástí projektu je vytvoření rozhraní pro zadávání dotazů a vyhodnocování odpovědí odpovídající potřebám forenzní praxe. Platforma umožňuje evaluaci efektivity vzhledem k omezením z praxe. Vývoj probíhal třífázově s uživatelskou zpětnou vazbou. Vznikla sada testovacích videosekvencí podle uživatelských scénářů a výzkumná zpráva charakterizující aspekty použití AI metod z pohledu etiky, právního rámce a lidských práv.

— Bylo ukončeno řešení projektu *Elektronické důkazy v trestním řízení* (*Digital evidence in criminal proceedings*) ve spolupráci s Právnickou fakultou Masarykovy univerzity, Právnickou fakultou Univerzity Karlovy, Fakultou elektrotechniky a komunikačních technologií Vysokého učení technického v Brně a Fakultou informatiky Masarykovy univerzity, který je podporován Ministerstvem vnitra ČR s dobou řešení 01/2021 až 12/2025 (řešitel JUDr. Ján Matejka, Ph.D.).

Projekt reaguje na aktuální problémy související se silící potřebou orgánů činných v trestním řízení efektivně nakládat s elektronickými důkazy. Jeho cílem je tyto orgány vybavit právními, organizačními a technickými řešeními, které mohou posílit jejich akceschopnost nejen při stíhání a vyšetřování kriminality páchané za využití moderních technologií.

Projekt současně cílí na vybudování silné odborné platformy, způsobilé identifikovat vznikající výzvy a reagovat na ně prostřednictvím návrhu efektivních řešení postavených na výsledcích špičkového výzkumu. Výzkum je zaměřen na oblasti compliance ISP s požadavky na spolupráci s OČTŘ, právní otázky využití elektronických důkazů v trestním řízení a v adhezním řízení a vývoj nástrojů pro technické zajištění a analýzu elektronických důkazů.

— Pokračovalo řešení projektu TAČR s názvem *CZDEMOS4AI: Prospěšný multiagentní AI avatar v malé demokratické společnosti* (*CZDEMOS4AI: Beneficent Multi-Agent AI Avatar in a Small Democratic Society*) s dobou řešení 09/2024 až 12/2029 (spoluřešitel JUDr. Ján Matejka, Ph.D.), na němž se dále podílí několik řešitelů, jako hlavní řešitel Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy a jako další řešitelé Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Česká tisková kancelář, IPSOS s.r.o., MAMA AI Coolma s.r.o., PHYSTER TECHNOLOGY, a.s. a prg.ai, z. s.

Cílem interdisciplinárního projektu CZDEMOS4AI, propojujícího právní, etická, pedagogická, mediální, bezpečnostní a psychologická studia, je výzkum celospolečenských dopadů aplikace umělé inteligence (dále AI) v nové fázi vývoje demokracie označované jako „otevřená“ (*open democracy*), jejímiž základními atributy jsou dialog o hodnotách, transparentnost a participace veřejnosti ve vztahu k AI. Projekt CZDEMOS4AI v souladu s 5. veřejnou soutěží SIGMA (DC5) téma AI zastřešuje, když se zaměřuje na vznik sociálně-odpovědného multiagentního AI avatara i jeho percepce v malé demokratické společnosti. Aplikovatelnost inovativního AI avatara, designovaného na základě principů otevřené demokracie a požadavků společnosti, povede též k efektivnímu výkonu státní a veřejné správy v oblasti resilience.

— Pokračovalo řešení projektu poskytovaného TA ČR s názvem *Aplikovaný právní jazykový model a benchmarky pro využití v právní praxi* (*Applied Legal Language Model and Benchmarks for Legal Practice*) s dobou řešení 06/2024 až 12/2026 (spoluřešitel Mgr. Alžběta Krausová, Ph.D., LL.M.), na němž se dále podílejí CreativeDock Holding s.r.o. a České vysoké učení technické.

22 Projekt je zaměřen na pokročilé využití umělé inteligence v oblasti českého a zahraničního práva. Jeho cílem je vyvinout dvě technická řešení: a) specializovaný vícejazyčný právní jazykový model (software) umožňující zvýšení přesnosti zpracování právních textů, b) benchmarky pro testování právních jazykových modelů umožňující testování přesnosti právních jazykových modelů. Obě řešení jsou koncipována jako vzájemně technicky nezávislá. Obě řešení se také specializují na jiné než anglicky mluvící země.

— Pokračovalo řešení projektu *Climate Change Law in Europe* [Research Foundation – Flanders (FWO)] ve spolupráci s Hasselt University, Ghent University, University of Antwerp, University of Copenhagen, University of Eastern Finland a University of Strathclyde Law School s dobou řešení 2022 až 2027 (spolurešitelka JUDr. Hana Müllerová, Ph.D.).

Projekt *Climate Change Law in Europe* podpořený vlámskou grantovou agenturou FWO se zaměřuje na komparativní výzkum klimatického práva v evropském kontextu. Jeho aktivity zahrnují zejména interdisciplinární právní výzkum, analýzu soudní praxe a vývoj nových přístupů ke klimatické regulaci. Součástí projektu jsou rovněž mezinárodní workshopy, odborné konference a letní školy zaměřené na klimatické právo. Důraz je kladen na zapojení mladých výzkumníků a podporu mezinárodní akademické spolupráce.

Nové projekty:

— V roce 2025 započalo řešení projektu GAČR *Problematika ochrany osobnostních práv v civilním právu (Protection of personality rights in tort law)* s dobou řešení 01/2025 až 12/2027 (řešitel doc. JUDr. Tomáš Doležal, Ph.D.).

Projekt se zaměřuje na problematiku osobnostních práv a jejich ochrany v civilním deliktním právu se zvláštním zaměřením na Českou republiku. Cílem projektu je přispět k otevření diskuse k teoretickým otázkám osobnostních práv a rozsahu jejich ochrany v deliktním právu. Ačkoliv osobnostní práva slouží jako základní kámen autonomie a důstojnosti jednotlivce, chrání tělo, myšlenky, city a chování každého člověka v jeho interakci

s ostatními lidmi, přesto je jejich rozsah a vymezení často sporné. Význam osobnostních práv podtrhuje jejich začlenění do řady nadnárodních lidskoprávních instrumentů. Jejich ochrana je ale v moderní společnosti čím dál obtížnější. Z tohoto pohledu je nezbytné provést důkladnou analýzu problematiky osobnostních práv. V rámci projektu se pracovníci budou zabývat otázkami, jako je existence a důvody ochrany osobnostních práv, povaha osobnostních práv a rozsah jejich ochrany; pozornost bude věnována rovněž problematice odškodňování zásahů do osobnostních práv.

— V roce 2025 dále započalo řešení projektu MŠMT ERC CZ *Klimatické právo pod tlakem: výzvy k naléhavosti (Climate law under pressure: Calls for exigency)* s dobou řešení 09/2025 až 08/2027 (řešitel JUDr. Hana Müllerová, Ph.D.).

Hlavním cílem projektu je zkoumat, jak lze modelovat adekvátní právní odpovědi na klimatickou změnu s maximálním zefektivněním a urychlením a zároveň při zachování základních principů právního státu, které mohou být zaváděním různých výjimečných či nouzových opatření ohroženy. Řešení projektu se bude skládat ze čtyř dílčích témat:

- Právní stát a budoucí generace v kontextu klimatické změny,
- Klimatická nouze a krizové stavy,
- Klimatická krajní nouze a klimatický aktivismus,
- Přístup k právní nápravě v rámci povinnosti náležité péče podniků v oblasti udržitelnosti.

V roce 2025 se vědecktí pracovníci ÚSP aktivně zapojili do přípravy projektových návrhů v národních i mezinárodních výzvách.

V rámci programu *Horizon Europe* byl podán návrh projektu do klast. 2 Heritage se zaměřením na využití AI a velkých jazykových modelů v muzeích, archivech a dalších institucích. Uspěl návrh projektu *Horizon MSCA Doctoral Networks* na podporu doktorandů s názvem *CLIMALAW*.

Návrh projektu ERC *Consolidator* Hany Müllerové s názvem *Climate law under pressure: calls for exigency* (ClimLex) uspěl v národní výzvě ERC CZ a byl podpořen k financování.

V rámci národních výzev bylo podáno šest návrhů projektů do soutěže GAČR Standardní projekty, jeden návrh do výzvy MV ČR OPSEC a čtyři návrhy do výzvy MV ČR IMPAKT zaměřené

na bezpečnostní výzkum. Celkem se tým ÚSP v roce 2025 podílel na přípravě 13 návrhů projektů.

3. Strategie AV21

Pracovníci ÚSP v roce 2025 aktivně pokračovali ve výzkumných aktivitách realizovaných v rámci interdisciplinární výzkumné strategie Akademie věd ČR *Strategie AV21*, která se nese ve znamení hesla *Špičkový výzkum ve veřejném zájmu*. Zároveň bylo podáno celkem 17 návrhů výzkumných aktivit do 7 výzkumných programů.

V rámci výzkumného programu *Strategie AV21 VP 37 Epicentra civilizace* se ústav zapojil prostřednictvím výzkumné aktivity *Právní problematika majetku, domácnosti a rodiny ve společenském vývoji* (řešitel Jan Kober). Hlavní pozornost byla věnována svěřenskému právu, nadačnímu právu a problematice vybraných regulatorních změn, uskutečněných československým zákonodárcem ve 20. století. V roce 2025 probíhal výzkum v archivech a další výzkumná práce k problematice majetkových vztahů v rodině, zejména ve vztahu k větším majetkovým celkům, v jejich širším společenském kontextu, a také ve vztahu k dalším vybraným právním reformám. Dílčí výsledky byly představeny na odborných konferencích. Součástí aktivity byla také konference s názvem *Rok 1945 jako právní mezník*, která se uskutečnila v červnu 2025 v hlavní budově Akademie věd. Konference odborné i širší veřejnosti přiblížila některé výrazné změny, uskutečněné v poválečném Československu.

V rámci výzkumného programu *Budoucnost asistované reprodukce* (ART) bylo v roce 2025 řešeno výzkumné téma zaměřené na právní a etické aspekty asistované reprodukce (ART). Členové týmu se z odborného i popularizačně-vzdělávacího pohledu věnovali zejména otázkám práv a povinností vznikajících při poskytování zdravotních služeb v této oblasti, včetně souvisejících etických výzev.

V průběhu roku vznikaly popularizačně-edukační videopodcasty zaměřené na právní aspekty asistované reprodukce a náhradního mateřství, které tuto problematiku srozumitelnou formou přibližují širší veřejnosti.

V oblasti vědecké publikační činnosti byl zpracován odborný článek analyzující judikaturu Evropského soudu pro lidská práva ve vztahu k asistované reprodukci, jenž systematicky shrnuje

klíčové právní závěry a jejich dopady na národní právní úpravy.

Návazně byl uspořádán odborný workshop věnovaný asistované reprodukci v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva. Workshop přispěl k prohloubení mezioborového dialogu mezi právem, etikou a biomedicínou a přirozeně zapadl do cílů výzkumného programu, který podporuje komplexní pohled na současné výzvy asistované reprodukce.

Řešitelský tým rovněž pokračoval v přípravě publikace *Příručka medicínského práva a bioetiky*, a to zejména v částech souvisejících s asistovanou reprodukcí.

V rámci výzkumného programu *Průlomové technologie budoucnosti – senzorika, digitalizace, umělá inteligence a kvantové technologie* a konkrétně výzkumného tématu *Společenské aspekty disruptivních technologií* byla řešena aktivita *Právo a veřejná politika v oblasti datové ekonomiky, umělé inteligence a kvantových technologií* (řešitelka Alžběta Solarczyk Krausová). Kromě mezinárodní konference SOLAIR 2025 (bližší informace o konferenci jsou uvedeny v další části této zprávy) byl dne 23. 9. 2025 uspořádán odborný workshop pro zástupce orgánů státní správy s názvem *Implementace AI Aktu*. Dne 17. 12. 2025 byla uspořádána další mezinárodní akce, a to mezinárodní workshop *Legal Aspects of Quantum Technologies*. Výzkum realizovaný ÚSP se zaměřoval na otázky regulace datové ekonomiky, odpovědné správy AI, ochrany soukromí, kybernetické bezpečnosti a stability demokratických systémů, přičemž významná pozornost byla věnována přenosu poznatků do praxe prostřednictvím odborných mezinárodních konferencí a workshopů určených jak vědecké, tak aplikační sféře.

V rámci výzkumného programu *Identity ve světě válek a krizí* se ÚSP zapojil ve výzkumném tématu *Proměny identity v (post)moderní společnosti řešila aktivita Klimatická krize: reflexe ve společenských vědách a filozofii* (řešitelka Eva Balounová). Cíle jsou popularizační a vědecké. V rámci popularizační části byl natočen jeden díl podcastu *Klima v soudní síni*, který se obecně věnuje fenoménu klimatických soudních případů, a připraveno video z panelové diskuse *Posudek MSD o povinnostech států v oblasti změny klimatu* (Praha, prosinec 2025). Dále byla přednesena přednáška na *Noci práva* na Nejvyšším správním soudu v Brně v březnu 2025 a poskytnut krátký rozhovor pro Deník Referendum. V rámci vědecké části řešitelka

24 v listopadu 2025 spoluorganizovala s dalšími zapojenými ústavy mezinárodní mezinárodní konferenci *Klimatická krize a otázka spravedlnosti*, na níž vystoupili i další vědečtí pracovníci ÚSP. Řešitelka se rovněž aktivně účastnila výroční konference tohoto výzkumného programu.

4. Nejvýznamnější publikační výsledky

BALOUNOVÁ, E. – SNOPOKOVÁ, T. *Climate Change Impact on Agricultural Law – Legal Aspects of Food Security in Czechia*. In: KRÓL, M. A. (ed.). *Climate Change Impact on Agricultural Law. Legal Aspects of Food Security*. 11. Leiden: Brill/Nijhoff, 2025, s. 138–157. ISBN 978-90-04-72160-9

Autoři se v rámci příspěvku zabývají právními aspekty zajištění potravinových zdrojů v souvislosti s dopady změny klimatu na zemědělství v České republice, kdy součástí publikace je i část věnující se této otázce v různých státech světa (Čína, Kanada, Indie, USA, vybrané státy Evropy). Text analyzuje zakotvení práva na potravu, potravinovou bezpečnost a soběstačnost, prevenci potravinového odpadu, sociální rozměr zemědělství, adaptaci na změnu klimatu, udržitelné formy zemědělství i související ochranu životního prostředí.

BALOUNOVÁ, E. *Reflexe uhlíkové nerovnosti v (mezinárodním) klimatickém právu*. In: CHYTIL, D. – KRÁLOVÁ, V. – RADOVÁ, V. *Klimatická spravedlnost v mezinárodní perspektivě*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025, s. 21–39. ISBN 978-80-87439-70-8

K nepřekročení globálních teplotních limitů stanovených Pařížskou dohodou zbývá jen omezený uhlíkový rozpočet, který může lidstvo vyčerpat. Uhlíkové nerovnosti ukazují, že je vyčerpáván převážně vysokopříjmovými vrstvami obyvatel. Tato úvodní kapitola představuje, jak na tyto nerovnosti reaguje mezinárodní klimatické právo i jaká jsou uvažovaná řešení *de lege ferenda*, včetně snah mimo klimatická vyjednávání na půdorysu mezinárodního klimatického režimu. Mezinárodní klimatické právo bylo původně vystavěno na principu společné, ale diferencované odpovědnosti, který se ale postupem času ukázal jako dlouhodobě nevyhovující a neflexibilní. Z toho důvodu je oslabován. Zároveň se mluví o nutnosti ukončit využívání fosilních paliv, které ale musí být provedeno tak, aby nezatížilo nejzranitelnější

skupiny obyvatel. S tím souvisí i otázka financí. Kromě vyjednávání na půdorysu mezinárodního klimatického režimu OSN ale neschopnost světového společenství snižovat emise skleníkových plynů nutí aktéry využívat i jiné prostředky, které nabízejí mezinárodní právo, např. zapojení Mezinárodního soudního dvora prostřednictvím žádosti o poradní stanovisko ve věci klimatických povinností.

CVRČEK, F. *Metamorfózy českého právního řádu od roku 1918 do roku 2022*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025, 750 s. ISBN 978-80-87439-77-7

Monografie se zabývá analýzou českého právního řádu na základě databází, které byly vytvořeny v Ústavu státu a práva pro vědecké účely za posledních 40 let. Autor pracuje metodami lingvistickými, statistickými a právně infor-matickými. Analýza je provedena na úrovni metadat, textů a právních termínů. Od roku 1918 lze prokázat existenci sedmi různých právních režimů, které nejsou totožné s režimy politickými. Stav českého právního řádu je konfrontován se zeměmi V4 a Rakouskem od roku 1990.

DOLEŽAL, A. – DOLEŽAL, T. *Neurotechnologie a jejich užití jako důkazních prostředků*. *Právník*. 2025, roč. 164, č. 4, s. 281–301. ISSN 0231-6625

Článek se zabývá neuroprávem a možnostmi využití neurotechnologií jako důkazních prostředků v soudním řízení. Článek analyzuje teoretické dopady neurověd na pojetí svobodné vůle, odpovědnosti, zavinění a přičetnosti, i praktické otázky použití neurotechnologií jako EEG, MRI či fMRI v trestním řízení. Autoři se hlásí k realistickému přístupu k neurovědě a zdůrazňují nutnost opatrného přístupu, etické reflexe a individuálního posuzování užití neurodůkazů.

DRÁPAL, J. – PLESNIČAR, M. *Sentencing Elsewhere: Structuring Sentencing Discretion in Post-communist Europe*. *European Journal on Criminal Policy and Research*. 2025, Vol. 31, No. 2, s. 251–270. ISSN 0928-1371. E-ISSN 1572-9869

Bývalé socialistické evropské země (FSEC) byly v odborné debatě o rozdílech v ukládání trestů a o strukturování soudního uvážení při ukládání trestů do značné míry opomíjeny. Tento článek se snaží tuto mezeru zaplnit analýzou specifických rysů trestání ve FSEC, které se liší od přístupů uplatňovaných v západních zemích. Konkrétně je ve FSEC kladen větší důraz na zásadu individualizace trestu a je zde patrná nedůvěra vůči výkoné

moci. Přestože nedávné studie zdokumentovaly významné neopodstatněné rozdíly v ukládání trestů ve FSEC, odborné a profesní debaty o otázkách trestání v těchto zemích byly dosud spíše vzácné a často povrchní. V tomto článku popisujeme specifi-ka trestání ve FSEC, přičemž zdůrazňujeme široký prostor pro uvážení poskytovaný soudům, nízký zájem aktérů podílejících se na trestní politice a časté opomíjení procesních faktorů ovlivňujících ukládání trestů. Na základě existující odborné literatury a empirických poznatků navrhuje-me obecné zásady pro strukturování soudního uvážení při ukládání trestů, specificky přizpůsobené podmínkám FSEC. Identifikujeme klíčové aktéry, kteří by mohli poskytovat vodítka, a diskutujeme možnosti praktické implementace našich návrhů.

FEIGERLOVÁ, M. *Influence of the OECD Guidelines and Jurisprudence in the Legislative Process of the EU Directive on Corporate Sustainability Due Diligence*. In: DAVAANNYAM, O. – KRAJEWSKI, M. (eds.). *Exploring Corporate Human Rights Responsibilities in OECD Case Law*. Springer Cham, 2025, s. 193–217. ISBN: 978-3-031-75716-7

Směrnice EU o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti (CS3D) zavádí pro velké společnosti povinnost *due diligence* ve svých provozech a hodnotových řetězcích s cílem předcházet a řešit nepříznivé dopady na lidská práva a životní prostředí. Směrnice CS3D vychází z mezinárodních standardů v oblasti podnikání a lidských práv, včetně Směrnic OECD pro nadnárodní podniky o odpovědném obchodním chování. Tato kapitola zkoumá roli Směrnic OECD v legislativním procesu CS3D. Na základě analýzy *travaux préparatoires* kapitola mapuje interakce mezi těmito dvěma instrumenty. Zjištění mohou přispět k pochopení významu a použitelnosti judikatury Národních kontaktních míst OECD pro výklad a provádění směrnice CS3D v budoucnu, zejména v těch členských státech EU, jejichž vlády se ke Směrnici OECD přihlásily, a to v souvislosti s nedodržováním náležité péče v oblasti lidských práv a životního prostředí ze strany podniků.

FEIGERLOVÁ, M. *Udržitelnost v dodavatelských řetězcích v právu EU*. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 2025, roč. 71, č. 2, s. 47–67. ISSN 0323-0619 Podnikatelská činnost je v současnosti často realizována prostřednictvím tzv. globálních hodnotových řetězců (*global value chains*, GHŘ), ve kterých jsou jednotlivé výrobní fáze umístěny v různých zemích. Tento model může mít dopady na životní

prostředí a lidská práva, které přesahují hranice států. Společnosti z EU mohou svými obchodními praktikami přispívat k těmto dopadům v různých regionech světa. Evropská unie (EU) proto přijala opatření zavádějící povinnost náležitě péče v dodavatelském řetězci. Tato legislativa ukládá určité povinnosti společnostem z EU i třetích zemí týkající se posuzování a zmírňování rizik spojených s porušováním lidských práv a negativními environmentálními dopady. Článek (i) shrnuje opatření EU v oblasti udržitelnosti, (ii) analyzuje a porovnává tři hlavní nástroje – nařízení o odlesňování, nařízení o konfliktních minerálech a směrnici o náležité péči v oblasti udržitelnosti podniků – z hlediska požadavků na náležitou péči a (iii) zabývá se vzájemnými vztahy mezi odvětvovými a obecnými rámci náležité péče.

HAVEL, B. – VOSTRÁ, L. (eds.). *Pocta Karlu Eliášovi k 70. narozeninám*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR – Wolters Kluwer ČR, 2025, 840 s. ISBN: 978-80-87439-72-2

Profesor Karel Eliáš je jedním z nejuznávanějších českých právníků. Patří k těm, kteří po roce 1989 udávali českému právu směr. Jeho myšlenky a filozofické názory ovlivňují každodenní život nás všech, Karel Eliáš je totiž hlavním tvůrcem občanského zákoníku. Tato Pocta vychází u příležitosti 70. narozenin tohoto vzdělaného a inspirativního vědce a pedagoga. Svým odborným příspěvkem profesoru Eliášovi blahopřeje více než 60 předních českých a slovenských civilistů.

KOBER, J. – HOLUBEC, S. (eds.). *Pozapomenutí lidé prvních let Československa*. Praha: Academia, 2025. 991 s. ISBN 978-80-200-3456-4

Kolektivní monografie se snaží přiblížit období prvních zhruba šesti let Československé republiky (1918–1925) prostřednictvím kapitol o mužích a ženách ve své době sice vlivných či pozoruhodných, avšak dnes buď téměř zcela, anebo převážně zapomenutých. Jde jak o lidi, kteří nový stát aktivně budovali, tak o ty, již byli vůči němu kritičtí a prosazovali státní projekt odlišný od představ tvůrců republiky. Třicet pět studií ukazuje tyto osobnosti zabývající se právem, vzděláváním, veřejným zdravotnictvím či sociální politikou zejména ve vztahu k danému období, ovšem zasazuje je do širšího časového horizontu. Zvláště osobitě v knize vystupují především příslušníci generací let šedesátých, sedmdesátých a zčásti i osmdesátých, které se výrazně uplatnily v době vzniku státu. Kniha, určená

26 odborné i široké čtenářské veřejnosti, přináší množství nových a málo známých informací a poskytuje podněty k dalšímu přemýšlení o společenském dění na počátku Československé republiky a o úloze jednotlivců v něm. Ačkoli autoři nepovažují Československo za projekt, který by byl v dobových souvislostech unikátní, chápou jej i na základě životopisů aktérů vystupujících v tomto svazku jako počin pozoruhodný.

KOKEŠOVÁ, J. Donald Regan vs. servisní koncepce autority. *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2025, roč. 23, č. 1, s. 51–75. ISSN 1210-9126

Donald Regan usiloval předložit konkurenční teorii autority k té, již navrhl Joseph Raz pod názvem servisní koncepce autority. Regan se od servisní koncepce odchyľuje především v otázce, zda autorita poskytuje nové důvody k jednání. Zatímco podle Raze autorita poskytuje nové důvody k jednání, tak podle Regana nikoliv. V tomto článku přepisují Reganovu teorii autority do pojmosloví robustního poskytování důvodů, které nabídl v několika svých článcích David Enoch. Aplikaci Enochova pojmosloví usilují prokázat, že i Reganova koncepce nakonec předpokládá poskytování nových důvodů autoritou.

MALÍŘ, J. – SVOBODOVÁ, M. Coordinating National Responses to Serious CrossBorder Threats to Health in the European Union: European Health Union and beyond. *Review of European Administrative Law*. 2025, Vol. 18, No. 1, s. 35–56. ISSN 1874-7981. E-ISSN 1874-7973

Projekt Evropské zdravotní unie (*European Health Union, EHU*), který představuje přímou reakci na zkušenosti získané během pandemie covid-19, přizpůsobil institucionální i právní uspořádání Evropské unie (EU) tak, aby EU byla schopna reagovat na závažné přeshraniční zdravotní hrozby jednotnějším a efektivnějším způsobem. Přestože EHU přinesla významné posuny, lze i po jejím zavedení identifikovat určité mezery či slabiny v koordinaci vnitrostátních reakcí na závažné přeshraniční zdravotní hrozby, které si zaslouží další diskusi. Tato diskuse by měla zahrnovat rovněž otázku přehodnocení rozdělení pravomocí mezi EU a členské státy v oblasti boje proti závažným přeshraničním zdravotním hrozbám, neboť stávající model rozdělení pravomocí v této oblasti nadále klade významná omezení koordinaci vnitrostátních reakcí na tyto hrozby.

MATEJKA, J. Zvláštní režim poskytování výzkumných a statistických dat. In: JÄGER, P. – BAUER, J. – KRÍŽKA, V. – MATEJKA, J. – MATEŠ, P. – POLÁK, M. (eds.). *Svobodný přístup k informacím. Zákon č. 106/1999 Sb. Plzeň: Aleš Čeněk*, 2025, s. 184–194. Příspěvek analyzuje zvláštní právní režim poskytování výzkumných a statistických dat v českém právu a jeho vztah k obecnému právu na informace. Pozornost věnuje zejména vlivu směrnice (EU) 2019/1024, konceptům Open Data a Open Access, vymezení pojmu výzkumná data a principům FAIR. Rozebírá zvláštní úpravu poskytování výzkumných dat podle § 12a a násl. zákona č. 130/2002 Sb., včetně podmínek přístupu, výjimek z povinnosti data poskytnout a požadavků na otevřený a strojově čitelný formát. Současně se zabývá informační funkcí IS VaVal a otázkou, za jakých podmínek má zvláštní právní úprava přednost před obecným režimem podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

MÜLLEROVÁ, H. Trojice posudků mezinárodních tribunálů jako impuls k nové interpretaci klimatických závazků států. *Právník*. 2025, roč. 164, č. 12, s. 1137–1152. ISSN: 0231-6625

Letos, kdy uplynulo právě deset let od sjednání Pařížské klimatické dohody, jsme získali zásadní interpretační impuls pro výklad klimatického práva v podobě posudků Mezinárodního soudního dvora, Meziamerického soudu pro lidská práva a Mezinárodního soudu pro mořské právo. Pařížská dohoda, která tvoří hlavní mezinárodněprávní nástroj řešení klimatické změny, byla ve své době vnímána jako maximální možný kompromis, dosažitelný napříč státy světa s odlišující se situací, kapacitami a zájmy. Klimatická změna však podle vědců postupuje oproti predikcím rychleji a odvrácení jejich negativních dopadů vyžaduje silnější odpovědi, než nabízí dosavadní implementace klimatických úmluv. Ty jsou často hodnoceny jako slabé konstrukcí svých závazků i absencí vymáhacích mechanismů. Trojice posudků vykládá povinnosti států ve vztahu k řešení klimatické změny a poskytuje na ně v mnoha směrech nový pohled. Článek se zaměřuje na rozbor těch obsahových prvků posudků, které přinášejí největší posun oproti dosavadní interpretaci. Zdůrazňuje chápání klimatických úmluv jako organické součásti korpusu mezinárodního práva a vysvětluje pohled mezinárodních tribunálů na stanovení klimatických cílů, koncept *due diligence* v této oblasti, lidskoprávní povinnosti států při řešení změny

klimatu a odpovědnost států za porušení klimatických závazků.

RONOVSKÁ, K. – PIHERA, V. CZECH REPUBLIC: brief report on the Czech Foundation Code-A new framework for governance (Business judgement rule in foundation governance). *Trusts & Trustees*. 2025, Vol. 31, No. 6, s. 291–295. ISSN 1363-1780. E-ISSN 1752-2110

S cílem navrhnout modely správy a řízení nadací s veřejně prospěšným účelem představila nevládní skupina zainteresovaných aktérů na podzim roku 2024 Český nadační kodex. Ten slouží jako rámec dobrovolných standardů správy a řízení v nadačním sektoru a poskytuje soubor zásad a právně nezávazných doporučení. Kodex byl inspirován Švýcarským nadačním kodexem a vznikl po dobu dvou let ve spolupráci zástupců nadací a odborníků na nadační právo a správu majetku. Kodex správy a řízení vychází z praktických zkušeností, problémů a nejasností, s nimiž se české nadace a profesionálové v oblasti správy majetku setkávají. Tyto poznatky mají pomoci zejména novým nebo méně zkušeným nadacím a odborníkům efektivně se orientovat ve složitostech správy a řízení.

SMRŽ, I. Asistovaná reprodukce v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva. *Časopis zdravotnického práva a bioetiky*. 2025, roč. 15, č. 1, s. 1–20. ISSN 1804-8137

Článek představuje a analyzuje judikaturu Evropského soudu pro lidská práva týkající se asistované reprodukce, protože vyvozuje právní závěry, resp. důsledky, které z této rozhodovací praxe vyplývají. Zabývá se kupř. udělením souhlasu s umělým oplodněním, anonymním i neanonymním dárcovstvím gamet, přístupem k metodám umělého oplodnění a preimplantační genetické diagnostice, umělému oplodnění *post mortem*, nakládáním s nadbytečnými embryi pro vědecký výzkum či omezením přístupu k IVF kvůli věku. Z hlediska struktury jsou vždy nejprve představeny skutkové okolnosti jednotlivých případů a následně jejich právní posouzení. Text uzavírá celkové shrnutí právních závěrů.

SMRŽ, I. – DOLEŽAL, T. – DOLEŽAL, A. Poskytování zdravotních služeb na dálku (telemedicína): od právní nejistoty k novému legislativnímu rámci. *Právní rozhledy*. 2025, roč. 33, č. 18, s. 575–579. ISSN 1210-6410

Telemedicína se v českém právním řádu dlouho pohybovala v nejasném legislativním prostředí, neboť

zákon o zdravotních službách distanční způsob poskytování zdravotních služeb výslovně neupravoval. Změnu přinesl zákon č. 240/2024 Sb., který jako první zavedl definici telemedicínských zdravotních služeb a vymezil podmínky primárně technického charakteru pro jejich poskytování.

ŠEJVL, M. Unilaterální sankce z pohledu hohfeldovské analýzy právních pozic. *Právník*. 2025, roč. 164, č. 12, s. 1113–1136. ISSN 0231-6625

Protože jedno ze systémových rizik nejen pro současné evropské státy, ale i pro celé mezinárodní společenství představuje aktuální boom unilaterálního sankcionování na mezinárodním poli, článek se pokouší na problém unilaterálních sankcí aplikovat hohfeldovskou analýzu právních pozic (ale i jiné teoretické kategorie jako je rozdíl mezi trestáním, přímým a nepřímým donucením). Snaží se zejména ukázat, že uplatňování unilaterálních sankcí lze chápat jako výkon hohfeldovského vlivu (*power*), že lze dovodit povinnost třetích států spolupracovat na sankcionování závažného porušování kogentních pravidel mezinárodního práva (*ius cogens*), ale porušení této povinnosti nejspíše nelze sankcionovat, a že v případě unilaterálních sankcí vůči jednotlivcům či korporacím musíme vyvažovat mezi prostředky a cíli (tedy používat proporcionalitu), jinak může jít o normativně problematické nepřímé donucování.

ŽÁČKOVÁ, Z. – VOSTRÁ, L. Svobodná vůle Karla Eliáše. *Rozhovor s hlavním tvůrcem občanského zákoníku*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR – Wolters Kluwer ČR, 2025. 240 s. ISBN 978-80-87439-74-6. Profesor Karel Eliáš je jedním z nejuznávanějších českých právníků. Patří k těm, kteří po roce 1989 udávali českému právu směr. Jeho myšlenky a filozofické názory ovlivňují každodenní život nás všech, Karel Eliáš je totiž hlavním tvůrcem občanského zákoníku. Tato kniha představuje rozhovor vedený s tímto vzdělaným a inspirativním vědcem a pedagogem. Rozhovor vedený po dobu dvou let nechává čtenáře nahlédnout do pozoruhodného procesu vzniku občanského zákoníku a spatřit vlivy, vzory a zdroje, které hrály při jeho tvorbě roli.

Výzkumní pracovníci ÚSP vytvořili v roce 2025 celkem 197 výsledků, z nichž 53 bylo odesláno do systému RIV. V rámci výsledků uplatněných v databázi RIV šlo o 3 monografie, 23 kapitol v knihách a 18 článků, z čehož 13 článků bylo publikováno v časopisech zařazených do databází SCOPUS, WoS a jiných. Ze všech výsledků bylo 43 publikováno

↑ Křest knih Pocta Karlu Eliášovi a Svobodná vůle Karla Eliáše, 12. 5. 2025, AV ČR, Praha
Foto: Josef Landergott, SSČ AV ČR

↑ Konference „Právo, obchod a ekonomika“, 22.–24. 10. 2025, Vysoké Tatry, Slovensko
Foto: Lenka Vostrá

↑ Veletrh Svět knihy, 15.–18. 5. 2025, Praha
Foto: Iveta Bůžková

← Závěrečná přednáška Hany Müllerové k projektu „Lumina quærantur“, 10.–12. 2. 2025, AV ČR, Praha
Foto: Jan Malý

➤ Diskuse s Karlem Eliášem v Knihovně Václava Havla, 8. 10. 2025, Praha
Foto: Josef Landergott, SSČ AV ČR

↑ Jiří Malenovský, převzal čestnou oborovou medaili Karla Engliše na konferenci „Ochrana vlastnictví“, 4.–5. 11. 2025, Liblice
Foto: Lenka Vostrá

↓ Konference „Rok 1945 jako právní mezník“, 6. 6. 2025, AV ČR, Praha
Foto: archiv Jana Kobera

↑ Eva Balounová, Cena AV ČR pro vědecké pracovníky do 35 let za vynikající výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, vlevo předseda AV ČR Radomír Pánek, vpravo místopředseda AV ČR Ondřej Beránek, 21. 11. 2025, AV ČR, Praha
Foto: Jana Plavec, SSČ AV ČR

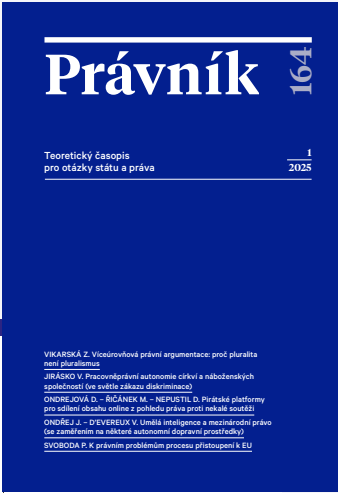
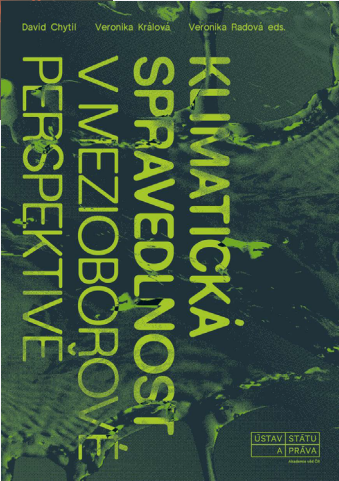

↑ Hana Müllerová, rozhovor „Soud v Haagu: Státy musí chránit klima“, 25. 7. 2025, Studio ČT24
Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10101491767-studio-ct24/225411058060725/>

→ Ivo Smrž, video „Pacientská práva: Standard péče“
Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=hXTkBC3WGww>

Ediční činnost
za rok 2025

32 v češtině, 11 v angličtině a 1 ve slovenštině. Většina výsledků byla vydána v České republice, 6 výsledků bylo vydáno v zahraničních vydavatelstvích a časopisech (např. Oxford, Brill, Springer).

Podrobné údaje o publikačních a dalších výstupech výzkumné činnosti pracovníků ÚSP jsou zveřejňovány prostřednictvím informačních systémů, a to jednak v systému Evidence publikační činnosti v AV ČR (ASEP) na webových stránkách, jednak v Rejstříku výsledků výzkumu (RIV) pod gescí Rady pro výzkum, vývoj a inovace, která je poradním orgánem vlády ČR.

5. Ediční činnost a vydávání časopisů

V rámci vlastní ediční činnosti ÚSP v roce 2025 připravoval publikaci čtyř knih – CVRČEK, F. *Metamorfózy českého právního řádu od roku 1918 do roku 2022*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025. ISBN: 978-80-87439-77-7; CHYTL, D. – KRÁLOVÁ, V. – RADOVÁ, V. *Klimatická spravedlnost v mezioborové perspektivě*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025. ISBN 978-80-87439-70-8; ŽÁČKOVÁ, Z. – VOSTRÁ, L. *Svobodná vůle Karla Eliáše. Rozhovor s hlavním tvůrcem občanského zákoníku*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR – Wolters Kluwer ČR, 2025. ISBN: 978-80-87439-74-6 a HAVEL, B. – VOSTRÁ, L. (eds.). *Pocta Karlu Eliášovi*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR – Wolters Kluwer ČR, 2025. ISBN: 978-80-87439-72-2. Poslední dvě jmenované knihy vyšly ve spolupráci s nakladatelstvím Wolters Kluwer.

Z periodické produkce ÚSP vydával v roce 2025, a to stejně jako v předchozím roce, tři tituly, z toho jeden cizojazyčný a jeden elektronický.

Časopis *Právník*, nejstarší český právnícký časopis, který vycházel již ve svém 164. ročníku, byl vydáván v tištěné podobě, a to tradičně jako měsíčník. Je indexován v databázi ERIH PLUS, EBSCO a od roku 2021 také ve světově uznávané bibliografické a citační databázi odborných časopisů SCOPUS. Tato databáze vznikla v roce 2004 a v současné době patří mezi nejprestižnější na světě.

Dlouhodobě patří časopis *Právník* mezi nejlépe hodnocená česká právnícká periodika. Coby recenzovaný teoretický časopis pro otázky státu a práva publikoval v roce 2025 příspěvky týkající se nejvíce otázek z oboru ústavního práva, soukromého práva a mezinárodního práva veřejného. Novinkou byla v roce 2025 tematická rubrika, zařazená do

čísla 10. Věnovala se 80. výročí Charty Organizace spojených národů.

Dále vycházel čtvrtletní cizojazyčný časopis *The Lawyer Quarterly* (TLQ). Časopis, který ÚSP vydává od roku 2011, je orientován na zahraniční prostředí. Od roku 2017 je zařazen do databáze SCOPUS. Dlouhodobý zájem autorů z celého světa o publikaci v TLQ trval i v roce 2025. Tematicky má časopis široký záběr, který sahá od obecně komparatistických úvah, otázek evropského a ústavního práva či energetického práva až k problematice umělé inteligence či klimatického práva. Vedle těchto témat se již tradičně objevují příspěvky pojednávající o právních otázkách zemí mimo středoevropský prostor.

Třetím periodikem vydávaným ÚSP je on-line *Časopis zdravotnického práva a bioetiky*. Vzniká pod redakcí pracovníků Kabinetu zdravotnického práva a bioetiky. Jedná se o jediný český odborný časopis věnovaný zdravotnickému právu a bioetice. Od roku 2024 je rovněž zařazen do databáze odborných časopisů SCOPUS.

V květnu 2025 se konal 30. mezinárodní knižní veletrh a literární festival *Svět knihy Praha 2025* na Výstavišti Praha Holešovice. ÚSP se veletrhu zúčastnil společně s dalšími společenskovědními ústavy Akademie věd ČR, aby prezentoval svou produkci. Dále ÚSP prezentoval své publikace i v rámci dalších akcí, a to např. v rámci křtu knihy rozhovorů s prof. K. Eliášem v budově Akademie věd ČR či během besedy s prof. Eliášem v Knihovně Václava Havla.

6. Další odborné aktivity

Významnou součástí výzkumné práce je prezentace vědeckých poznatků na konferencích, workshopech a jiných vědeckých setkáních. V roce 2025 stejně jako v předchozích letech ÚSP organizoval nebo spoluorganizoval řadu odborných akcí, z nichž některé již byly uvedeny v částech věnovaných jednotlivým oblastem výzkumu a projektům *Strategie AV21*. Informace o pořádaných akcích byly průběžně uveřejňovány na webových stránkách. Část jich probíhala v hybridní podobě, tj. prezenčně a zároveň online prostřednictvím komunikačních prostředků na dálku.

Dne 10. 9. 2025 uspořádal ÚSP již osmý ročník mezinárodní konference *SOLAIR Conference 2025: Implementing AI Regulations: Turning Complexity into Clarity*. Partnery konference byli Microsoft,

Česká asociace umělé inteligence, *Strategie AV21* a Breakthrough Future Technologies. Cílem tohoto ročníku konference bylo především prodiskutovat poslední vývoj na poli regulace umělé inteligence a zaměřit se také na implementaci evropské regulace do českého práva.

Příspěvky a diskuze se zaměřovaly především na dopad implementace *Aktu o umělé inteligenci*, a to nejen z pohledu států, ale i společností. Konference podala ucelený pohled na vývoj regulace umělé inteligence nejen na evropské, ale i mezinárodní úrovni. Na konferenci se registrovalo více než 100 účastníků (účast *on-site* i *online*). Mezi účastníky patřili zejména zástupci českých a zahraničních univerzit, českých a mezinárodních advokátních kanceláří, českých ministerstev a dalších veřejných orgánů a českých a mezinárodních firem. Web konference: <https://solairconference.com>.

Na tuto konferenci se zaměřením na regulaci umělé inteligence navazovaly dva workshopy s názvem *Implementace AI Aktu* a v prosinci 2025 pak dále mezinárodní workshop *Legal Aspects of Quantum Technologies*. Druhý z workshopů se věnoval právním aspektům kvantových technologií, zejména rizikům, která představují pro ochranu soukromí, kybernetickou bezpečnost, duševní vlastnictví a stabilitu demokratických systémů. Pozornost byla také věnována otázkám právní odpovědnosti v situacích nepředvídatelných nebo vysoce závažných důsledků (například v oblasti genetického výzkumu či vývoje nových materiálů).

V souvislosti s právní úpravou moderních technologií uspořádal ÚSP také dne 7. 5. 2025 mezinárodní konferenci zaměřenou na regulaci personalizace v médiích a na otázku ochrany soukromí a osobní autonomie ve vztahu k personalizovaným obsahům, a to s názvem *Artificial Intelligence, Personalized Media, and Personal Autonomy: Challenges of the 21st Century*.

ÚSP se taktéž podílel na pořádání konference ve dnech 24.–26. 9. 2025 s názvem *Pokrizová obnova*, a to ve spolupráci Historickým ústavem AV ČR, Filosofickou fakultou UK a Národním archivem. Konference se zaměřila na právní, ekonomické a environmentální aspekty obnovy společnosti v návaznosti na proběhlé krize. Konference nabídla interdisciplinární diskusi nad nástroji účinné, udržitelné a odpovědné obnovy, a to včetně role veřejné správy, jejího financování a dlouhodobé institucionální odolnosti. Web konference: <https://www.nacr.cz/konference-a-seminare/zveme-na-mezinarodni-konferenci-do-narodniho-archivu>.

Dne 6. 6. 2025 pořádal ÚSP ve spolupráci s Česko-německým spolkem právníků workshop s názvem *Výkon exekuce v ČR a Německu*, a to přímo v budově ÚSP. Workshop se vedle tradičních témat výkonu exekuce v obou zemích a jejich porovnání věnoval i méně řešené problematice exekuce potenciálního klimatického rozsudku.

Ve stejný den proběhla také konference s názvem *Rok 1945 jako právní mezník*, a to v hlavní budově AV ČR. Konference byla uspořádána s podporou *Strategie AV21* a nabídla náhled do chápání roku 1945 jako zlomového mezníku nejen v ústavním právu Československa, ale také v mezinárodním právu a dalších oblastech práva.

Mezi dny 1.–3. 10. 2025 proběhla dále mezinárodní konference v Třebíči o pracovním právu, která nesla název *Pracovní právo a sociální zabezpečení – současné problémy a budoucí výzvy*. Konference byla uspořádána Právnickou fakultou Univerzity Karlovy ve spolupráci s ÚSP. V říjnu (konkrétně 22.–24. 10.) dále proběhla konference s názvem *Právo, obchod a ekonomika / Law, business and economics 2025* ve Vysokých Tatrách, jejímž dlouhodobým partnerem je ÚSP.

Ve dnech 10.–11. 11. 2025 proběhla konference s názvem *Klimatická krize a otázka spravedlnosti*, na jejímž pořádání se podílel ÚSP spolu s Filosofickým ústavem AV ČR. Konference přinesla širokou paletu témat, a to od nákladů na zelenou spravedlnost, přes klimatické vzdělávání a dezinformace až po soudní přístupy a klimatickou odolnost. Uspořádaná konference tak kombinovala akademický a praktický přístup, včetně strategických diskuzí, interaktivních formátů (např. *Klima Dračí doupe*) i kulturních reflektivních seancí (*Kuchařka klimatické budoucnosti*), což přispělo k interdisciplinárnímu dialogu o složitosti klimatické spravedlnosti.

Dne 11. 12. byl uspořádán také workshop na téma *Asistovaná reprodukce v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva*, který se věnoval především základním přístupům Evropského soudu pro lidská práva k asistované reprodukci jako takové a dále také analyzoval jednotlivé případy, které se před soudem objevily a jejichž meritem byla asistovaná reprodukce.

V prosinci 2025 byla rovněž uspořádána ve spolupráci s Českým komitétem Mezinárodního sdružení právních věd a Českou společností pro mezinárodní právo panelová diskuse nad posudkem Mezinárodního soudního dvora o povinnostech států v oblasti změny klimatu.

Tyto akce přitom nebyly ze strany ÚSP pouze pořádány, ale jeho pracovníci se jich aktivně zúčastnili také jako přispěvatelé, a podíleli se tak i na veřejné diskuzi k tématům jednotlivých konferencí.

ÚSP dále uspořádal množství dalších odborných akcí, které mají za cíl vzdělávat i širší odbornou veřejnost. V tomto směru lze zmínit např. sérii osmi odborných přednášek s názvem *Prague Technology Law Lecture Series*. Obsahem přednášek bylo především právo technologií – nakládání s databázemi a IoT, ochrana důvěrných informací a licence, nekalá soutěž a pirátské platformy, regulace dezinformací a *deepfakes*, svoboda projevu, kybernetická bezpečnost, technologická suverenita a odolnost kritické infrastruktury. Každá přednáška byla zahájena příspěvkem odborníka z akademické nebo veřejné sféry a na ni navázala odborná diskuse. Dále se jednalo o akci s názvem *Developing Philanthropic Ecosystem: Sharing Best Practices*, která se věnovala problematice právní regulace filantropie v České republice. Za zmínku stojí také některé další přednášky jako např. závěrečná přednáška H. Müllerové k premii *Lumina quaeruntur – Právo ochrany klimatu* v prostorách budovy Akademie věd ČR.

Pracovníci ÚSP pak vedle těchto odborných činností připravili také několik odborných seminářů pro zaměstnance AV ČR a pracovníky dalších akademických pracovišť.

Vedle účasti na akcích pořádaných nebo spolupořádaných přímo ÚSP se jeho pracovníci zúčastnili množství dalších zahraničních i tuzemských konferencí a akcí.

Příkladem zahraničních aktivit lze uvést např. příspěvek E. Balounové a M. Feigerlové na zakládající mezinárodní konferenci Evropské společnosti pro klimatické právo, která se konala v září 2025 v Berlíně s názvem *The Role of Climate COP Decision in Selected National Adjudication*. E. Balounová dále vystoupila na *International Environmental Law Colloquium* (TIEC) v Tarragoně s příspěvkem *Analysis of the Pressure on the Climate Movement in the Czech Republic*. E. Naz Němec se účastnila workshopu pro Early-Career Researchers v Kolíně nad Rýnem s tématem lidských práv a udržitelnosti. M. Feigerlová vystoupila na mezinárodní konferenci v Lublani s příspěvkem *Corporate carbon offsetting: A path to climate-washing?* A. Novák se zúčastnil mezinárodní konference *Bratislavské právnické fórum* s příspěvkem *Judicial enforcement in climate crises – Czech*

climate lawsuit and potential enforcement proceedings against state.

V rámci Kabinetu zdravotnického práva byly prezentovány např. přednášky A. Doležala s názvem *Ethical and Legal Perspectives of End-of-Life Decisions* v rámci *37th European Conference on Philosophy of Medicine and Health Care 2025* v Manchesteru nebo příspěvek T. Doležala *Patient autonomy and AI systems* v Helsinkách. J. Malíř přednesl příspěvek s názvem *Constitutional Review in Central and Eastern Europe 1990–2020: Critical Reflection* v rámci akce pořádané European Law Unbound Society v Praze. J. Kober vystoupil s příspěvkem *Forgotten Juries: Towards a Comparative Legal History and Legal Culture of Juries in Central Europe* na akci *Law and Society Association Annual Meeting*.

Z tuzemských aktivit lze příkladem uvést přednášky T. Doležala *Aktuální otázky nasazení umělé inteligence ve zdravotnictví* na konferenci *Lidé, zdravotnictví a právo* v Brně. Dále je možné zmínit příspěvek L. Vostré s názvem *Když nástroje a asistenti vládou: AI jako dobrý sluha a špatný pán* na VII. ročníku soukromoprávní konference *Civilistické pábení* v Praze, příspěvek H. Müllerové s názvem *Klimatická změna a budoucí generace: rostoucí role soudů* na akci *Evropský soud pro lidská práva a klimatická změna* v Brně, přednášku *Územní plán – nástroj řešení klimatické krize na lokální úrovni* či přednášku E. Balounové a M. Feigerlové *Klimatické spory proti vládám a obchodním společnostem: shody a rozdíly* na konferenci pořádané Právnickou fakultou UK s názvem *Právní aspekty udržitelného rozvoje: Aktuální trendy a budoucí výzvy*.

J. Malíř přednášel v rámci konference *Ochrana vlastnictví* v Liblicích *Právo EU a ochrana vlastnického práva* a J. Kober přednesl příspěvek *Výchova k demokracii v meziválečném Československu* na konferenci *Posilňovanie ústavného povedomia a autority ústav v stredoeurópskom kontexte* uspořádané Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika v Košicích. V. Příbaň Žolnerčíková prezentovala svůj příspěvek *Příklady implementace Aktu o umělé inteligenci v Evropské unii* v rámci Pracovní skupiny pro etiku a právo k Národní strategii pro umělou inteligenci.

K odborným aktivitám pracovníků ÚSP náleželo v roce 2025 i členství a práce v redakčních radách tuzemských i zahraničních vědeckých a odborných časopisů, z nichž lze uvést zejména časopisy *Právník*, *The Lawyer Quarterly* (TLQ), *Časopis zdravotnického práva* a *bioetiky*, *Časopis pro právní*

vědu a praxi, *České právo životního prostředí*, *Acta Universitatis Carolinae – Iuridica*, *Bulletin advokacie*, *Jurisprudence*, *Justičná revue*, *Obchodněprávní revue*, *Právní rozhledy*, *Právnické listy*, *Právní obzor*, *Správní právo*, *Bankovníctví*, *Právo v přepravě*, *Súkromné právo*, *Revue pro právo a technologie*, *Ratio publica*, *East European and Russian Yearbook of International and Comparative Law*, *Slovak Yearbook of International Law*, *Polish Yearbook of International Law*, *Acta Humana*, *Všehrd*, *Právní rádce*, jakož i zpracovávání recenzí na články a odborné publikace.

7. Mezinárodní spolupráce a aktivity

Neoddělitelnou součástí hlavní činnosti ÚSP a výzkumné činnosti pracovníků představuje mezinárodní spolupráce a mezinárodní výzkumné aktivity. Jejich účelem a smyslem je zejména komparovat poznatky získané výzkumem v domácím právním prostředí s poznatky a zkušenostmi zahraničních partnerů a podílet se na formování a výměně myšlenek, názorů a vědeckých poznatků.

ÚSP primárně rozvíjí mezinárodní vědeckou spolupráci v rámci středoevropského prostoru s ústavu pro právní vědy Slovenské, Polské a Maďarské akademie věd. Výsledky mezinárodního výzkumu jsou prezentovány na společných konferencích, sympozii a workshopech a publikovány v kolektivních monografiích a vědeckých časopisech, zejména v časopisech vydávaných uvedenými vědeckými institucemi. Někteří pracovníci ÚSP jsou též hodnotiteli projektu *Agentúry na podporu výskumu a vývoja Slovenské republiky*.

Zapojení do mezinárodních aktivit je realizováno rovněž prostřednictvím zahraničních stáží vědeckých pracovníků a úspěšně získaných stipendií. A. Novák na přelomu října a listopadu 2025 uskutečnil třítydenní výzkumný pobyt na Rechtswissenschaftliche Fakultät UNI Regensburg, kde měl rovněž přednášku pro studenty na téma *Microplastics from a Legal Perspective*, a to ve spolupráci s Institut für Ostrecht a za finanční podpory Bavorsko-české vysokoškolské agentury. Dále také Eva Balounová vyjela v rámci *short-term GreenDeal NET Research Fellowship programme* v únoru 2025 do Lisabonu na CIES-Iscte. Součástí obou stáží bylo také sdílení výsledků výzkumu a navázání vztahů a spolupráce do budoucna.

O společně pořádaných konferencích, sympozii a workshopech bylo pojednáno v předchozí části. V roce 2025 pokračovala na osobní bázi spolupráce s výzkumnými pracovníky z univerzit v Izraeli, Maďarsku, USA, Itálii, Nizozemí, Německu či Španělsku.

Ze zahraničních hostů lze jmenovat následující zvané přednášející z uspořádaných konferencí: např. Denisa Reshef Kera (Bar-Ilan University, Israel), Ewa Nowak a Adam Mickiewicz (Univerzita v Poznani, Polsko), Andrea Quitz (Clinic for Forensic Psychiatry – Ansbach, Německo), Margaret Wagana (Open University of Catalunya, Španělsko), Naama Ben-Zvi (Israel National Cyber Directorate, Israel), Ganna Yuriyivna Yudkivska (emeritní soudkyně Evropského soudu pro lidská práva) nebo Oliver Diggelmann (UNI Zürich, Švýcarsko).

Dva pracovníci ÚSP jsou členy Komise pro rekodifikaci soukromého práva Ministerstva spravedlnosti Slovenské republiky. Pracovník ÚSP je soudcem *ad hoc* za Českou republiku u Evropského soudu pro lidská práva, jeden pracovník je členem předsednictva Výboru pro bioetiku Rady Evropy. Jedna pracovnice ústavu je členkou MeExpert Group on New Technologies and Liability/New Technologies formation při Evropské komisi a členkou sítě expertů OECD s názvem ONE AI – příprava implementace principů OECD pro umělou inteligenci do národních politik (práce v rámci ONE AI working group on Policies for AI). Jedna pracovnice je předsedkyní Českého národního komitétu Mezinárodního sdružení právních věd (International Association of Legal Science, IALS), v IALS působí jako členka International Committee of Comparative Law (Executive Committee), členkou reprezentující ČR v Groupe européen de droit international privé a dále je předsedkyní Českého národního komitétu Mezinárodní akademie srovnávacího práva (International Academy of Comparative Law) a členkou této akademie. Jedna pracovnice je členkou odborné poradní skupiny programového výboru Klima, energetika, mobilita v rámci evropského výzkumného prostoru. Jeden pracovník je členem Association des amis de la Fondation René Cassin, Strasbourg, Francie, a také členem Mezinárodní společnosti pro veřejné právo (International Society of Public Law ICON-S).

8. Spolupráce s vysokými školami a středním školstvím

V souvislosti s hlavní činností ÚSP probíhá dlouhodobě spolupráce s vysokými školami v České republice i v zahraničí. Smyslem a účelem této spolupráce je kooperovat při realizaci právního výzkumu s vědeckými pracovníky na vysokých školách (např. v rámci řešení společných projektů), prezentovat poznatky právního výzkumu prováděného v ÚSP na akcích pořádaných ve spolupráci s vysokými školami (konference, workshopy apod.) a zavádět tyto poznatky do výuky, a v neposlední řadě i vytvářet podmínky pro vyhledávání perspektivních zájemců o vědeckou práci v oblasti právní vědy z řad studentů.

Na individuální bázi se pracovníci ÚSP v roce 2025 podíleli na výuce v rámci bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů na veřejných i soukromých vysokých školách, jakož i na přípravě konceptů studijních oborů a studijních materiálů.

Pracovníci ÚSP jsou rovněž členy vědeckých rad všech čtyř právnických fakult v České republice a členy vybraných oborových rad právnických fakult.

Trvalá účast pracovníků ÚSP na výuce je zejména na těchto vysokých školách: Právnická fakulta Univerzity Karlovy, Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Fakulta právníká Západočeské univerzity v Plzni, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy. Jeden pracovník přednáší na Matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy, jedna pracovnice na Policejní akademii ČR. Jeden pracovník přednáší na Trnavské univerzitě v Trnavě, Slovensko, a jeden na Národní univerzitě pro veřejnou službu v Budapešti, Fakultě státovědy a mezinárodních vztahů, Maďarsko.

Na institucionální bázi pokračovalo řešení projektů ve spolupráci s vysokými školami. Pokračovalo řešení projektu *AISEE – AI Softwarový expertní vyhledávač pro videa a fotografie*, na jehož řešení se podílejí Ústav teorie informace a automatizace AV ČR, Fakulta elektrotechnická ČVUT v Praze a Fakulta informačních technologií VUT v Brně a dále projektu *Elektronické důkazy v trestním řízení* podporovaného Ministerstvem vnitra, na jehož řešení se podílí Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Právnická fakulta Univerzity Karlovy, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií Vysokého učení technického v Brně a Fakulta

informatiky Masarykovy univerzity. Oba tyto projekty byly v roce 2025 úspěšně ukončeny.

Dále pokračovalo řešení projektu *Národní institut pro výzkum socioekonomických dopadů nemoci a systémových rizik (SYRD)*, jehož hlavním řešitelem je Masarykova univerzita a na řešení se podílí také Univerzita Karlova a několik ústavů AV ČR (spoluřešitelé M. Šejvl a T. Doležal). Tento projekt byl rovněž v roce 2025 úspěšně ukončen. Dále pokračovalo řešení projektu *Climate Change Law in Europe* ve spolupráci s Hasselt University, Ghent University, University of Antwerp, University of Copenhagen, University of Eastern Finland a University of Strathclyde Law School s dobou řešení 2022–2027.

Pokračování v řešení probíhalo také u projektů *Aplikovaný právní jazykový model a benchmarky pro využití v právní praxi* ve spolupráci s Fakultou elektrotechnickou ČVUT a CreativeDock Holding s.r.o. a *CZDEMOS4AI: Prospěšný multiagentní AI avatar v malé demokratické společnosti*, jehož hlavním řešitelem je Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy. Na řešení se vedle ÚSP dále podílejí Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 1. Lékařská fakulta Univerzity Karlovy, Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy, Česká tisková kancelář, Ipsos s.r.o., MAMA AI Coolma, s.r.o., PHYSTER TECHNOLOGY, a.s., prg.ai, z. s., a Právnická fakulta Masarykovy univerzity.

Institucionalizovaný charakter má spolupráce ÚSP s Právnickou fakultou Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košicích. Rámcová smlouva o spolupráci předpokládá výměnu vědeckých informací mezi oběma stranami, realizaci společných vědeckých projektů, zejména pořádání vědeckých akcí, a vzájemnou podporu při zvyšování vědecké kvalifikace pracovníků obou institucí. Jeden pracovník je členem *Rady pre vnútorné hodnotenie kvality Trnavskej univerzity* v Trnavě.

Pokračovala spolupráce se všemi čtyřmi českými právními fakultami v rámci *Asociace právnických fakult*, která byla založena před třemi lety v návaznosti na uskutečněný první obnovený Sjezd českých právníků. Spolupráce je stále aktivní, komunikace mezi vedením fakult a ústavem pravidelná.

Institucionální charakter má rovněž realizace společného doktorského studijního programu na základě smlouvy o spolupráci s Právnickou fakultou Masarykovy univerzity. Smlouva mj. předpokládá účast pracovníků ÚSP na pedagogické činnosti fakulty, aktivity vedoucí ke zvyšování odborné

a pedagogické kvalifikace pracovníků obou institucí, spolupráci při výchově doktorandů, podávání společných grantových projektů, účast akademických pracovníků fakulty na výzkumných aktivitách ústavu, spolupráci při řešení projektů, akreditaci společných doktorských studijních programů a výhledově vytvoření společného výzkumného pracoviště. Doktorský studijní program se konkrétně zaměřuje na interdisciplinární studium práva v národním, nadnárodním a mezinárodním kontextu. Cílem společného doktorského studia je vzdělávání nové generace výzkumných pracovníků schopných podílet se na výzkumu na evropské úrovni, jakož i vzdělávání špičkových odborníků pro potřeby praxe (zejména se zaměřením na užší specializaci ve vybraných oblastech práva s mezinárodní působností). Doktorský studijní program byl akreditován v roce 2019 a je realizován v plánovaném rozsahu, nyní ve fázi udržitelnosti.

V roce 2025 se pracovníci ÚSP rovněž účastnili programu Akademie věd ČR *Otevřená věda*, jehož cílem je zapojit středoškolské studenty do praktického výzkumu na pracovištích AV ČR, umožnit jim získat zkušenosti z vědecké praxe a motivovat je k vysokoškolskému studiu ve vědních oblastech. Pracovníci ÚSP vedli v rámci tohoto programu stáže pro středoškolské studenty (J. Kober a E. Balounová) na témata z oblasti právních dějin a klimatického práva.

Dále na úrovni středního školství proběhly přednášky E. Balounové v rámci projektu *Jedu vědu* na Gymnáziu Říčany.

9. Spolupráce s veřejným a soukromým sektorem

Kromě spolupráce s vysokými školami spolupracuje ÚSP rovněž s dalšími institucemi veřejného sektoru, včetně orgánů veřejné moci. Členství a činnost v těchto orgánech poskytuje příležitost k přenášení výsledků právního výzkumu do aplikační praxe a legislativy.

Řada pracovníků ÚSP stejně jako v předchozích letech působila v roce 2025 jako členové poradních orgánů různých orgánů veřejné moci, zejména Legislativní rady vlády a komisí Legislativní rady vlády (komise pro evropské právo a komise pro soukromé právo) a také rozkladových komisí ministerstev a jiných ústředních správních úřadů. Konkrétně z rozkladových komisí lze jmenovat rozkladovou

komisi Úřadu pro ochranu osobních údajů, rozkladovou komisí Českého báňského úřadu, rozkladovou komisí Ministerstva průmyslu a obchodu pro věci licenční správy, rozkladovou komisí Ministerstva financí pro věci daní a poplatků, rozkladovou komisí Ministerstva dopravy – senát pro přestupkovou agendu, rozkladovou komisí ÚOHS na úseku ochrany hospodářské soutěže a rozkladovou komisí Národního bezpečnostního úřadu.

Jednotliví pracovníci ústavu jsou dále členy těchto poradních orgánů veřejných orgánů: pracovní skupiny pro trestní politiku Rady vlády ČR pro lidská práva, pracovní skupiny pro lidská práva a moderní technologie Rady vlády ČR pro lidská práva, výboru proti mučení a jinému nelidskému, krutému, ponižujícímu zacházení a trestání Rady vlády ČR pro lidská práva, výboru pro umělou inteligenci Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, pracovní skupiny pro trestní politiku Ministerstva spravedlnosti, komise pro novelizaci ZOK a komise pro přípravu transpozice směrnice o preventivních restrukturalizacích Ministerstva spravedlnosti, Arbitrážní komise Českého svazu ledního hokeje, pracovní skupiny Ministerstva dopravy pro vybrané legislativní otázky a Etická komise pro posuzování otázek spojených s provozem automatizovaných a autonomních vozidel v podmínkách ČR Ministerstva dopravy a Ministerstva zdravotnictví. Pracovníci rovněž působí ve vědeckých radách jednotlivých resortů, např. vědecké radě Ministerstva práce a sociálních věcí nebo Ministerstva životního prostředí.

Individuální odborná spolupráce pokračovala v rámci aktivit Kolegia pro občanské právo při ÚSP s Ministerstvem spravedlnosti a v rámci aktivit CLASS probíhala vzájemná spolupráce s Ministerstvem životního prostředí, a to na tématu ochrany před světelným znečištěním.

V rámci Akademie věd ČR se v roce 2025 pracovníci ÚSP podíleli na činnosti řady pomocných orgánů Akademické rady AV ČR, konkrétně to byly Rada pro využívání duševního vlastnictví, Komise pro energetiku, Rada pro podporu účasti AV ČR na evropské integraci výzkumu a vývoje AV ČR, Komise pro životní prostředí AV ČR, Majetková komise AV ČR, Dotační skupina, Komise pro spolupráci s vědeckými společnostmi AV ČR, Komise pro rovné příležitosti AV ČR, Ekonomická rada AV ČR, Archeologická evaluační komise AV ČR, Kolegium popularizátorů a pracovníků PR AV ČR a Komise pro etiku vědecké práce při Vědecké radě AV ČR.

Pro vedoucí pracovníky technicko-hospodářských útvarů pracovišť AV ČR byla uspořádána

38 přednáška na téma péče řádného hospodáře při činnosti veřejných výzkumných institucí – otázka sebezaměstnávání a odměňování ředitelů. Pro odbor veřejnosprávní kontroly Kanceláře AV ČR byly uspořádány tři semináře na téma *Právní aspekty finanční kontroly* zaměřené na aplikaci právní úpravy a interních předpisů AV ČR při výkonu veřejnosprávní finanční kontroly.

Pracovníci ÚSP působili v roce 2025 rovněž v hodnoticích orgánech a panelech státních institucí nebo vypracovávali posudky pro grantové agentury. Jedna pracovnice je členkou hodnoticího panelu P 408 (právní vědy a politologie) Grantové agentury České republiky, jeden pracovník je hodnotitelem Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství v oboru Právo, jeden členem komise pro konání advokátních zkoušek České advokátní komory a jeden pracovník je hodnotitelem projektů Agentury na podporu výzkumu a vývoje SR.

Významnou součástí spolupráce s veřejným sektorem je vzdělávací a přednášková činnost pracovníků ÚSP. V průběhu roku 2025 uskutečnili výzkumní pracovníci např. přednášky a školení pro Sdružení místních samospráv, přednášky v rámci Justiční akademie pro soudce, soudní čekatele a soudní asistenty. Dále centrum RLC zorganizovalo pro zaměstnance pracovišť výzkumného areálu v Praze-Krči metodický seminář *Etika a integrita vědeckého výzkumu a právní otázky* zaměřený na témata testů vědecké integrity, zapojení Etické komise AV ČR při řešení deliktů na pracovišti, významu závěrů Etické komise v souvislosti s právním řešením těchto konfliktů a aplikace autorského zákona při výzkumné činnosti. Jeden z pracovníků také působil jako lektor pro semináře pořádané nakladatelstvím FORUM.

Další formou spolupráce ÚSP s veřejným i se soukromým sektorem byla v roce 2025 vlastní expertní činnost. Výstupy této činnosti jsou odborná stanoviska, která mají doktrinární povahu a nejsou právně závazná, nicméně poskytují žadatelům odborný názor na řešení určitých otázek a záležitostí, z něhož mohou vycházet při aplikaci pozitivního práva. Tato činnost má současně také nesporný vědecký přínos, neboť předmětem stanovisek a expertiz jsou zpravidla obecné právní otázky, které často ukazují na obecnější problémy práva v České republice a jeho realizace. V roce 2025 byla v ÚSP vyhotovena celkem čtyři stanoviska pro žadatele z veřejné sféry, a to konkrétně: k otázce právních a bioetických aspektů zdravotní péče nezletilých

v kontextu principu nejlepšího zájmu; ve vztahu k projednávání ústavní stížnosti ohledně klimatické žaloby; k vybraným aspektům záměru založení dceřiné společnosti SSČ; k právní úpravě ochrany před světelným znečištěním.

ÚSP spolupracuje s Ministerstvem průmyslu a obchodu na úrovni Výboru pro umělou inteligenci, a to prostřednictvím zástupkyně *AI Observatory and Forum*, expertní platformy pro monitorování právních a etických pravidel pro umělou inteligenci. Výbor se zabývá především revizí, přípravou a naplňováním *Národní strategie umělé inteligence*.

Spolupráci s veřejným sektorem realizuje ÚSP i v rámci řešení projektů *Strategie AV21*, a to v souladu s posláním této strategie, které vyjadřuje motto *Špičkový výzkum ve veřejném zájmu*. Dva pracovníci jsou členy dozorčích rad pracovišť Akademie věd ČR, jedna pracovnice je členkou nebo předsedkyní dozorčích rad pracovišť Akademie věd ČR, a to v rámci I.–III. vědní oblasti AV ČR.

Při ÚSP rovněž působí komise pro vědecký titul *doktor věd* v oboru právní vědy při Grémiu pro vědecký titul Vědecké rady AV ČR.

10. Vědecké společnosti a spolupráce s jinými odbornými společnostmi

V roce 2025 poskytoval ÚSP zázemí několika vědeckým společnostem, na jejichž fungování se podílejí výzkumní pracovníci ústavu. Jde o Českou společnost pro mezinárodní právo, Český národní komitét Mezinárodní akademie srovnávacího práva (International Academy of Comparative Law), Český národní komitét Mezinárodního sdružení právních věd (International Association of Legal Science, IALS), Českou a slovenskou společnost pro delikttní právo a příbuzné obory, z. s., Společnost rodinného práva, z. s. a Společnost pro bioetiku, z. s.

Pracovníci ÚSP jsou rovněž členy dalších vědeckých a odborných společností, jakož i členy jejich orgánů. Ze zahraničních lze uvést Evropskou společnost pro kriminologii (European Society of Criminology), Mezinárodní společnost pro studium islámského práva (International Society for Islamic Legal Studies), Společnost pro arabské a islámské právo (Gesellschaft für Arabisches und Islamisches Recht), síť expertů v oblasti umělé inteligence ONE AI, International Association for Artificial Intelligence and Law a také Steering

Committee Czech Women in AI, International Union for Conservation of Nature (IUCN) – World Commission on Environmental Law – Climate Change Law Specialist Group, Evropské fórum práva životního prostředí (European Environmental Law Forum), globální síť The Global Network for Human Rights and the Environment, Peer Review Network of Global Climate Litigation, Global Partnership in AI – Working Group on Data Governance, IUCN World Commission on Environmental Law, Climate Change Law Specialist Group, mezinárodní asociace International Association for Computing and Philosophy, Mezinárodní akademie srovnávacího práva (International Academy of Comparative Law), Mezinárodní institut pro sjednocení soukromého práva (UNIDROIT), Heidelberger Gesellschaft für Ausländisches Öffentliches Recht und Völkerrecht; z národních např. Českou společnost pro právo životního prostředí, Českou společnost pro pracovní právo a právo sociálního zabezpečení, Českou společnost sportovního práva, Českou sociologickou společnost, Českou společnost pro mezinárodní právo, Evropskou společnost pro právní dějiny a Jednotu českých právníků.

Jeden pracovník je rovněž členem řídicího výboru Francouzského ústavu pro výzkum ve společenských vědách (CEFRES). Dva pracovníci jsou členy vedoucích orgánů Jednoty českých právníků. Jeden pracovník je členem dozorčí rady NJMZH – Hlávkovy nadace.

11. Středisko vědeckých informací

Středisko vědeckých informací ÚSP (dále „SVI“) je oddělením ÚSP, které primárně poskytuje podporu činnosti vědeckým pracovníkům ÚSP a tvoří potřebné zázemí pro získávání relevantních informací ze zdrojů všeho druhu. SVI tak poskytuje širokou škálu všech potřebných typů služeb, a to jak tradičních knihovnických – budování a správa knihovního fondu (jedná se stále o nejdůležitější činnost oddělení) – tak i těch, které souvisí s rozvojem informační společnosti a s potřebami vědeckých pracovníků ÚSP. Součástí činnosti SVI je tak i podpora moderního způsobu práce s informacemi, budování databází, využívání elektronických informací zdrojů apod.

V odborné knihovně, tj. zaměřené na právo a příbuzné společenské vědy, stále existuje značná poptávka po klasických tištěných knihách a jejich

absenčních výpůjčkách. Avšak v oblasti elektronických informačních zdrojů setrvale narůstá zájem o přístupy do vědeckých databází, orientaci v impaktovaných časopisech, citačních indexech apod. Knihovna je zároveň součástí sítě českých veřejných knihoven, a slouží proto rovněž čtenářům z řad odborné i laické veřejnosti. Čtenáři oceňují především přístup k nejaktuálnějším legislativním pramenům a příruční právní literatuře, možnost využití českých i zahraničních databází ve studovně knihovny, možnost absenčních výpůjček, rešerší a xerokopii (ačkoli posledně uvedený požadavek je mezi uživateli jednoznačně na ústupu ve prospěch pořizování elektronických kopií pro studijní účely).

Mezi stěžejní činnosti knihovny patří mimo jiné též budování vlastních bibliografických databází (CLAN a CIT) a zajišťování fungování evidence publikační a jiné činnosti vědeckých pracovníků ÚSP (ASEP). V průběhu roku 2025 se obrátily jiné knihovny s 9 požadavky na zapůjčení/kopii publikace/článku prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby (MVS). Taktéž SVI požadovalo celkem 18krát výpůjčku/kopii z jiných knihoven pro naše vědecké pracovníky. V posledních pěti letech je zaznamenán spíše setrvalý pokles zájmu o tuto službu na obou stranách. Je to způsobeno faktem, že reálnou většinu požadavků na informační zdroje již v dnešní době není nutné řešit zajištěním fyzické podoby publikace – k řadě požadovaných publikací a článků (tj. k jejich elektronické podobě) naleznou uživatelé knihovny cestu i sami nebo jim je zajistí SVI, aniž by bylo nutné využít MVS. SVI nadále poskytuje také rešeršní služby ze všech databází (včetně zahraničních), do nichž má přístup – v uplynulém roce kromě běžných rešerší pracovníci SVI zpracovali 25 rozsáhlejších rešerší jak pro vědecké pracovníky, tak pro uživatele mimoústavní.

Knihovna

Fond knihovny zahrnuje základní i specializovanou literaturu ze všech tradičních oborů práva, především však literaturu zaměřenou na granty a projekty řešené vědci z ÚSP. Ve fondu se však nachází také odborná literatura z oblasti politologie, sociologie, filozofie, historie, změny klimatu, etiky a bioetiky, virtuální reality, robotizace, autonomních vozidel, umělé inteligence, digitalizace, globalizace, etiky zdravotnictví atd. Informace o fondu knihovny lze dohledat nejen pomocí elektronického katalogu dostupného z webových stránek

40 ústavu, nýbrž i prostřednictvím elektronického Souborného katalogu Knihovny Akademie věd ČR a virtuálního Souborného katalogu ČR. Kromě toho lze starší literaturu získanou do roku 1989, jež není zpracována v elektronickém katalogu, dohledat na webových stránkách ústavu, kde je k dispozici naskenovaný lístkový katalog nabízející možnost prohledávat lístky buď podle jmen autorů, nebo názvů publikací.

Fond knihovny čítá okolo 55 000 svazků. Za rok 2025 bylo do fondu připsáno 345 knihovních jednotek, z toho 101 bylo zahraničních a 244 českých publikací. Zahraniční literatura byla většinou hrazena z grantů a projektů řešených vědeckými pracovníky ÚSP. Z celkového počtu nových přírůstků bylo získáno darem 71 knihovních jednotek (53 českých a 18 zahraničních). Za rok 2025 bylo vyřazeno bez náhrady 607 knihovních jednotek jako výsledek obsahové revize, která proběhla v roce 2024. Vzhledem k tenčícím se skladovacím prostorům knihovny bude nutné v obsahových revizích pokračovat i nadále.

V roce 2025 SVI odebíralo 16 zahraničních periodik v tištěné podobě, z nichž 8 titulů bylo nakoupeno a 8 dalších bylo získáno darem nebo výměnou. Značná část periodik je v současné době dostupná v elektronické verzi buď přímo, nebo prostřednictvím přístupů do databází, které nakupuje Knihovna AV pro ústavy Akademie věd ČR, případně z dalších zdrojů poskytovaných formou Open Access. Českých tištěných časopisů se odebíralo celkem 30 titulů, z toho 9 darem, tři výměnou.

V roce 2025 byly v ÚSP zakoupeny dvě elektronické knihy, jelikož mnohem častěji vědečtí pracovníci využívají přístup do elektronických knih prostřednictvím služeb EIZ Knihovny Akademie věd ČR (dále jen „KNAV“).

Elektronické informační zdroje a databáze

Středisko vědeckých informací zprostředkovává přístup do elektronických databází, které jsou nutným informačním nástrojem pro zpracování rešerší a zdrojem pro přístup k plným textům. Nejsou to však jediné EIZ, které mohou vědečtí pracovníci v ÚSP využívat – řada zahraničních databází je aktuálně dostupná pro každého vědeckého pracovníka prostřednictvím Knihovny Akademie věd po předchozí registraci jako čtenáře v KNAV.

SVI zpracovává české právnícké časopisy již od roku 1993 v článkové bibliografické databázi CLAN, ve které se excerpuje celkem 60 titulů. V roce 2024 bylo excerpujáno celkem 25 titulů. K 31. 12. 2025 databáze obsahovala 46 660 záznamů – za rok 2025 bylo vloženo 1 050 nových záznamů. Databáze je využívána k rešerším nejen pro ústavní, ale především pro mimoústavní uživatele knihovny. Databáze ASEP, ve které se eviduje publikační činnost pracovníků pracovišť AV ČR, obsahovala ke konci roku 2025 celkem 4 445 záznamů o výsledcích pracovníků ÚSP. V loňském roce (tj. rok sběru 2025) bylo zapsáno 316 záznamů za rok 2024 (záznamy se odevzdávají vždy s ročním zpožděním). V databázi CIT, v níž jsou vedeny údaje o citacích publikací pracovníků ÚSP, bylo ke konci roku 2025 evidováno celkem 4 890 záznamů, z nichž bylo v roce 2025 přidáno 848 záznamů.

Od roku 2017 je pod doménou npd.cz zpřístupněno rozhraní databáze *Národní právní dědictví*, která vznikla v rámci projektu podpořeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci programu *NAKI II*.

12. Popularizační činnost

Popularizační aktivity jsou zaměřeny na širší odbornou i laickou veřejnost, která se jejich prostřednictvím může seznámit s výzkumem realizovaným v ÚSP a s jeho výsledky.

V listopadu roku 2025 se ÚSP tradičně zapojil do festivalu *Týden Akademie věd ČR* (dříve *Týden vědy a techniky*) pořádaného AV ČR. V rámci programu přednesla svou přednášku Tereza Snopková na téma *Jak to mají větrníky ve volné krajině v ČR? – Od územních plánů k realizaci*.

Stále více se v popularizaci vědy prosazuje forma **odborných podcastů**. M. Feigerlová pokračovala ve spolupráci s Wolters Kluwer v rámci projektu *Chytré podcasty – ESG*, konkrétně na témata: *Žaloby SLAPPs v soudních sporech proti ESG*, *Climate-washing před českým soudem*, *Transformační plán podniku pro zmírňování změny klimatu*, *Klimatická litigace proti obchodním společnostem*. E. Balounová připravila třetí díl podcastu *Klima v soudní síni: S Monikou Feigerlovou o odpovědnosti obchodních korporací za změnu klimatu*. P. Agha v podcastu *Právní kontroverze* diskutoval s hosty, mezi nimiž byli právníci, akademici i odborníci na společenské otázky, o tématech jako budoucnost právního státu, ochrana

liberálních institucí před populismem, rovnováha mezi právem a demokracií či právní dopady společenských změn.

Tým *Kabinetu zdravotnického práva a bioetiky* vytvořil popularizačně-edukační videa (videopodcasty) v rámci *Strategie AV21* věnující se rozhodování ohledně poskytování zdravotnických služeb a svobodné volby u zdravotnického zařízení. Tomáš Doležal se zabýval tématem *Náhradní mateřství* a Ivo Smrž tématem *Asistovaná reprodukce*.

Svou roli v popularizaci výzkumné činnosti ÚSP hrají také **mediální vystoupení** pracovníků ÚSP. E. Balounová v tomto směru poskytla rozhovor pro Deník Referendum ohledně rozhodnutí Mezinárodního soudu v Haagu ve vztahu ke klimatu. T. Snopková měla příspěvek v ČT ohledně lepší ochrany vodních zdrojů. H. Müllerová poskytla rozhovor pro Český rozhlas na téma stanoviska Mezinárodního soudního dvora o klimatických povinnostech států, stejně tak poskytla rozhovor na toto téma pro ČT 24 a pro podcast Týdeníku Respekt. Dále také hovořila v Rádiu Leonard o klimatickém právu. A. Solarczyk Krausová poskytla rozhovor pro ČT 24, a to na téma umělé inteligence a plagiátorství. J. Kober opakovaně vystoupil v Českém rozhlase.

Tradiční formou popularizace jsou i vystoupení pracovníků ÚSP na různých **veřejných akcích**. A. Doležal vystoupil se svým tématem *Eutanázie ano či ne?* na festivalu *Skrz Prsty*. T. Snopková vystoupila v rámci kulatého stolu k tématu *Světelné znečištění – světlo v noci a společenské dopady*. Dále se také jako panelistka účastnila v rámci kursu celoživotního vzdělávání *Udržitelnost jako právní fenomén* s tématem *Veřejné zájmy, klimatické plány obcí*.

Moderní formou popularizace výzkumných pracovníků jsou příspěvky na **facebooku ÚSP** a **příspěvky pro blogy**. Tým centra CLASS zveřejnil několik příspěvků na svém blogu, např. H. Müllerová *Lliuya sice soud proti společnosti RWE prohrál, výhrou je ale soudní uznání odpovědnosti korporací za klimatické škody* a *Klimatické právo prodělalo interpretační šok aneb Pohled do nitra Poradního stanoviska Mezinárodního soudního dvora o klimatických povinnostech států*, E. Balounová, T. Snopková a H. Müllerová *První česká klimatická žaloba u Ústavního soudu definitivně zamítnuta*, E. Naz Němec a N. Polanská *Greenpeace Nordic a ostatní proti Norsku u ESLP: krok vpřed v oblasti klimatické odpovědnosti?*

Texty ve formě komentářů k aktuálnímu dění jsou publikovány rovněž na webových stránkách. CLASS na webových stránkách pravidelně zveřejňuje *Newsletter*, který v roce 2025 vyšel 3x (I.–III.): č. I. s titulním tématem *Kam směřuje ČR v řešení změny klimatu?*; č. II. s titulním tématem *poradního stanoviska Mezinárodního soudního dvora o klimatických povinnostech států* a č. III. s titulním tématem *neúspěšného COP30 v Brazílii*.

13. Ocenění

V roce 2025 převzala Eva Balounová cenu AV ČR pro vědecké pracovníky do 35 let za vynikající výsledky výzkumu z rukou Radomíra Pánka, předsedy Akademie věd ČR. Cena se uděluje za mimořádné výsledky, kterých mladí vědci a vědkyně dosáhli s podporou instituce a jež přispívají k mezinárodní prestiži české vědy.

Pracovník David Černý získal Čestnou medaili Vojtěcha Náprstka za zásluhy o popularizaci vědy udělovanou Akademií věd ČR.

Petr Tégl pak získal Ocenění rektora Univerzity Palackého v Olomouci za svoji práci na díle MELZER, F. – TÉGL, P. a kol. *Občanský zákoník. § 1475–1720. Velký komentář*. Praha: C. H. Beck, 2024.

4 — Hodnocení další a jiné činnosti

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.,
neprováděl v roce 2025 další ani jinou
činnost ve smyslu zákona č. 341/2005 Sb.,
o veřejných výzkumných institucích,
v platném znění.

5 —

Informace o opatřeních
k odstranění nedostatků
v hospodaření a zpráva,
jak byla splněna opatření
k odstranění nedostatků
uložená v předchozím roce

V roce 2025 nebyla uložena žádná opatření
k odstranění nedostatků v hospodaření
Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

V roce 2025 nebyly v hospodaření
Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.,
zjištěny žádné nedostatky.

6 — Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj

Rozpočet Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., je dlouhodobě růstový, stabilní a je vždy rozvrhován jako vyrovnaný. Vedení ÚSP bude kromě institucionální podpory od zřizovatele i nadále usilovat o získání veřejných podpor v podobě grantů od různých poskytovatelů (zejména TA ČR, GA ČR a MŠMT, Evropská unie), jakož i dalších podpor v rámci prostředků rozpočtové kapitoly AV ČR. Vlastní činnosti se předpokládá, že ÚSP bude nadále získávat výnosy z vydávání periodických publikací, neperiodických publikací, souvisejících licenčních poplatků a pronájmu nebytových prostor. Konečný stav rezervního fondu k 31. 12. 2025 byl 4 849 194,43 Kč.

7 — Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště

Institucionální podpora Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i., byla zřizovatelem v roce 2025 navýšena o 1 285 540,28 Kč na celkových 28 798 540,28 Kč. Navýšení bylo využito počátkem roku zejména v oblasti osobních nákladů.

Jako v předchozích letech bude věnováno zvýšené úsilí rozvoji interdisciplinárních témat vytvářejících synergické efekty spolupráce s veřejnými vysokými školami a dalšími institucemi. Vědecká činnost bude v roce 2026 pokračovat v souladu s vědeckou koncepcí Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

8 — Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., v oblasti ochrany životního prostředí rozšířil své aktivity nad rámec stávajících (třídění odpadů) prostřednictvím jedné ze svých výzkumných jednotek, *Centra pro klimatické právo a udržitelnost* (CLASS). To se zaměřuje na tuto problematiku vzhledem k řešeným environmentálním a klimatickým tématům a v rámci ÚSP pilotně vytyčilo pro svou vlastní práci cíle v oblasti udržitelnosti. Zkušenosti s jejich naplňováním ÚSP vyhodnocuje a zvažuje podobu jejich posilování a případného rozšiřování na další týmy. Jde např. o cíle v oblastech pořádání akcí (přednost pro udržitelnější nabídky občerstvení, zařazení vegetariánských a veganských nabídek), pracovních cest (širší využívání online komunikace, přednost využívání železniční dopravy, omezování cest automobilem a le-tadlem jen na nezbytně nutné minimum), práce se zdroji a s publikacemi (preference elektronických forem před tištěnými) nebo provozu pracoviště (výběr úspornějších spotřebičů).

9 —

Aktivity v oblasti pracovníprávních vztahů

V roce 2025 byly provedeny aktivity v tematických osách 1 až 5 včetně školení o principech etického chování na pracovišti. V roce 2025 proběhlo také několik seminářů a workshopů na téma sladování osobního a pracovního života, kariérního růstu a grantových příležitostí. Plán genderové rovnosti je v celém rozsahu zveřejněn na webových stránkách ÚSP.

Statistika za rok 2025

Členění výzkumných pracovníků podle věku a pohlaví (stav k 31. 12. 2025 fyzické osoby)

Věk	Muži	Ženy	Celkem
do 40 let	5	7	12
41–50 let	11	5	16
51–60 let	5	3	8
víc než 60 let	8	2	10
Celkem	29	17	46

Počet ostatních vysokoškolsky vzdělaných pracovníků (stav k 31. 12. 2025 fyzické osoby)

	Třída	Muži	Ženy	Celkem
Odborný pracovník výzkumu a vývoje	201	0	0	0
Doktorand	202	1	1	2
Celkem		1	1	2

Počet ostatních pracovníků (stav k 31. 12. 2025 fyzické osoby)

	Třída	Muži	Ženy	Celkem
Odborný pracovník s VŠ	300	0	8	8
Odborný pracovník se SŠ, VOŠ	400	1	2	3
Odborný pracovník VaV SŠ, VOŠ	500	0	0	0
THP pracovník	700	0	0	0
Dělník	800	0	0	0
Provozní pracovník	900	0	0	0
Celkem		1	10	11

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., zaměstnával k 31. 12. 2025 celkem 59 zaměstnanců, z toho 56 s vysokoškolským vzděláním. Z celkového počtu zaměstnanců bylo 46 výzkumných pracovníků.

Průměrný výdělek (za období leden až prosinec) roku 2025 byl ve výši 55 340 Kč.

V průběhu roku 2025 bylo přijato 11 nových zaměstnanců, pracovní poměr skončil 7 zaměstnancům.

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., umožňuje svým zaměstnancům zvyšování kvalifikace účastí na odborných školeních a v externím studiu. Dbá v této souvislosti mj. o prohlubování jazykových znalostí svých zaměstnanců, a to zejména prostřednictvím jazykových kurzů organizovaných na půdě Akademie věd ČR. Doktorandi mohou navštěvovat Kurzy základů vědecké práce pořádané Akademií věd ČR.

Návazně na strategii Plánu genderové rovnosti 2022 byl přijat *Plán genderové rovnosti 2023–2025*, který rozpracovává podrobněji jednotlivé tematické osy, a to následovně:

Tematická osa 1 – Rovné zastoupení v rozhodovacích pozicích

Tematická osa 2 – Genderová rovnost v náboru a kariérním růstu

Tematická osa 3 – Sladování práce a osobního života, organizační struktura

Tematická osa 4 – Integrace genderové dimenze do výzkumu

Tematická osa 5 – Preventivní opatření genderově podmíněného násilí

10 —

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím¹

- a) počet podaných žádostí o informace: 1
- b) počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0
- c) počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- d) popis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudním řízením o právech a povinnostech podle zákona o svobodném přístupu k informacím, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení: v roce 2025 neproběhlo soudní řízení ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a nevznikly proto žádné náklady
- e) výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence: 0
- f) počet stížností podaných podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 0
- g) další informace vztahující se k uplatňování zákona o svobodném přístupu k informacím: 0

¹ — Údaje požadované podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.
ředitelka

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.
Národní 117/18, 110 00 Praha 1
IČO: 68378122, DIČ: CZ68378122

Přílohou této výroční zprávy je účetní závěrka a zpráva o jejím auditu ze dne 18. května 2026

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

určena dozorčí radě a zřizovateli organizace Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i.

Zpráva o ověření účetní závěrky

Výrok auditora

Provedli jsme audit účetní závěrky organizace Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i. (dále také „Organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2025, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12.2025 a přílohy této účetní závěrky, včetně významných (materiálních) informací o použitých účetních metodách. Údaje o Organizaci jsou uvedeny v bodě A přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka **podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasív organizace Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i. k 31.12.2025 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31.12.2025** v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Organizaci nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá ředitel Organizace.

Naš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámit se s ostatními informacemi a posoudit, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významné (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tedy zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilo ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a
- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Organizaci, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. **V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.**

Odpovědnost ředitele a dozorčí rady Organizace za účetní závěrku

Ředitel Organizace odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je ředitel Organizace povinen posoudit, zda je Organizace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy ředitel plánuje zrušení Organizace nebo ukončení její činnosti, respektive kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v Organizaci odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol ředitelem.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Organizace relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti ředitel Organizace uvedl v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky ředitelem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Organizace nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Organizace nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Organizace ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat ředitele a dozorčí radu mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

22HLAV s.r.o.
člen mezinárodní asociace nezávislých profesionálních firem
MSI Global Alliance, Legal & Accounting Firms
Všebořická 82/2, 400 01 Ústí nad Labem
evidenční číslo KAČR 277

18. května 2026

Nedílnou součástí této zprávy jsou následující přílohy:

- Rozvaha k 31.12.2025
- Výkaz zisku a ztráty za období 1.1.2025 – 31.12.2025
- Příloha v účetní závěrce za období 1.1.2025 – 31.12.2025

Ing. Kamila Neradová
Ing. Kamila Neradová
evidenční číslo KAČR 2091

Digitally signed by Ing. Kamila Neradová
DN: cn=Ing. Kamila Neradová, o=Ing. Kamila Neradová, ou=Ing. Kamila Neradová, email=Ing. Kamila Neradová
Reason: I am the author of this document
Date: 2026.05.18 19:06:49+0200
Font: PDF Reader Version: 2025.2.0

Rozvaha

IČO
68378122

Sestaveno k 31.12.2025
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

Položka		Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název		k 01.01.2025	k 31.12.2025
A	A.Dlouhodobý majetek celkem	001	4 481	4 504
A.I	I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	002	1 871	1 871
A.I.1	1.Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	003		
A.I.2	2.Software	004	1 871	1 871
A.I.3	3.Ocenitelná práva	005		
A.I.4	4.Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	006		
A.I.5	5.Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	007		
A.I.6	6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	008		
A.I.7	7.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	009		
A.II	II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem	010	13 339	13 808
A.II.1	1.Pozemky	011	347	347
A.II.2	2.Umělecká díla, předměty a sbírky	012		
A.II.3	3.Stavby	013	9 152	9 621
A.II.4	4.Hmotné movité věci a jejich soubory	014	3 387	3 387
A.II.5	5.Pěstitelské celky trvalých porostů	015		
A.II.6	6.Dospělá zvířata a jejich skupiny	016		
A.II.7	7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek	017	346	345
A.II.8	8.Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	018		
A.II.9	9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	019	107	107
A.II.10	10.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	020		
A.III	III.Dlouhodobý finanční majetek celkem	021		
A.III.1	1.Podily - ovládaná nebo ovládající osoba	022		
A.III.2	2.Podily - podstatný vliv	023		
A.III.3	3.Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	024		
A.III.4	4.Zápůjčky organizačním složkám	025		
A.III.5	5.Ostatní dlouhodobé zápůjčky	026		
A.III.6	6.Ostatní dlouhodobý finanční majetek	027		
A.IV	IV.Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	028	-10 729	-11 175
A.IV.1	1.Oprávký k nehmot. výsl. výzkumu a vývoje	029		
A.IV.2	2.Oprávký k softwaru	030	-1 090	-1 205
A.IV.3	3.Oprávký k ocenitelným právům	031		
A.IV.4	4.Oprávký k DDNM	032		
A.IV.5	5.Oprávký k ostatnímu DNM	033		
A.IV.6	6.Oprávký ke stavbám	034	-6 304	-6 489
A.IV.7	7.Oprávký k sam. movitým věcem a souborům hm. mov. věcí	035	-2 989	-3 134
A.IV.8	8.Oprávký k pěstitelským celkům trvalých porostů	036		
A.IV.9	9.Oprávký k zákl. stádu a tažným zvířatům	037		
A.IV.10	10.Oprávký k DDHM	038	-346	-345
A.IV.11	11.Oprávký k ostatnímu DHM	039		
B	B.Krátkodobý majetek celkem	040	25 886	27 137
B.I	I.Zásoby celkem	041	527	485
B.I.1	1.Materiál na skladě	042		
B.I.2	2.Materiál na cestě	043		
B.I.3	3.Nedokončená výroba	044		
B.I.4	4.Polotovary vlastní výroby	045		
B.I.5	5.Výrobky	046	527	485
B.I.6	6.Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	047		
B.I.7	7.Zboží na skladě a v prodejnách	048		
B.I.8	8.Zboží na cestě	049		
B.I.9	9.Poskytnuté zálohy na zásoby	050		
B.II	II.Pohledávky celkem	051	11 084	12 639
B.II.1	1.Odběratelé	052	748	1 035
B.II.2	2.Směnky k inkasu	053		
B.II.3	3.Pohledávky za eskontované cenné papíry	054		
B.II.4	4.Poskytnuté provozní zálohy	055	415	345
B.II.5	5.Ostatní pohledávky	056	4	

Rozvaha

IČO
68378122

Sestaveno k 31.12.2025
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

Položka		Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název		k 01.01.2025	k 31.12.2025
B.II.6	6.Pohledávky za zaměstnanci	057		
B.II.7	7.Pohledávky za institucemi SZ a VZP	058		
B.II.8	8.Daň z příjmů	059		
B.II.9	9.Ostatní přímé daně	060		
B.II.10	10.Daň z přidané hodnoty	061		
B.II.11	11.Ostatní daně a poplatky	062		
B.II.12	12.Nároky na dotace a ost. zúčtování SR	063		
B.II.13	13.Nároky na dotace a ost. zúčtování ÚSC	064		
B.II.14	14.Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti	065		
B.II.15	15.Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí	066		
B.II.16	16.Pohledávky z vydaných dluhopisů	067		
B.II.17	17.Jiné pohledávky	068		
B.II.18	18.Dohadné účty aktivní	069	10 248	11 590
B.II.19	19.Opravná položka k pohledávkám	070	-331	-331
B.III	III.Krátkodobý finanční majetek celkem	071	13 814	13 527
B.III.1	1.Peněžní prostředky v pokladně	072	3	8
B.III.2	2.Ceniny	073		
B.III.3	3.Peněžní prostředky na účtech	074	13 811	13 519
B.III.4	4.Majetkové cenné papíry k obchodování	075		
B.III.5	5.Dluhové cenné papíry k obchodování	076		
B.III.6	6.Ostatní cenné papíry	077		
B.III.7	7.Peníze na cestě	078	0	
B.IV	IV.Jiná aktiva celkem	079	461	485
B.IV.1	1.Náklady příštích období	080	461	366
B.IV.2	2.Příjmy příštích období	081		120
	AKTIVA CELKEM	082	30 367	31 641

Rozvaha				
IČO		Sestaveno k 31.12.2025		Zpracováno v souladu s vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů
68378122		(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)		
Položka		Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název		k 01.01.2025	k 31.12.2025
A	A.Vlastní zdroje celkem	083	12 229	15 137
A.I	I.Jmění celkem	084	12 229	13 656
A.I.1	1.Vlastní jmění	085	4 481	4 504
A.I.2	2.Fondy	086	7 748	9 151
A.I.3	3.Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	087		
A.II	II.Výsledek hospodaření celkem	088		1 482
A.II.1	1.Účet výsledku hospodaření	089		1 482
A.II.2	2.Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	090		
A.II.3	3.Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	091		
B	B.Cizí zdroje celkem	092	18 138	16 504
B.I	I.Rezervy celkem	093		
B.I.1	1.Rezervy	094		
B.II	II.Dlouhodobé závazky celkem	095		
B.II.1	1.Dlouhodobé úvěry	096		
B.II.2	2.Vydané dluhopisy	097		
B.II.3	3.Závazky z pronájmu	098		
B.II.4	4.Přijaté dlouhodobé zálohy	099		
B.II.5	5.Dlouhodobé směnky k úhradě	100		
B.II.6	6.Dohadné účty pasivní	101		
B.II.7	7.Ostatní dlouhodobé závazky	102		
B.III	III.Krátkodobé závazky celkem	103	17 888	16 192
B.III.1	1.Dodavatelé	104	172	135
B.III.2	2.Směnky k úhradě	105		
B.III.3	3.Přijaté zálohy	106		
B.III.4	4.Ostatní závazky	107		
B.III.5	5.Zaměstnanci	108	3 938	2 070
B.III.6	6.Ostatní závazky vůči zaměstnancům	109	16	7
B.III.7	7.Závazky k institucím SZ a VZP	110	2 223	1 131
B.III.8	8.Daň z příjmů	111		151
B.III.9	9.Ostatní přímé daně	112	727	297
B.III.10	10.Daň z přidané hodnoty	113	270	304
B.III.11	11.Ostatní daně a poplatky	114	154	87
B.III.12	12.Závazky ze vztahu k SR	115	10 097	11 754
B.III.13	13.Závazky ze vztahu k rozpočtu ÚSC	116		
B.III.14	14.Závazky z upsaných nesplacených cen, papírů a podílů	117		
B.III.15	15.závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti	118		
B.III.16	16.Závazky z pevných term. operací a opcí	119		
B.III.17	17.Jiné závazky	120	28	22
B.III.18	18.Krátkodobé úvěry	121		
B.III.19	19.Eskontní úvěry	122		
B.III.20	20.Vydané krátkodobé dluhopisy	123		
B.III.21	21.Vlastní dluhopisy	124		
B.III.22	22.Dohadné účty pasivní	125	263	232
B.III.23	23.Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	126		
B.IV	IV.Jiná pasiva celkem	127	250	312
B.IV.1	1.Výdaje příštích období	128	160	218
B.IV.2	2.Výnosy příštích období	129	90	94
	PASIVA CELKEM	130	30 367	31 641

Razítko :	Odpovědná osoba (statutární zástupce) :	Osoba odpovědná za sestavení :
	JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.	Bc. Šárka Kratochvílová, DiS.
	Podpis odpovědné osoby :	Podpis osoby odpovědné za sestavení :
	JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D. Digitálně podepsal JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D. Datum: 2026.05.12 17:04:44 +0200	Bc. Šárka Kratochvílová Digitálně podepsal Bc. Šárka Kratochvílová Datum: 2026.05.12 16:05:04 +0200
Právní forma účetní jednotky :		Předmět podnikání :
v. v. i.		Vědecký výzkum v oblasti práva a právní informatiky
		Okamžik sestavení : 12.05.2026

Výkaz zisku a ztráty

Od 01.01.2025 do 31.12.2025
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
68378122

Položka		Číslo řádku	Činnost		
Číslo	Název		Hlavní	Hospodářská	Celkem
A	A. Náklady				
A.I	I. Spotřebované nákupy a nakupované služby	002	6 051		6 051
A.I.1	1. Spotřeba materiálu, energie a ost. neskl. dodávek	003	1 505		1 505
A.I.2	2. Prodané zboží	004			
A.I.3	3. Opravy a udržování	005	377		377
A.I.4	4. Náklady na cestovné	006	679		679
A.I.5	5. Náklady na reprezentaci	007	87		87
A.I.6	6. Ostatní služby	008	3 403		3 403
A.II	II. Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	009	42		42
A.II.7	7. Změny stavu zásob vlastní činnosti	010	42		42
A.II.8	8. Aktivace materiálu, zboží a vnitroorg. služeb	011			
A.II.9	9. Aktivace dlouhodobého majetku	012			
A.III	III. Osobní náklady	013	38 144		38 144
A.III.10	10. Mzdové náklady	014	27 848		27 848
A.III.11	11. Zákonné sociální pojištění	015	9 065		9 065
A.III.12	12. Ostatní sociální pojištění	016			
A.III.13	13. Zákonné sociální náklady	017	561		561
A.III.14	14. Ostatní sociální náklady	018	670		670
A.IV	IV. Daně a poplatky	019	87		87
A.IV.15	15. Daně a poplatky	020	87		87
A.V	V. Ostatní náklady	021	1 801		1 801
A.V.16	16. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost.pokuty a penále	022	1		1
A.V.17	17.Odpisy nedobytné pohledávky	023			
A.V.18	18. Nákladové úroky	024			
A.V.19	19. Kurzové ztráty	025	15		15
A.V.20	20. Dary	026			
A.V.21	21. Manka a škody	027			
A.V.22	22. Jiné ostatní náklady	028	1 785		1 785
A.VI	VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a OP	029	446		446
A.VI.23	23. Odpisy dlouhodobého majetku	030	446		446
A.VI.24	24. Prodaný dlouhodobý majetek	031			
A.VI.25	25. Prodané cenné papíry a podíly	032			
A.VI.26	26. Prodaný materiál	033			
A.VI.27	27. Tvorba a použití rezerv a opravných položek	034			
A.VII	VII. Poskytnuté příspěvky	035			
A.VII.28	28. Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	036			
A.VIII	VIII. Daň z příjmů	037	151		151
A.VIII.29	29. Daň z příjmů	038	151		151
	Náklady celkem	039	46 721		46 721

Výkaz zisku a ztráty

Od 01.01.2025 do 31.12.2025
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
68378122

Položka		Číslo řádku	Činnost		
Číslo	Název		Hlavní	Hospodářská	Celkem
B	B. Výnosy				
B.I	I. Provozní dotace	041	42 885		42 885
B.I.1	1. Provozní dotace	042	42 885		42 885
B.II	II. Přijaté příspěvky	043			
B.II.2	2. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	044			
B.II.3	3. Přijaté příspěvky (dary)	045			
B.II.4	4. Přijaté členské příspěvky	046			
B.III	III. Tržba za vlastní výkony a za zboží	047	1 435		1 435
B.IV	IV. Ostatní výnosy	048	3 871		3 871
B.IV.5	5. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost.pokuty a penále	049			
B.IV.6	6. Platby za odepsané pohledávky	050			
B.IV.7	7. Výnosové úroky	051			
B.IV.8	8. Kurzové zisky	052	0		0
B.IV.9	9. Zúčtování fondů	053	523		523
B.IV.10	10. Jiné ostatní výnosy	054	3 348		3 348
B.V	V. Tržby z prodeje majetku	055	12		12
B.V.11	11. Tržby z prodeje dlouhodobého nehm. a hm. majetku	056	12		12
B.V.12	12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	057			
B.V.13	13. Tržby z prodeje materiálu	058			
B.V.14	14. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	059			
B.V.15	15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	060			
	Výnosy celkem	061	48 203		48 203
C	C. Výsledek hospodaření před zdaněním	062	1 632		1 632
D	D. Výsledek hospodaření po zdanění	063	1 482		1 482

Razítko :	Odpovědná osoba (statutární zástupce) :	Osoba odpovědná za sestavení :
	JUDr. Lenka Vostrá, Ph. D.	Bc. Šárka Kratochvílová, DiS.
	Podpis odpovědné osoby :	Podpis osoby odpovědné za sestavení :
	JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.	Bc. Šárka Kratochvílová
	Právní forma účetní jednotky :	Předmět podnikání :
v. v. i.		Vědecký výzkum v oblasti práva a právní informatiky
		Okamžik sestavení : 12.05.2026

Příloha v účetní závěrce 2025
dle vyhlášky č. 504/2002 Sb.

A. Popis účetní jednotky

Účetní jednotka:	Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.
Sídlo:	Národní 117/18, 110 00, Praha 1
IČ:	68378122
DIČ:	CZ68378122
Právní forma:	veřejná výzkumná instituce (v. v. i.)
Statutární zástupce - ředitelka:	JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.
Zástupci ředitelky:	Mgr. Iveta Bůžková, Ph.D. JUDr. Jan Malíř, Ph.D.

Rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

- Externí členové: doc. JUDr. Pavel Ondřejek, Ph.D.
doc. JUDr. Radim Polčák, Ph.D.
PhDr. Ondřej Ševeček, Ph.D.
- Interní členové: JUDr. Jan Malíř, Ph.D. – předseda
JUDr. Jan Bárta, CSc. – místopředseda
JUDr. Michal Šejvl, Ph.D.
JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D.
- Tajemník: JUDr. Miloslava Hálová, Ph.D.

Dozorčí rada Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i.

- Předseda: Mgr. Ondřej Beránek, Ph.D.
- Místopředsedkyně: prof. JUDr. Martin Štefko, Ph.D., DSc.
- Členové: doc. JUDr. Regina Hučková, Ph.D.
Lenka Kýhosová, DiS.
PhDr. Taťána Petrasová, CSc.
- Tajemník: JUDr. Monika Feigerlová, Ph.D., LL.M.

Rozvahový den: 31. 12. 2025

Účetní závěrku sestavil: Bc. Šárka Kratochvílová, DiS

Účel vzniku:

Účelem zřízení Ústavu státu a práva AV ČR, v. v. i. (dále jen ÚSP) je uskutečňování vědeckého výzkumu v oblasti práva, přispívání k využití jeho výsledků a zajišťování infrastruktury výzkumu.

Předmět hlavní činnosti:

Předmětem hlavní činnosti ÚSP je vědecký výzkum v oblasti práva a právní informatiky. ÚSP svou činností přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké a právní informace, včetně vyvíjení specifických právních software. Vydává vědecké publikace, poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení a provádí konzultační a poradenskou činnost. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky.

V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. Pořádá vědecká setkání, konference a semináře včetně mezinárodních, a zajišťuje infrastrukturu pro výzkum.

ÚSP neprovozuje žádnou další a jinou činnost dle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

V roce 2025 došlo ke změně předsedy dozorčí rady, od 15.1.2025 se stal jejím předsedou Mgr. Ondřej Beránek, Ph.D. Dále dne 24.3.2025 odstoupil z funkce ředitele JUDr. Ján Matejka Ph.D., z důvodu svého zvolení členem Akademické rady AV ČR. Od 25.3.2025 byla pověřena řízením ÚSP JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D., která byla na základě výběrového řízení následně jmenována ředitelkou ÚSP.

B. Zřizovatel a vznik

Zřizovatelem ÚSP je Akademie věd ČR – organizační složka státu, IČ 60165171 se sídlem Národní 1009/3, 117 20 Praha 1.

ÚSP byl zřízen ke dni 1. 1. 2007 na základě zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

C. Účetní období

Účetní období: 1. 1. 2025 – 31. 12. 2025.

D. Použité účetní metody a zásady účetnictví

ÚSP zpracoval v roce 2025 účetní závěrku v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví v platném znění.

Účetnictví respektuje obecné účetní zásady, především zásadu o oceňování majetku historickými cenami, zásadu účtování ve věcné a časové souvislosti, zásadu opatrnosti a předpoklad schopnosti účetní jednotky pokračovat ve svých aktivitách.

Údaje v této účetní závěrce jsou vyjádřeny v tisících korunách českých (tis. Kč).

• Způsoby zpracování účetních záznamů

ÚSP využívá pro zpracování finančního účetnictví informačně ekonomický systém iFIS společnosti BBM spol. s r. o.; IČ: 407 55 592 se sídlem: Kocínova 138/5; 397 01, Písek, a pro zpracování mzdového účetnictví mzdový systém EGJE společnosti Elanor spol. s r. o.; IČ: 158 87 219 se sídlem: Jemnická 1138/1, 140 00, Praha 4.

• Způsoby a místa úschovy účetních záznamů

Účetní záznamy ÚSP jsou zálohovány v elektronické verzi na základě Smlouvy o poskytování služeb serverového hostingu a souvisejících služeb servisní podpory k provozu ekonomických informačních systémů uzavřené se Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i., součástí

- **Způsoby oceňování a odpisování, pokud je jejich znalost významná pro posouzení finanční, majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, odchylky od účetních metod podle § 7 odst. 5 zákona s uvedením vlivu na majetek a závazky, na finanční situaci a výsledek hospodaření účetní jednotky.**

Dlouhodobým majetkem se rozumí majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok a jehož ocenění je vyšší než 80 tis. Kč u hmotného i nehmotného majetku v jednotlivém případě.

Dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek se oceňuje v pořizovacích cenách, které obsahují cenu pořízení a náklady s pořízením související, přičemž úroky nejsou součástí pořizovací ceny dlouhodobého majetku. Náklady na technické zhodnocení dlouhodobého majetku zvyšují jeho pořizovací cenu.

ÚSP odpisuje metodou lineárních rovnoměrných účetních odpisů. Výše odpisu je stanovena vnitřním předpisem. Odpisy jsou účtovány měsíčně jednou dvanáctinou stanovených ročních odpisů. Majetek se začíná odepisovat následující měsíc po zavedení do užívání. Odpisy jsou účtovány v souladu s § 38 vyhlášky č. 504/2002 Sb. na účet 551 souvztažně s účtem opravek. Současně dochází ke snižování zůstatku účtu 901- Vlastní jmění, a to jak proti účtu 649 – Jiné ostatní výnosy (ve výši odpisů z majetku financovaného z investiční dotace), tak proti účtu 916 – Fond reprodukce majetku (tvorba fondu ve výši odpisů z majetku financovaného z vlastních zdrojů).

Drobný hmotný majetek (je definován pořizovací cenou vyšší než 6 000 Kč a dobou použitelnosti delší než 1 rok) se odpisuje jednorázově při zařazení do používání. Tento majetek je evidován v operativní evidenci a na podrozvahových účtech 98900 a 98901. Ve výjimečných případech eviduje účetní jednotka v podrozvahové evidenci drobný majetek s nižší pořizovací cenou (např. elektrické přístroje, u kterých je povinně prováděna revize, čtečky, digitální fotoaparáty apod.).

Drobný nehmotný majetek (je definován pořizovací cenou vyšší než 10 000 Kč a dobou použitelnosti delší než 1 rok) se odpisuje jednorázově při zařazení do používání. Tento majetek je evidován v operativní evidenci a na podrozvahovém účtu 98902.

- **Způsob účtování o zásobách**

ÚSP eviduje v zásobách výrobky – publikace a časopisy, které prodává. O výrobcích účtuje způsobem B.

- **Způsob tvorby a výše opravných položek a rezerv za uzavírané účetní období**

ÚSP v roce 2025 netvořil opravné položky ani rezervy.

- **Způsoby oceňování použité při přepočtu údajů v cizích měnách na českou měnu**

Pohledávky a závazky vyjádřené v cizí měně se přepočítávají na českou měnu k okamžiku uskutečnění účetního případu denním kurzem ČNB (tj. kurzem vyhlášeným ČNB k předchozímu pracovnímu dni). K rozvahovému dni se provádí přepočet aktiv a závazků v cizí měně kurzem ČNB platným k rozvahovému dni.

Nakoupená cizí měna se přepočítává na českou měnu platným kurzem peněžního ústavu, u které byl nákup či prodej uskutečněn.

- **Způsob tvorby fondu reprodukce majetku z výnosů z prodeje dlouhodobého majetku**

Při prodeji dlouhodobého majetku je vytvořen fond ve výši výnosů z prodeje dlouhodobého majetku v souladu s § 25 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích. Tvorba fondu je účtována na vrub účtu ostatních nákladů a ve prospěch účtu fondu reprodukce majetku z výnosů z prodeje dlouhodobého majetku.

- E. **Způsoby stanovení reálné hodnoty příslušného majetku a závazků podle zákona**

ÚSP nemá majetek ani závazky oceňované reálnou hodnotou (nevlastní cenné papíry ani deriváty).

- F. **Výše a povaha jednotlivých položek výnosů a nákladů, které jsou mimořádné svým objemem nebo původem**

ÚSP v roce 2025 nevykázal výnosy nebo náklady, které by byly mimořádné svým objemem nebo původem.

- G. **Název, sídlo a právní forma každé účetní jednotky, v níž je účetní jednotka společníkem s neomezeným ručením**

ÚSP nedrží žádný podíl v jakékoliv podobě.

- H. **Položky dlouhodobého majetku v tis. Kč**

	Název účtu	PZ k 1. 1. 2025	Přírůstky	Úbytky	KZ k 31. 12. 2025
0130	Software	1 871	0	0	1 871
0190	Ostatní DNM	0	0	0	0
0211	Budovy, Stavby	9 152	469	0	9 621
0224	PS - pracovní stroje a zařízení	327	0	0	327
0225	PS - přístroje a zvl. tech. zařízení	1 569	0	0	1 569
0226	PS - dopravní prostředky	0	0	0	0
0227	PS - inventář	1 491	0	0	1 491
0280	PS - drobný DHM 3-40 tis.	346	0	-1	345
0310	Pozemky	347	0	0	347
0410	DNM - programové vybavení	0	0	0	0
0420	DHM ostatní	0	0	0	0
0422	PS - stavby	107	0	0	107
0427	PS - inventář	0	0	0	0
0428	PS - výpočetní technika	0	0	0	0
0520	Poskytnuté zálohy na DHM	0	0	0	0
0730	Oprávky k softwaru	-1 090	0	-115	-1 205
0790	Oprávky k ostatnímu DNM	0	0	0	0
0810	Oprávky ke stavbám	-6 304	0	-185	- 6 489
0820	Oprávky k samost. movitým věcem	-2 989	0	-145	- 3 134
0880	Oprávky k DDHM /3-40 tis./	-346	1	0	-346
	Celkem	4 481	470	447	4 504

Na podrozvahových účtech je evidována hodnota drobného dlouhodobého majetku ve výši 5 608 tis. Kč, což je hodnota o 88 tis. Kč vyšší než v roce 2024. Jednalo se zejména o pořízení nového IT vybavení v rámci obnovy a rozšíření IT vybavení ÚSP.

Opravné položky k majetku nebyly tvořeny. Úroky nebyly zahrnuty do ocenění majetku.

I. Informace o celkové odměně přijaté auditorem za povinný audit roční účetní závěrky a celkové odměně přijaté auditorem za jiné ověřovací služby, za daňové poradenství a jiné neauditorské služby

V nákladech roku 2025 je evidována částka ca 82 tis. Kč za auditorské služby hrazené společností 22 HLAV, s.r.o. (audit účetní závěrky roku 2024 a předběžný audit účetnictví za období 1. 1. 2025 - 30. 9. 2025).

J. Název jiných účetních jednotek, v nichž účetní jednotka sama nebo prostřednictvím třetí osoby jednající jejím jménem a na její účet drží podíl, tento podíl může být i v podobě držených akcií, s uvedením výše tohoto podílu, u akcií s uvedením počtu, jmenovité hodnoty, popřípadě počtu kusových akcií, a druhu těchto akcií, jakož i výše základního kapitálu, vlastního jmění, fondů a zisku nebo ztráty této jiné účetní jednotky za minulé účetní období.

ÚSP nedrží žádný podíl v jakékoliv podobě.

K. Přehled splatných dluhů pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, přehled splatných dluhů veřejného zdravotního pojištění a evidované daňové nedoplatky u místně příslušných finančních a celních orgánů s uvedením částek, datem vzniku a splatnosti.

ÚSP neeviduje k 31. 12. 2025 žádné splatné závazky vůči ČSSZ na pojistné na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, zdravotním pojišťovnám na veřejném zdravotním pojištění ani nemá žádné evidované daňové nedoplatky u příslušných finančních a celních orgánů. V účetnictví jsou k 31. 12. 2025 evidovány závazky z titulu zákonných odvodů za období 12/2025, příp. rok 2025 se splatností v roce 2026 (odvody na pojistném a daních z titulu mezd, DPH, srážkové daně a odvodu z povinného podílu OZP), které byly či budou v roce 2026 uhrazeny.

L. Počet a jmenovitá hodnota akcií nebo podílů, nebo nemají-li jmenovitou hodnotu informace o jejich ocenění.

ÚSP v roce 2025 neevidoval žádné akcie či podíly, nehospodaří s žádnými majetkovými cennými papíry, ani nehospodaří s žádnými vyměnitelnými a prioritními dluhopisy.

M. Částky dluhů, které vznikly v daném účetním období a u kterých zbytková doba splatnosti k rozvahovému dni přesahuje pět let, jakož i o výši všech dluhů účetní jednotky, krytých zárukou danou touto účetní jednotkou, s uvedením povahy a formy záruky; tyto informace se uvádějí odděleně pro položku každého věřitele podle struktury rozvah.

ÚSP neeviduje žádné takové dluhy.

N. Celková výše finančních nebo jiných dluhů, které nejsou obsaženy v rozvaze.

ÚSP neeviduje žádné finanční nebo jiné závazky neobsažené v rozvaze k 31. 12. 2025.

O. Výsledek hospodaření v členění na hlavní a hospodářskou činnost a pro účely daně z příjmů.

V roce 2025 vykonával ÚSP pouze hlavní činnost a výsledek hospodaření z této činnosti činil zisk po zdanění ve výši 1.482 tis. Kč. Základ daně z příjmů právnických osob činí po snížení o odčitatelnou položku dle § 20 odst. 7 zákona o daních z příjmů částku 718 tis. Kč.

ÚSP nevykonává hospodářskou činnost.

P. Počet pracovníků a údaje o počtu a postavení zaměstnanců, pokud jsou zároveň členy statutárních, kontrolních nebo jiných orgánů určených statutem, stanovami nebo zřizovací listinou

Průměrný evidenční počet zaměstnanců v roce byl k 31. 12. 2025 celkem 59 zaměstnanců, v přepočteném počtu 39,46 zaměstnanců.

Osobní náklady (v tis. Kč)	38 144
z toho:	
- mzdové náklady	27 848
- zákonné soc. a zdrav. pojištění	9 065
- zákonné sociální náklady	561
- ostatní sociální náklady	670

Orgány ÚSP jsou dle § 16 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích: ředitel, Dozorčí rada ÚSP a Rada ÚSP.

- ředitel je vedoucím vědeckým pracovníkem z titulu své funkce,
- 4 interní členové rady ÚSP jsou voleni shromážděním výzkumných pracovníků ÚSP,
- 1 interní člen dozorčí rady ÚSP je jmenován Akademickou radou AV ČR z řad zaměstnanců ÚSP.

Q. Výše odměn a funkčních požitků členů orgánů za účetní období

V roce 2025 byly stanoveny a vyplaceny odměny členům Dozorčí rady ÚSP a Rady ÚSP ve výši 184 tis. Kč. Tyto odměny jsou součástí celkových mzdových nákladů vykázaných v bodě P.

R. Účast členů řídících, kontrolních nebo jiných orgánů účetní jednotky určených statutem, stanovami nebo jinou zřizovací listinou a jejich rodinných příslušníků v osobách, s nimiž účetní jednotka uzavřela za vykazované účetní období obchodní smlouvy nebo jiné smluvní vztahy.

ÚSP v roce 2025 neuzavřel žádný smluvní vztah s osobou, v níž byla účast členů řídících, kontrolních nebo jiných orgánů účetní jednotky určených statutem, stanovami nebo jinou zřizovací listinou a jejich rodinných příslušníků.

S. Způsob zjištění základu daně z příjmů, použitých daňových úlevách a způsobech užití prostředků v běžném účetním období získaných z daňových úlev v předcházejících zdaňovacích obdobích, v členění za jednotlivá zdaňovací období podle požadavku zákona upravujícího daně z příjmů.

Výpočet základu daně a daně z příjmů včetně zpracování daňového přiznání zajišťuje pro ÚSP dlouhodobě daňový poradce Ing. Pavel Kriegsman. Při zjištění daňového základu je postupováno v souladu se zákonem č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu.

Daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2025 byl, po snížení o odčitatelnou položku dle § 20 odst. 7 zákona o daních z příjmů, stanoven na částku 150.780 Kč.

T. Významné položky z rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty, u kterých je uvedení podstatné pro hodnocení finanční a majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, pokud tyto informace nevyplývají přímo ani nepřímo z rozvahy a výkazu zisku a ztráty.

• Přijaté dotace

Poskytovatel dotace	částka v tis. Kč	
	provozní	investiční
AV ČR (institucionální - podpora VO)	28 799	440
AV ČR (institucionální - dotace na činnost)	2 497	-
Grantová agentura ČR	1 545	-
Technologická agentura ČR	2 080	-
Ostatní poskytovatelé (např. MŠMT, MV)	7 964	-
Dotace celkem	42 885	440

• Opravné položky k pohledávkám

Opravné položky k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení nebyly v tomto období 2025 vytvořeny.

• Přehled o přijatých a poskytnutých darech, dárcích a příjemcích těchto darů

V roce 2025 ÚSP neposkytl žádné dary.

U. Přehled o veřejných sbírkách podle zákona upravujícího veřejné sbírky, s uvedením účelu a výši vybraných částek.

ÚSP v roce 2025 nepořádal veřejné sbírky.

V. Způsob vypořádání výsledku hospodaření z předcházejících účetních období, zejména rozdělení zisku.

Výsledek hospodaření vykázaný za rok 2024 byl 0 Kč.

W. Další údaje (podle zvláštních právních předpisů a rozhodnutí účetní jednotky), které nejsou v příloze uvedeny, ale mají významnou vypovídající schopnost o ekonomické činnosti účetní jednotky

V roce 2025 jsou všechny podstatné údaje, jež vypovídají o ekonomické činnosti, zachyceny v předchozích bodech. Účetní jednotka v roce 2025 neprovedla žádné významné operace s vlivem na posouzení finanční situace účetní jednotky, které nejsou vykázány v rozvaze.

Mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky nenastaly žádné významné události (podle § 19 odst. 5 zákona o účetnictví v platném znění). Statutární orgán rovněž prohlašuje, že mu nejsou známy žádné skutečnosti ani rizika, které by bránily pokračování v činnosti i v roce 2026.

V Praze dne 12. 5. 2026

JUDr. Lenka
Vostrá,
Ph.D.

Digitálně podepsal
JUDr. Lenka Vostrá,
Ph.D.
Datum: 2026.05.18
11:48:32 +02'00'

ředitelka

AGHA, P. Potřebujeme skutečně manželství pro všechny? In: ŠIMÁČKOVÁ, K., HAVELKOVÁ, B., ŠPONDŘ VEČL, P., eds. *Mužské právo II*. Praha: Wolters Kluwer, 2025, s. 397–409. ISBN 978-80-286-0038-9.

BALOUNOVÁ, E. *The Czech Climate Case: Uncertainty after the Case's Dismissal*. 2025. Dostupné z: <https://blogs.law.columbia.edu/climate-change/2025/03/06/the-czech-climate-case-uncertainty-after-the-cases-dismissal/>.

BALOUNOVÁ, E., SNOPOKOVÁ, T. *Klimatické závazky států, klimatická litigace a ČR. CLASS Policy paper 1/2025*. 2025. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/projekty/Klima/2025-03%20Policy%20papery/1_%20Klimaticke_zavazky.pdf.

BALOUNOVÁ, E. *Soudní ochrana klimatu z různých úhlů pohledu*. 2025. Dostupné z: <https://nocprava.cz/item-event/67adb9e7f0a58ca480bf80c4>.

BALOUNOVÁ, E. *Klimatická žaloba ČR, z. s. and Others v. Government of the Czech Republic and Others*. online, The Day After: Comparing the Implementation and Impact of Landmark Climate Change Cases, 24. 04. 2025–24. 04. 2025.

BALOUNOVÁ, E. *Is civic space shrinking in the European Union?* 2025. Dostupné z: <https://www.greendealnet.eu/civic-space-shrinking-in-the-EU>.

BALOUNOVÁ, E. *Klimatické právo a klimatické soudní spory*. 2025.

BALOUNOVÁ, E. *Analysis of the Pressure on the Climate Movement in the Czech Republic* [přednáška]. Universitat Rovira i Virgili, Tarragona,

X Tarragona International Environmental Law Colloquium (TIEC). *Shadows of Strife: The role of Environmental Law in Safeguarding People and the Environment in Times of Conflict*, 29. 05. 2025–30. 05. 2025.

BALOUNOVÁ, E. *Climate Law: Between Science and Politics?* [přednáška]. online, Environmental Law and Politics between Skepticism and Activism, 24. 06. 2025–24. 06. 2025.

BALOUNOVÁ, E. *Klimatické právo a soudní spory*. 26. 06. 2025–26. 06. 2025.

BALOUNOVÁ, E., SNOPOKOVÁ, T. *Climate Change Impact on Agricultural Law – Legal Aspects of Food Security in Czechia*. In: KRÓL, M. A., ed. *Climate Change Impact on Agricultural Law. Legal Aspects of Food Security*. 11. Leiden: Brill / Nijhoff, 2025, s. 138–157. ISBN 978-90-04-72160-9. Dostupné z: https://doi.org/10.1163/9789004721616_005.

BALOUNOVÁ, E., FEIGERLOVÁ, M. *The Role of Climate COP Decisions in Selected National Adjudication* [přednáška]. Berlin, Climate Law in Europe: Taking Stock, Looking Forward, 22. 09. 2025–23. 09. 2025.

BALOUNOVÁ, E. *Reflexe uhlíkové nerovnosti v (mezinárodním) klimatickém právu*. In: CHYTIL, D., KRÁLOVÁ, V., RADOVÁ, V., eds. *Klimatická spravedlnost v mezioborové perspektivě*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025, s. 21–39. ISBN 978-80-87439-70-8. Dostupné z: <https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/books/Klimaticke%20spravedlnost%20v%20mezioborove%20perspektive.pdf>.

74 BALOUNOVÁ, E., FEIGERLOVÁ, M. *Klimatické spory proti vládám a obchodním společnostem: shody a rozdíly* [prezentace]. Praha, Právní aspekty udržitelného rozvoje: Aktuální trendy a budoucí výzvy, 09. 10. 2025–10. 10. 2025.

BALOUNOVÁ, E. *Klimatická krize: reflexe v právní vědě* [prezentace]. Praha, Výroční konference výzkumného programu Strategie AV 21: Identity ve světě válek a krizí, 16. 10. 2025.

BALOUNOVÁ, E. *Klimatická litigace* [přednáška]. Praha, Přednáška pro studenty předmětu: Klimatické právo, 20. 11. 2025–20. 11. 2025.

BALOUNOVÁ, E. *Climate Justice and the Rights of Future Generations* [přednáška]. Praha, Přednáška pro studenty předmětu: Political Economy of Climate Change, 18. 11. 2025–18. 11. 2025.

BALOUNOVÁ, E. *Soudní ochrana před klimatickou krizí* [prezentace]. Praha, Klimatická krize a otázka spravedlnosti, 10. 11. 2025–11. 11. 2025.

BALOUNOVÁ, E. *Vlády jsou povinny chránit klima, rozhodl Mezinárodní soudní dvůr v Haagu*. 2025.

BEZOUŠKOVÁ, L. Waqf – navždy dávat a navždy získávat odměnu? In: HAVEL, B., VOSTRÁ, L., eds. *Pocťa Karlu Eliášovi k 70. narozeninám*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025, s. 285–295. ISBN 978-80-87439-72-2.

CVRČEK, F. *Metamorfózy českého právního řádu od roku 1918 do roku 2022*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025. ISBN 978-80-87439-77-7.

ČERNÝ, D. *Argumenty proti eutanázii jsou chybné. Konec života by se neměl zbytečně prodlužovat, domnívá se etik medicíny*. 2025. Dostupné z: <https://www.flowee.cz/civilizace/15635-argumenty-proti-eutanazii-jsou-chybné-konec-zivota-by-se-nemel-zbytecne-prodluzovat-domniva-se-etik-mediciny>.

DOLEŽAL, A., DOLEŽAL, T. *Neurotechnologie a jejich užití jako důkazních prostředků*. *Právník*. 2025, **164**(4), 281–301. ISSN 0231-6625. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2025/4/1_Dolezal-Dolezal_281-301_4_2025.pdf.

DOLEŽAL, A. *Eutanázie a asistované sebeusmrcení – historie, obecná východiska a úvahy nad návrhem zákona o paliativní péči, rozhodování na konci života a eutanázii*. Část II. *Časopis zdravotnického práva a bioetiky*. 2025, **15**(1), 71–112. ISSN 1804-8137. Dostupné z: <https://medlawjournal.ilaw.cas.cz/index.php/medlawjournal/article/view/270>.

DOLEŽAL, A. *Bioethics, Moral Epistemology and Moral Competence – Searching for Moral Truth?* [přednáška]. Praha, Symposium Moral Competence in the Health Professions, 30. 01. 2025–30. 01. 2025.

DOLEŽAL, A. *Ethical and Legal Perspectives of End-of-Life Decisions* [přednáška]. Manchester, 37th European Conference on Philosophy of Medicine and Health Care 2025, 14. 08. 2025–14. 08. 2025.

DOLEŽAL, A. *Zákon o paliativní péči, rozhodování na konci života a eutanázii – představení návrhu*. 2025.

DOLEŽAL, A. *Komentář: Svoboda je důležitá. Platí to i pro rozhodování o konci vlastního života*. 2025.

DOLEŽAL, A. *Eutanázie ano či ne?* 2025.

DOLEŽAL, T. *Patient autonomy and ai systems* [přednáška]. Helsinky, AI Healthcare and human rights supporting patients, enabling doctors, safeguarding the therapeutic relationship, 21. 05. 2025–21. 05. 2025.

DOLEŽAL, T., DOLEŽAL, A., SMRŽ, I. *Asistovaná reprodukce v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva*. Praha, Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 11. 12. 2025–11. 12. 2025. Workshop.

DOLEŽAL, T., KOČÍ, R. *The Boundaries of Humanity – The Blurred Distinction Between Persons and Things from Czech legal perspective* [přednáška]. Antwerp, The Legal Distinction Between Persons and Things: Changing Perspective, 07. 07. 2025–08. 07. 2025.

DOLEŽAL, T., DOLEŽAL, A. *The distinction between Personality Rights as Human Rights and Civil Law Rights and their Protection in Tort Law* [přednáška]. Antwerp, 24. 11. 2025.

DOLEŽAL, T. *Freedom of Thought from Civil Law Perspective* [přednáška]. Antwerp, 25. 11. 2025.

DOLEŽAL, T. *Patient-AI-doctor' relationship – international perspectives and strategies: The CoE perspective*. 2025.

DOLEŽAL, T. *Inequalities and Health Protection – ethical and legal perspective*. 2025.

DOLEŽAL, T. *Neurotechnologies – human rights challenges and safeguards*. 2025.

DOLEŽAL, T. *Human-centred innovation: Rethinking care in the age of digital health and AI – CoE Perspective*. 2025.

DOLEŽAL, T. *Aktuální otázky nasazení umělé inteligence ve zdravotnictví*. Brno, Lidé, zdravotnictví a právo, 11. 09. 2025–12. 09. 2025.

DOLEŽAL, T. *Asistovaná reprodukce v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva*. Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 11. 12. 2025–11. 12. 2025. Workshop.

DOLEŽAL, T. *Náhradní mateřství*. 2025.

DRÁPAL, J., PLESNIČAR, M. *Sentencing Elsewhere: Structuring Sentencing Discretion in Post-communist Europe*. *European Journal on Criminal Policy and Research*. 2025, **31**(2), 251–270. ISSN 0928-1371. E-ISSN 1572-9869. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/376480154_Sentencing_Elsewhere_Structuring_Sentencing_Discretion_in_Post-communist_Europe.

DUFEK, P., HOLZER, J., HUBENÝ, D., JAKUBEC, I., JANČÍK, D., KOBER, J., LAČLAVÍKOVÁ, M., NEŠPOR, Z., NĚMEČEK, J., NOVOTNÝ, L., POLLÁK, A., RÁKOSNÍK, J., STRAKA, K., ŠEPTÁK, M., ŠIMEK, J., TAUCHEN, J., TÓTH, A., TÓTHOVÁ, V., VORÁČEK, E. *Krize a stát. Na příkladu Československa v mezi-válečném období*. Praha: Academia, 2025. Historie. ISBN 978-80-200-3633-9.

ELIÁŠ, K., VOSTRÁ, L. *Ochrana vlastnictví*. Liblice, Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 4. 11. 2025–5. 11. 2025. Konference.

ELIÁŠ, K. *Vlastnictví a svoboda* [přednáška]. Liblice, Ochrana vlastnictví, 04. 11. 2025–05. 11. 2025.

FEIGERLOVÁ, M. *Dekarbonizační plány a klimatické závazky podniků*. *CLASS Policy paper 5/2025*. 2025. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/projekty/Klima/2025-03%20Policy%20paper/5_Klimaticke_zavazky_podniku.pdf.

FEIGERLOVÁ, M., BALOUNOVÁ, E. *Klima v Soudní síni. S Monikou Feigerlovou o odpovědnosti obchodních korporací za změnu klimatu*. 2025. Dostupné z: <https://open.spotify.com/episode/6xKTCnVCvm4Es61Psbh8XJ>.

FEIGERLOVÁ, M. *Enhancing Corporate Climate Responsibility: The Intersection of Mandatory Sustainability Due Diligence Laws and International Investment Agreements*. In: BARONCINI, E., CASOLARI, F., MANZINI, P., TANZI, A. M., TELLARINI, G., eds. *Sustainable Development as Fundamental Pillar of Economic Governance and Public Affairs. The EU Approach and International and Domestic Perspectives*. Bologna: Bologna University Press, 2025, s. 111–133. ISBN 979-12-5477-597-4. Dostupné z: <https://cris.unibo.it/bitstream/11585/1017355/1/d-598-1-baroncini-et-al-sustainable-development-d540e2f3927c9629ff4bcbf45c03f10c.pdf>.

FEIGERLOVÁ, M. *Udržitelnost v dodavatelských řetězcích v právu EU*. *Acta Universitatis Carolinae. Iuridica*. 2025, **71**(2), 47–67. ISSN 0323-0619. Dostupné z: <https://doi.org/https://doi.org/10.14712/23366478.2025.390>.

FEIGERLOVÁ, M. *Uhlíkové kompenzace jako mitigační opatření obchodních společností: právní rizika* [přednáška]. Praha, Pražské dny obchodního práva: Výzvy obchodního práva: udržitelnost a technologie, 12. 09. 2025–12. 09. 2025. Dostupné z: <https://law.prf.cuni.cz/prazskednyobchodnihoprava/>.

FEIGERLOVÁ, M. *Corporate carbon offsetting: A path to climatemwashing?* [přednáška]. Ljubljana, Climate change, business and human rights, 15. 09. 2025–15. 09. 2025.

FEIGERLOVÁ, M. *A Just Transition in International Investment Law* [přednáška]. Praha, Achieving a Just Transition in Europe, 22. 09. 2025–22. 09. 2025.

76 FEIGERLOVÁ, M. *Corporate Accountability for Climate Change* [přednáška]. Praha, European Law Unbound: What Kind of Europe Can We Reach For?, 25. 09. 2025–27. 09. 2025.

FEIGERLOVÁ, M. *Climate-washing před českým soudem*. 2025. Dostupné z: <https://www.chytrepodcasty.cz/podcast/1323/climate-washing-pred-ceskym-soudem>.

FEIGERLOVÁ, M. *Klimatická spravedlnost a byznys z pohledu Mezinárodního soudního dvora* [prezentace]. Praha, Klimatická krize a otázka spravedlnosti, 10. 11. 2025–11. 11. 2025.

FEIGERLOVÁ, M. *Transformační plán podniku pro zmírnění změny klimatu*. 2025. Dostupné z: <https://www.chytrepodcasty.cz/podcast/1251/transformacni-plan-podniku-pro-zmirnovani-zmeny-klimatu>.

FEIGERLOVÁ, M. *Žaloby SLAPPs v soudních sporech proti ESG*. 2025. Dostupné z: <https://www.chytrepodcasty.cz/podcast/1381/zaloby-slapps-v-soudnich-sporech-proti-esg>.

FEIGERLOVÁ, M. *Korporace, spotřebitel a změna klimatu: klimatická odpovědnost, green washing a udržitelná spotřeba* [přednáška]. Praha, Přednáška pro studenty předmětu: Klimatické právo, 27. 11. 2025–27. 11. 2025.

FEIGERLOVÁ, M. *Public debate „Paris, Belém... What next?“*. 2025. Dostupné z: https://www.ifp.cz/fr/homepage/event4589-public-debate-paris-belem-what-next?fbclid=IwY2xjawOszURleHRuA2FibQlxMABzcnRjBmFwcF9pZBAyMjIwMzIxNzg4MjAwODkyAAEejPiOEvdz19_1StAEpdt5RCF4H8-LCN7eKPRGp3ukF_JS3zD_R6MaxWwTs90w_aem_x62PoFzWV3Th_GaqdB-qfQ#.

FEIGERLOVÁ, M. *Klimatické spory proti obchodním společnostem*. 2025.

FEIGERLOVÁ, M., BALOUNOVÁ, E. *Panelová diskuse: Posudek Mezinárodního soudního dvora o povinnostech států v oblasti změny klimatu*. Praha, Ústav států a práva AV ČR, v. v. i., 10. 12. 2025– 10. 12. 2025. Workshop.

FIALOVÁ, E. *Deficity uplatňování práv při využití automatizovaného rozhodování* [prezentace].

Brno, České právo a informační technologie, 11. 09. 2025–11. 09. 2025.

FIALOVÁ, E. *Řádná správa dle Listiny základních práv EU* [přednáška]. Olomouc, Olomoucké právnické dny, 22. 05. 2025–23. 05. 2025.

FIALOVÁ, E. *Série přednášek o právu technologií Prague*. Ústav států a práva AV ČR, v. v. i., Ústav států a práva AV ČR, v. v. i., 15. 1. 2025–22. 10. 2025. Konference.

GÉRYK, J. *Srdce mezi dobrem a zlem*. 2025.

HAAS, R., VAN DE GRAAF, T., DUPONT, C., DUIC, N., KALOGIROU, S., FEJFAR, A., SIMON, R., BLAABJERG, F., KONIST, A., KIVIMAA, P., CHARMAISON, B., STRAMBOLIS, C., HARTMANN, B., IMRE, A., LEKAVIČIUS, V., KOK, K., KJØLLE, G., Korpås, M., LAMPART, P., COLLARES-PEREIRA, M., PURICA, O., SERRANO, D. P., EKSTEDT, M., ALLARD, B., MCKENNA, R., SOVACOOOL, B. *Security of sustainable energy supplies*. Vídeň: European Academies Science Advisory Council, 2025. ISBN 978-3-7001-9738-6. Dostupné z: https://doi.org/10.1553/easac_report_security-sustainable-energy_2025.

HALÁSZ, I. *Orosz ellenzékiek katolizálása. Országút*. 2025, VI(22), 16–18.

HALÁSZ, I. *Kríza štátnosti a budovanie nového politického systému Maďarska v rokoch 1918-1920 za asistencie medzinárodných aktérov*. Národní archiv ČR, Pokrizová obnova, 24. 09. 2025–26. 09. 2025.

HALÁSZ, I. *Dilemmas and Perspectives of Constitutional Patriotism in Central Europe*. Wrocław, 3. mezinárodní konference ústavních právníků z Latinské Ameriky a střední Evropy, 13. 10. 2025–15. 10. 2025.

HALÁSZ, I. *Anton Virozsil – profesor práva a rektor univerzity v Pešti*. Budapešť, Právnicki a úradníci na pomezí, 09. 10. 2025–09. 10. 2025.

HALÁSZ, I. *Nové začiatky v ústavnom práve? v rámci konferencie Rok 1945 jako právní mezník*. Praha, Rok 1945 jako právní mezník, 06. 06. 2025–06. 06. 2025.

HAVEL, B. *Úvahy k vnějším následkům porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře*

a k teleologické redukci § 59 odst. 1 ZOK. In: HAVEL, B., VOSTRÁ, L., eds. *Pocta Karlu Eliášovi k 70. narozeninám*. Praha: Ústav států a práva AV ČR, 2025, s. 325–332. ISBN 978-80-87439-72-2.

HAVEL, B., VOSTRÁ, L. *Pocta Karlu Eliášovi*. Praha: Ústav států a práva, 2025. ISBN 978-80-87439-72-2.

HAVEL, B., RONOVSÁ, K. *Správa cizího majetku a správa fakult/univerzit*. Štrbské Pleso, Mezinárodní sympóziu „Právo, obchod, ekonomika“, 22. 10. 2025–23. 10. 2025.

CHYTIL, D., KRÁLOVÁ, V., RADOVÁ, V. *Klimatická spravedlnost v mezioborové perspektivě*. Praha: Ústav států a práva AV ČR, 2025. ISBN 978-80-87439-70-8.

CHYTIL, D. *Případ Shell: klimatické žaloby proti korporacím a klimatická spravedlnost*. In: CHYTIL, D., KRÁLOVÁ, V., RADOVÁ, V., eds. *Klimatická spravedlnost v mezioborové perspektivě*. Praha: Ústav států a práva AV ČR, 2025, s. 119–149. ISBN 978-80-87439-70-8. Dostupné z: <https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/books/Klimatick%C3%A1%20spravedlnost%20v%20mezioborov%C3%A9%20perspektiv%C4%9B.pdf>.

KOBER, J. *Rouček a Sedláček nebyli první: zmařený pokus Božetěcha Peška o velký šestidílný československý komentář všeobecného zákoníku občanského a co z něho zbylo*. In: HAVEL, B., VOSTRÁ, L., eds. *Pocta Karlu Eliášovi k 70. narozeninám*. Praha: Ústav států a práva AV ČR, 2025, s. 707–730. ISBN 978-80-87439-72-2.

KOBER, J. *Omezování občanských a lidských práv, politická moc a krize*. In: VORÁČEK, E., ŠEPTÁK, M., HUBENÝ, D., eds. *Krize a stát: Na příkladu Československa v meziválečném období*. Praha: Academia, 2025, s. 148–203. ISBN 978-80-200-3633-9.

KOBER, J., Holubec, S. *Pozapomenutí lidé prvních let Československa*. Praha: Academia, 2025. ISBN 978-80-200-3456-4.

KOBER, J. *Emil Svoboda – právník a osvětový pracovník demokratické změny*. In: KOBER, J., HOLUBEC, S., eds. *Pozapomenutí lidé prvních let Československa. Právo – politika – sociální*

záležitosti. Praha: Academia, 2025, s. 537–563. ISBN 978-80-200-3456-4.

KOBER, J., HALÁSZ, I. *Rok 1945 jako právní mezník*. Praha, Ústav států a práva AV ČR, v. v. i., 6. 6. 2025–6. 6. 2025. Konference.

KOBER, J. *Pokrizová obnova*. Praha, Ústav států a práva AV ČR, v. v. i., 24. 9. 2025–26. 9. 2025. Konference.

KOBER, J. *Znovu a jinak: rok 1945 v pracovním právu* [přednáška]. Praha, Rok 1945 jako právní mezník, 06. 06. 2025–06. 06. 2025.

KOBER, J. *Forgotten Juries: Towards a Comparative Legal History and Legal Culture of Juries in Central Europe* [přednáška]. Chicago, Law and Society Association Annual Meeting, 22. 05. 2025–25. 05. 2025.

KOBER, J. *The Notaries in Czechoslovakia during the Interwar Period* [přednáška]. University of Szeged, 8th Biennial Conference of the ESCLH: Back to the Past and Building the Future, 06. 06. 2025–06. 06. 2025.

KOBER, J. *Nechtěný stát – nechtěné právo? Postoje a strategie německých právních akademiků v Československu* [přednáška]. ELTE University Budapest, Právnicki a úradníci na pomezí. Stredoeurópski hrdinovia a antihrdinovia práva v 19. – 20. storočí, 09. 10. 2025–09. 10. 2025.

KOBER, J. *Výchova k demokracii v meziválečném Československu* [přednáška]. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košicích, Posilňovanie ústavného povedomia a autority ústav v stredoeurópskom kontexte, 06. 11. 2025–06. 11. 2025.

KOBER, J. *Pracovní právo v pokrizové obnově* [přednáška]. Praha, Pokrizová obnova, 24. 09. 2025–26. 09. 2025.

KOBER, J. *Chránit spojení před vlastními občany? Trestněprávní perzekuce kritiky spojenectví, představitelů a symbolů spojeneckých a přátelských států* [přednáška]. Praha, Válečná a vojensko-politická spojenectví v moderních a soudobých

78 dějinách střední Evropy: Přednosti, limity, výzvy, 19. 03. 2025–21. 03. 2025.

KOBER, J., HOLUBEC, S. Po zapomenutých cestách pětatřiceti lidí. In: KOBER, J., HOLUBEC, S., eds. *Pozapomenutí lidé prvních let Československa. Právo – politika – sociální záležitosti*. Praha: Academia, 2025, s. 7–23. ISBN 978-80-200-3456-4.

KOBER, J. *Ladislav Soukup (19. prosince 1940 Cetkovice – 26. srpna 2024 Praha)*. 2025.

KOBER, J. Grigorij Žatkovič – guvernér Podkarpatské Rusi. In: *Pozapomenutí lidé prvních let Československa. Právo – politika – sociální záležitosti*. Praha: Academia, 2025, s. 793–817.

KOBER, J. Samuel Steinherz – životní zkouška německo-židovského konzervativního historika v politických bojích své doby. In: *Pozapomenutí lidé prvních let Československa. Právo – politika – sociální záležitosti*. Praha: Academia, 2025, s. 47–62.

KOBER, J. Ludwig Spiegel – německo-židovský právní vědec, senátor a významný politik Německé demokratické strany svobodomyšlné. In: *Pozapomenutí lidé prvních let Československa. Právo – politika – sociální záležitosti*. Praha: Academia, 2025, s. 101–123.

KOBER, J. Maria Deutschová – pražská Němka v československém parlamentu. In: *Pozapomenutí lidé prvních let Československa. Právo – politika – sociální záležitosti*. Praha: Academia, 2025, s. 715–725.

KOBER, J. Bruno Alexander Kafka – profesor občanského práva, poslanec a Němec židovského původu v Československu, které si nepřál. In: *Pozapomenutí lidé prvních let Československa. Právo – politika – sociální záležitosti*. Praha: Academia, 2025, s. 687–714.

KOBER, J. *Bydlení jako existenční problém v historické pokrizové obnově a modality jeho právního řešení*. Praha, Kolokvium: Co nevíme o problematice pokrizové obnovy v roce 1945 v Československu, 12. 12. 2025–12. 12. 2025.

KOBER, J., VORÁČEK, E., HUBENÝ, D., ŠEPTÁK, M. *Co nevíme o problematice pokrizové obnovy v roce 1945 v Československu. Vybrané*

aspekty. 2025 Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 12. 12. 2025–12. 12. 2025. Konference.

KOKEŠOVÁ, J. Donald Regan vs. servisní koncepce autority. *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2025, **23**(1), 51–75. ISSN 1210-9126. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/cpvp/article/view/39367/34069>.

KRÁLOVÁ, V. Klimatická strategická litigace. In: CHYTIL, D., KRÁLOVÁ, V., RADOVÁ, V., eds. *Klimatická spravedlnost v mezioborové perspektivě*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025, s. 97–118. ISBN 978-80-87439-70-8. Dostupné z: <https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/books/Klimatick%C3%A1%20spravedlnost%20v%20mezioborov%C3%A9%20perspektiv%C4%9B.pdf>.

KRAMÁŘ, K. *Kulatý stůl k zákonu o kontrole*. 2025.

LÁNSKÝ, O., KREJČÍK, J., BALOUNOVÁ, E. *Klimatická krize a otázka spravedlnosti /2./*. Praha, Filosofický ústav AV ČR, v. v. i., 10. 11. 2025–11. 11. 2025. Konference. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/aktuality/2025/2025_climatecrisis_program_final.pdf.

MALÁSKA, J., DOLEŽAL, T., KRATOCHVÍL, M., ŠTOURAČ, P., DOLEŽAL, A., SLÁMA, O., ZIELINA, M., RUSINOVÁ, K. Návrh aktualizace terminologie při péči o pacienty v závěru života na jednotkách intenzivní péče v České republice. *Anesteziologie a intenzivní medicína*. 2025, **36**(3), 182–187. ISSN 1214-2158. E-ISSN 1805-4412. Dostupné z: <https://doi.org/10.36290/aim.2025.033>.

MALÍŘ, J., SVOBODOVÁ, M. Coordinating National Responses to Serious CrossBorder Threats to Health in the European Union: European Health Union and beyond. *Review of European Administrative Law*. 2025, **18**(1), 35–56. ISSN 1874-7981. E-ISSN 1874-7973. Dostupné z: <https://www.uitgeverijparis.nl/nl/reader/2000000094/20000000944>.

MALÍŘ, J. *Comparative Law at the Institute of State and Law* [přednáška]. Praha, Zwangsvollstreckung in der Tschechischen Republik und in Deutschland (Deutsch-Tschechische Juristenvereinigung), 06. 06. 2025–06. 06. 2025.

MALÍŘ, J. *Právo EU a ochrana vlastnického práva* [přednáška]. Liblice, Ochrana vlastnictví, 05. 11. 2025–05. 11. 2025.

MALÍŘ, J. *Constitutional Review in Central and Eastern Europe 1990–2020: Critical Reflection* [přednáška]. Praha, European Law Unbound Conference, 26. 09. 2025–26. 09. 2025.

MALÍŘ, J. *Political parties before the European Constitutional Courts: Political Parties and Judicial Review Between Theories and Reality* [přednáška]. Praha, European Law Unbound Conference, 26. 09. 2025–26. 09. 2025.

MATEJKA, J. K některým základním problémům regulace podpory výzkumu a vývoje z veřejných prostředků. In: HAVEL, B., VOSTRÁ, L., eds. *Pocta Karlu Eliášovi k 70. narozeninám*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025, s. 731–745. ISBN 978-80-87439-72-2.

MATEJKA, J. Zvláštní režim poskytování výzkumných a statistických dat. In: JÄGER, P., BAUER, J., KŘÍŽKA, V., MATEJKA, J., MATES, P., POLÁK, M., eds. *Svobodný přístup k informacím. Zákon č. 106/1999 Sb. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk*, 2025, s. 184–194. ISBN 978-80-7380-964-5.

MATEJKA, J. *Etika a integrita vědeckého výzkumu a právní otázky* [přednáška]. Praha, 20. Metodický seminář BIOCEV-Krč, 31. 03. 2025–31. 03. 2025.

MÜLLEROVÁ, H. *Klimatická změna a budoucí generace: rostoucí role soudů* [přednáška]. Brno, Evropský soud pro lidská práva a klimatická změna, 10. 04. 2025–10. 04. 2025.

MÜLLEROVÁ, H. *Ochrana lidských práv a změna klimatu* [přednáška]. Praha, Přednáška pro studenty předmětu: Klimatické právo, 13. 11. 2025–13. 11. 2025.

MÜLLEROVÁ, H. Trojice posudků mezinárodních tribunálů jako impuls k nové interpretaci klimatických závazků států. *Právník*. 2025, **164**(12), 1137–1152. ISSN 0231-6625. Dostupné z: <https://www.scopus.com/pages/publications/105025656712?origin=resultslist>.

MÜLLEROVÁ, H. *Výklad Pařížské dohody v otázce teplotních cílů a vnitrostátně stanovených příspěvků*

a lidskoprávní povinnosti států v oblasti klimatické změny podle posudku Mezinárodního soudního dvora [přednáška]. Praha, Posudek Mezinárodního soudního dvora o povinnostech států v oblasti změny klimatu, 10. 12. 2025–10. 12. 2025.

MÜLLEROVÁ, H. *Climate change and emergency: EU law and national law perspectives* [přednáška]. Berlín, Zakládající konference Evropské společnosti pro klimatické právo (European Association of Climate Law – EACL), 22. 09. 2025–23. 09. 2025.

MÜLLEROVÁ, H. *Komentář k vydání poradního stanoviska Mezinárodního soudního dvora o klimatických povinnostech států*. 2025.

MÜLLEROVÁ, H. *Komentář k vydání poradního stanoviska Mezinárodního soudního dvora o klimatických povinnostech států*. 2025.

MÜLLEROVÁ, H. *Komentář k vydání poradního stanoviska Mezinárodního soudního dvora o klimatických povinnostech států*. 2025.

MÜLLEROVÁ, H. *Rozhovor pro Rádio Leonardo*. 2025. Dostupné z: <https://program.rozhlas.cz/zaznamy#/plus/2025-12-21>.

NAZ NĚMEC, E. *Weathering the Storm in Europe: Use of AI in Climate Adaptation and Challenges for Climate Justice* [přednáška]. Praha, Klimatická krize a otázka spravedlnosti, 10. 11. 2025–11. 11. 2025.

NAZ NĚMEC, E. *The ECtHR in Greenpeace Nordic and Others v. Norway: No Violation but a Step Forward for Climate Accountability*. 2025. Dostupné z: <https://www.ilaw.cas.cz/en/research-and-projects/class/our-comments.html>.

NAZ NĚMEC, E., POLANSKÁ, N. *Greenpeace Nordic a ostatní proti Norsku u ESLP: krok vpřed v oblasti klimatické odpovědnosti?* 2025.

NAZ NĚMEC, E. *The ECtHR's Use of Systemic Integration and Soft Law in the Sustainable Development of European Human Rights Protection*. Cologne, Writing and Publishing in the Law of the ECHR and Other International Human Rights Systems – Workshop for Early-Career Researchers, 12.12.15.–16. 12. 2025.

80 NOVÁK, A., BALOUNOVÁ, K. *Jak na regulaci zábavní pyrotechniky?* CLASS Policy paper 4/2025. 2025. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/projekty/Klima/2025-03%20Policy%20papery/4_Pyrotechnika.pdf.

NOVÁK, A. *Judicial enforcement in climate crises – Czech climate lawsuit and potential enforcement proceedings against state* [prezentace]. Bratislava, Bratislavské právnické fórum, 17. 11. 2025–19. 11. 2025.

NOVÁK, A. *Microplastics from a Legal Perspective* [přednáška]. UNI Regensburg, Fakultät für Rechtswissenschaft, 28. 10. 2025–28. 10. 2025.

NOVÁK, A. *Tschechische Klimaklage und mögliche Zwangsvollstreckung gegen der Staat* [prezentace]. Praha, Zwangsvollstreckung in Tschechien und in Deutschland, 06. 06. 2025–06. 06. 2025.

NOVÁK, A. *Tschechische Klimaklage und mögliche Zwangsvollstreckung gegen der Staat*. Praha, Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 6. 6. 2025– 6. 6. 2025. Konference. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/aktuality/2025/250525%20Einladung_Flyer_Deutsch_oprav.pdf.

NOVÁK, A. *Microplastics from a Legal Perspective*. 2025.

PAUKNEROVÁ, M. Mezinárodní právo soukromé a jeho kodifikace ve zvláštním zákoně. In: HAVEL, B., VOSTRÁ, L., eds. *Pocita Karlu Eliášovi k 70. narozeninám*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025, s. 69–81. ISBN 978-80-87439-72-2.

PIHERA, V., Havel, B. *K životnímu jubileu Karla Eliáše*. 2025.

PIHERA, V., RONOVSÁ, K. Manus mortua. Úvahy o historii a současnosti nadačních struktur. In: HAVEL, B., VOSTRÁ, L., eds. *Pocita Karlu Eliášovi k 70. narozeninám*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025, s. 379–395. ISBN 978-80-87439-72-2.

PIHERA, V. *Advokát jako správca cudzieho majetku, vrátane správcu nadačného fondu a nadácie* [přednáška]. Smolenice, Advokát a obchodná spoločnosť, 30. 09. 2025–30. 09. 2025.

PIHERA, V. *Investiční společnost jako statutární orgán investičního fondu* [přednáška]. Štrbské Pleso, Právo – obchod – ekonomika 2025, 22. 10. 2025–24. 10. 2025.

PIHERA, V. *Právní formy české filantropie*. 03. 11. 2025–03. 11. 2025.

PIVOKONSKÝ, M., SNOPOKOVÁ, T., ZICHA, J. *Ochranná pásma vodních zdrojů v ČR: proč dosavadní postupy nestačí? AVex: expertní stanovisko AV ČR*. 2025. Dostupné z: <https://www.avcr.cz/export/sites/avcr.cz/cs/veda-a-vyzkum/avex/files/2025-02.pdf>.

PŘÍBAŇ ŽOLNERČÍKOVÁ, V. *AI in Justice Systems: Exploring the Possibility of a Regulatory Sandbox under Czech Rule of Law* [přednáška]. Brno, Cyberspace conference, 28. 11. 2025–29. 11. 2025.

PŘÍBAŇ ŽOLNERČÍKOVÁ, V., FIALOVÁ, E., MATEJKA, J., NOVOTNÁ, T. *TL05000550-V13. Příručka pro společnosti a výzkumné organizace zpracovávající velká data za účelem vývoje umělé inteligence*. Úřad vlády ČR, nábf. E. Beneše 4, 118 01 Praha 1, 2025. Dostupné z: https://digitalnicesko.gov.cz/media/files/P%C5%99%C3%ADru%C4%8Dka_pro_spole%C4%8Dnosti_a_v%C3%BDzkumn%C3%A9_organizace_zpracov%C3%A1vaj%C3%ADc%C3%AD_velk%C3%A1_data_za_%C3%BA%C4%8Delem_v%C3%BDvoje_um%C4%9B%C3%A9_inteligence.pdf.

PŘÍBAŇ ŽOLNERČÍKOVÁ, V. *Příklady implementace Aktu o umělé inteligenci v Evropské unii*. Praha, Pracovní skupina pro etiku a právo k Národní strategii pro umělou inteligenci, 25. 11. 2025–25. 11. 2025.

RADOVÁ, V. Je právo připravené na klimatickou migraci? In: CHYTIL, D., KRÁLOVÁ, V., RADOVÁ, V., eds. *Klimatická spravedlnost v mezioborové perspektivě*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025, s. 165–179. ISBN 978-80-87439-70-8. Dostupné z: <https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/books/Klimatick%C3%A1%20spravedlnost%20v%20mezioborov%C3%A9%20perspektiv%C4%9B.pdf>.

RONOVSKÁ, K., PIHERA, V. CZECH REPUBLIC: brief report on the Czech Foundation Code-A new framework for governance (Business judgement rule in foundation governance). *Trusts*

& Trustees. 2025, **31**(6), 291–295. ISSN 1363-1780. E-ISSN 1752-2110. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/tandt/ttaf041>.

SCHWEITZER, G., HALÁSZ, I. Ödön Polner – maďarský rektor vo víre štátoprávných zmien. In: KOBER, J., HOLUBEC, S., eds. *Pozapomenutí lidé prvních let Československa. Právo – politika – sociální záležitosti*. Praha: Academia, 2025, s. 145–162. ISBN 978-80-200-3456-4.

SMRŽ, I., DOLEŽAL, T., DOLEŽAL, A. Poskytování zdravotních služeb na dálku (telemedicína): od právní nejistoty k novému legislativnímu rámci. *Právní rozhledy*. 2025, **2025**(18), 575–579. ISSN 1210-6410. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgypxa4s7ge4f6427gu3tk&refSource=search&ols=&searchScope=all&searchType=normal>.

SMRŽ, I. Asistovaná reprodukce v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva. *Časopis zdravotnického práva a bioetiky*. 2025, **15**(1), 1–20. ISSN 1804-8137. Dostupné z: <https://medlawjournal.ilaw.cas.cz/index.php/medlawjournal/article/view/268>.

SMRŽ, I., DOLEŽAL, T., KOPSA TĚŠINOVÁ, J., DOLEŽAL, A. Telemedicína po novele zákona o zdravotních službách. *Praktický lékař*. 2025, **105**(4), 158–162. ISSN 0032-6739. Dostupné z: <https://www.prolekare.cz/casopisy/prakticky-lekar/2025-4-15/telemedicina-po-novele-zakona-o-zdravotnich-sluzbach-142287>.

SMRŽ, I. *Asistovaná reprodukce*. 2025.

SNOPOKOVÁ, T., BALOUNOVÁ, E., MÜLLEROVÁ, H. *Rámcový klimatický zákon – ano a proč?* CLASS Policy paper 2/2025. 2025. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/projekty/Klima/2025-03%20Policy%20papery/2_Klimazakon.pdf.

SNOPOKOVÁ, T. *Naplňování klimatických politik na úrovni obcí*. CLASS Policy paper 3/2025. 2025. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/projekty/Klima/2025-03%20Policy%20papery/3_Klima_obce.pdf.

SNOPOKOVÁ, T. *Světelné znečištění – světlo v noci a společenské dopady*. 2025.

SNOPOKOVÁ, T. *Vědci chtějí lepší ochranu vodních zdrojů*. 2025. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096902795-studio-6/2254110110701/cast/1125394/>.

SNOPOKOVÁ, T. *Územní plán – nástroj řešení klimatické krize na lokální úrovni* [prezentace]. Praha, Právní aspekty udržitelného rozvoje: Aktuální trendy a budoucí výzvy, 09. 10. 2025–10. 10. 2025.

SNOPOKOVÁ, T. *Jak to mají větrníky ve volné krajině v ČR? – od územních plánů k realizaci* [přednáška]. Praha, Týden Akademie věd, 06. 11. 2025–06. 11. 2025. Dostupné z: <https://www.tydenavcr.cz/program/akce?id=6015&a=jak-to-maji-vetrniky-ve-volne-krajine-v-cr---od-uzemnich-planu-k-realizaci>.

SNOPOKOVÁ, T. *Udržitelnost jako právní fenomén*. 2025.

SNOPOKOVÁ, T. *Jak se obec Sv. Jan pod Skalou dostala k Ústavnímu soudu: role obcí v době klimatické krize* [přednáška]. Brno, ELSA Day: Lidská práva a klimatická spravedlnost, 26. 11. 2025–26. 11. 2025.

SNOPOKOVÁ, T., NOVÁK, A. Územní rozvoj v zorném úhlu OZE – legislativní základ v ČR a zahraniční zkušenosti. *Urbanismus a územní rozvoj*. 2025, **XXVIII**(5), 28–40. ISSN 1212-0855. Dostupné z: <https://www.uur.cz/casopis-uaur/cisla-casopisu-journal-issues/2025/52025/>.

SNOPOKOVÁ, T. *Veřejné zájmy, klimatické plány obcí*. 2025.

SOBEK, T. Slepá skvrna Božího oka. In: HAVEL, B., VOSTRÁ, L., eds. *Pocita Karlu Eliášovi k 70. narozeninám*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025, s. 759–770. ISBN 978-80-87439-72-2.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Stovky her končí, i když za ně lidé zaplatili. Naštvaní hráči chtějí změnu*. 2025. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/tech-stop-killing-games-eu-285467>.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Report from the International Conference „Artificial Intelligence, Personalized Media, and Personal Autonomy: Challenges of the 21st Century“*. 2025.

Solarczyk Krausová, A. Umělá inteligence a odpovědnostní vztahy. *Bulletin Advokacie*. 2025, **2025**(6),

82 20-25. ISSN 1210-6348. Dostupné z: <https://online.flippingbook.com/view/617737082/22/>.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. AI-Based Personalization and Privacy Protection: Can Current Laws Efficiently Protect Online Users? *The Lawyer Quarterly*. 2025, **15**(3), 417–422. ISSN 1805-8396. E-ISSN 1805-840X. Dostupné z: <https://tlq.ilaw.cas.cz/index.php/tlq/article/view/662>.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Artificial Intelligence, Personalized Media, and Personal Autonomy: Challenges of the 21st Century*. online, Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 7. 5. 2025–7. 5. 2025. Konference.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *SOLAIR Conference 2025: Implementing AI Regulations: Turning Complexity into Clarity*. Praha, Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 10. 9. 2025–10. 9. 2025. Konference. Dostupné z: <https://solairconference.com/>.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Implementace AI Aktu*. Praha, Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 23. 9. 2025–23. 9. 2025. Workshop.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Benchmarky pro jazykové modely a jejich právní význam*. 2025.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Etické využívání umělé inteligence v oblasti prosazování práva*. 2025.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Právní a společenské výzvy AI, brain-computer interfaces a hyperpersonalizace v médiích* [přednáška]. Praha, DIGIMEDIA 2025, 05. 06. 2025–05. 06. 2025.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Benchmarks for AI as a Tool for Legal Compliance* [přednáška]. Praha, SOLAIR Conference 2025: Implementing AI Regulations: Turning Complexity into Clarity, 10. 09. 2025–10. 09. 2025.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Benchmarky: Jak vybírat dodavatele jazykového modelu?* [přednáška]. Praha, II. AI konference Unie podnikových právníků ČR, 20. 11. 2025–20. 11. 2025.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Právní aspekty kvantových technologií* [přednáška]. Praha, Setkání účastníků VP26 SAV 21, 12. 03. 2025–12. 03. 2025.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Jak promění umělá inteligence komunikační trh?* [přednáška]. Praha, 15. 05. 2025–15. 05. 2025.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *AI Akt a jeho implementace v praxi*. Praha, Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., 23. 9. 2025–23. 9. 2025. Konference.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Ethics as Infrastructure: How AI Governance Turns Values into Metrics* [přednáška]. Ramat Gan, Science, Technology, Society., 07. 12. 2025–07. 12. 2025.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Česká republika jako země přátelská pro AI* [přednáška]. Praha, 27. 03. 2025–27. 03. 2025.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Etika AI ve státní správě* [přednáška]. Praha, AI Act v akci: Jak na to ve státní správě, 28. 05. 2025–28. 05. 2025.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *AI Friendly Country* [přednáška]. Tel Aviv, AI Week, 10. 12. 2025–11. 12. 2025.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Umělá inteligence a plagiátorství*. 2025. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10101491767-studio-ct24/225411058290822/>.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Stovky her končí, i když za ně lidé zaplatili. Naštvaní hráči chtějí změnu*. 2025. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/tech-stop-killing-games-eu-285467>.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Diskuzní příspěvky na téma Biometrics, Privacy, and Ethical AI: Striking the Right Balance*. 2025.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Regulace umělé inteligence při vyšetřování trestné činnosti: Právní rámec a procesní důsledky*. Praha: Ústav státu a práva Akademie věd ČR, 2025.

SOLARCZYK KRAUSOVÁ, A. *Regulace využívání umělé inteligence k rozpoznávání obrazu a biometrických údajů při vyšetřování trestných činů*. Praha: Ústav státu a práva Akademie věd ČR, 2025.

ŠEJVL, M. Unilaterální sankce z pohledu hohfeldovské analýzy právních pozic. *Právník*. 2025, **164**(12), 1113-1136. ISSN 0231-6625. Dostupné z: <https://>

www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2025/12/1_Sejvl_1113-1136_12_2025.pdf.

ŠEJVL, M. *Proporcionalita a soudní přezkum opatření přijatých během pandemie covidu-19*. 2025. Dostupné z: <https://www.syri.cz/data/uploadHTML/files/PUBLIKACE/proporcionalita-a-soudni-prezkum-opatreni.pdf>.

ŠTEFKO, M. Koncepce vědecké práce a výuky v oborech sociálního práva. *Právník*. 2025, **164**(6), 560–565. ISSN 0231-6625. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2025/6/5_BUDOUNOST_Stefko_560-565_6_2025.pdf.

ŠTEFKO, M. Efektivita zákazu konkurence u zaměstnance. In: HAVEL, B., VOSTRÁ, L., eds. *Pocta Karlu Eliášovi k 70. narozeninám*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025, s. 599–611. ISBN 978-80-87439-72-2.

ŠTEFKO, M. Kontrola BOZP odborovými organizacemi, které u zaměstnavatele nepůsobí. *Právní rozhledy*. 2025, **2025**(18), 596–600. ISSN 1210-6410.

ŠTEFKO, M. Josef Gruber – učitel, organizátor a politik. In: KOBER, J., HOLUBEC, S., eds. *Pozapomenutí lidé prvních let Československa. Právo – politika – sociální záležitosti*. Praha: Academia, 2025, s. 125–144. ISBN 978-80-200-3456-4.

ŠTURMA, P. Stálý rozhodčí soud: tradiční i moderní instituce pro mezinárodní arbitráž. In: HAVEL, B., VOSTRÁ, L., eds. *Pocta Karlu Eliášovi k 70. narozeninám*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025, s. 83–89. ISBN 978-80-87439-72-2.

ŠTURMA, P. Charta OSN jako mezník v mezinárodním právu? *Právník*. 2025, **164**(10), 889–897. ISSN 0231-6625. Dostupné z: https://www.ilaw.cas.cz/upload/web/files/pravnik/issues/2025/10/1_TEMA_Sturma_889-897_10_2025.pdf.

ŠTURMA, P. *Charta OSN jako mezník v mezinárodním právu?* Hlavní budova AV ČR, Národní 3 Praha 1, sál 206, Konference Rok 1945 jako právní mezník, 06. 06. 2025–06. 06. 2025.

TÉGL, P. *Celkový přístup občanského práva k ochraně vlastnictví* [přednáška]. Liblice, Ochrana vlastnictví, 04. 11. 2025–05. 11. 2025.

VOSTRÁ, L. *Když nástroje a asistenti vládnou: AI jako dobrý sluha a špatný pán* [přednáška]. Praha, VII. ročník soukromoprávní doktorandské konference „Civilistické pábení“, která se letos zaměří na téma Civilní právo a AI, 24. 04. 2025–25. 04. 2025.

VOSTRÁ, L., MATEJKA, J. *Péče řádného hospodáře při činnosti VVI – otázka sebezaměstnávání a sebeodměňování ředitelů* [přednáška]. Liblice, Setkání vedoucích THS, 14. 10. 2025–15. 10. 2025.

ZITOVÁ, B., CHUM, O., SMRŽ, P., JURÁNKOVÁ, M., ŠROUBEK, F., NOVOZÁMSKÝ, A., MAHDIAN, B., HANOUSEK, V., KAMENICKÝ, J., BARTOŠ, M., NEORAL, M., PRŮŠEK, M., HRADIŠ, M., VOJTÁŠEK, P., KRAUSOVÁ, A. *AISEE – AI Softwarový expertní vyhledávač pro videa a fotografie*. Ústav teorie informace a automatizace v. v. i., České vysoké učení technické v Praze, Vysoké učení technické v Brně, Ústav státu a práva v. v. i., 2025. Funkční vzorek AISEE. Dostupné z: <https://library.utia.cas.cz/separaty/2026/ZOI/zitova-0647827.pdf>.

ŽÁČKOVÁ, Z., VOSTRÁ, L. *Svobodná vůle Karla Eliáše. Rozhovor s hlavním tvůrcem občanského zákoníku*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2025. ISBN 978-80-87439-74-6.

ŽÁČKOVÁ, Z. Lev Borský – český nacionalista v odboji a v opozici. In: KOBER, J., HOLUBEC, S., eds. *Pozapomenutí lidé prvních let Československa. Právo – politika – sociální záležitosti*. Praha: Academia, 2025, s. 727–751. ISBN 978-80-200-3456-4.

Výroční zpráva
o činnosti
a hospodaření
za rok 2025

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.
Národní 18, 110 00
Praha 1 — Nové Město
T +420 221 990 711 (ústředna)
ilaw@ilaw.cas.cz
www.ilaw.cas.cz
Grafický design: Symbiont

© 2026 Praha
Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.

